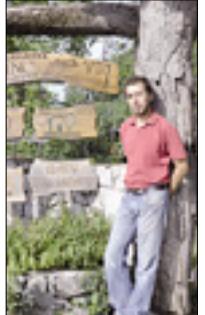

Po toči na Krminskem
iščejo pot do pomoči

Tržaški Kras je za turiste zanimiv, še posebno za Avstrije, ki so pri nas kot doma, pravijo na kmetiji Lupinc

13

Mittelfest: z nedeljsko plesno predstavo se je zaključil letošnji festival, o katerem bodo obračun podali danes

10

Zaključek enotedenškega Intercampus

8

Primorski dnevnik

*Pismo
manjšine
v prave
roke*

SANDOR TENCE

Pismo, ki ga je predstavništvo slovenske manjšine v zvezi s Špetrom včeraj poslalo italijanskemu predsedniku Napolitanu, znova dokazuje, da je vprašanje dvojezične šole zelo resno. Zato je prav, da so zastopniki Slovencev o tem direktno obvestili najvišjega državnega predstavnika, garanta ustavnih pravic in državljaških svoboščin.

V Špetru, kot smo že večkrat zapisali, se prepletajo številna vprašanja. Evakuacija šolskega poslopja lanskega marca, češ da ne odgovarja protipotresnim predpisom, je sprožila tehnične, pedagoške in politične probleme. Navidez brez večjih težav rešljivo gradbeno-urbanistično vprašanje je zašlo tako daleč, da smo lahko danes upravičeno v skrbah za prihodnost šole, ki pomeni veliko upanje za Benečijo in Benečane.

Pismo Napolitanu prihaja v času, ko je predsednik republike daleč najbolj priljubljena in ugleda vredna osebnost v Italiji. Človek, ki v tej hudi gospodarsko-finančni situaciji, naraščajoči politični zmedni na desni in levini krizi vrednot, posebno poštenost, moralno pokončnost in občutek za zakonitost.

Predsednik republike je že večkrat pokazal občutljivost do problemov slovenske manjšine in se zavzel za celovito izvajanje zaščitnega zakona. Napolitanova beseda bo torej še kako dobrodošla za špertske šole in za Beneške Slovence.

**NORVEŠKA
Breivik
včeraj prvič
pred sodniki**

OSLO - Desničarski skrajnež Anders Behring Breivik, ki je v petek v napadih v Oslo in na bližnjem otoku Utøya ubil 76 ljudi, je včeraj prvič stopil pred sodnika. Zaslišanje je potekalo za zaprtimi vrati, na njem pa je Breivik med drugim izjavil, da sta bili v njegovi organizaciji še dve celici. Sodnik je napadalcu odredil osem tednov pripora.

V Oslo pa se je sinoči zbralovo več kot 100.000 ljudi, da bi se poklonili žrtvam petkovega dvojnega napada. Večina je nosila v rokah vrtnice, simbol laburistične stranke.

Na 11. strani

SLOVENSKA MANJŠINA - Pobuda skupnega predstavnštva

Poziv Napolitanu glede špertske šole

Pisali tudi italijanski in slovenski vladni ter Deželi FJK

GRADIŠČE - Vstop v CIE dovoljen le poslancu

»Grozljive razmere«

Carlo Monai srečal obupane ljudi - Protest novinarjev, ker jim je vstop prepovedan

GRADIŠČE - »Grozljivo. Tega, kar sem videl, nisem pričakoval. Živiljenjske razmere mojega psa so boljše.« S temi besedami je poslanec Carlo Monai ubesedil prizadetost po včerajšnjem obisku v centru za identifikacijo in izgon (CIE).

Vstopil je po skoraj enournem čakanju pred vhodom; ko je s poslansko izkaznico poskusil vstopiti skozi železna vrata, ga je policist pospremil ven (na fotografiji, A.W.). Moral je čakati, čeprav imajo parlamentarci inšpekcijsko pravi-

co in lahko vstopijo v vsak italijanski zapor. Ob njem so se protestne mobilizacije pred centrom udeležili še nekateri politiki in skupina novinarjev, ker jim je vstop v CIE prepovedan.

Na 12. strani

ČEDAD - Predstavništvo Slovencev v Italiji je opozorilo italijanskega predsednika Giorgia Napolitana na zelo negotovo usodo dvajezične šole v Špetru v Beneški Sloveniji. Pismo so podpisali člani predstavnštva in sicer slovenska senatorka v italijanskem parlamentu Tamara Blažina, slovenska deželna poslanca Igor Kocijančič in Igor Gabrovec ter predsednika manjinskih krovnih organizacij - SKGZ in SSO - Rudi Pavšič in Drago Štoka.

Dopis so v vednost poslali tudi italijanski šolski ministri Mariastelli Gelmini, predstavnikom Slovenije in Furlanije-Julijske krajine ter vodji deželnega urada za slovenske šole Tomažu Simčiču.

Na 3. strani

**Občina Trst: UDC
o prostorskem načrtu**

Na 5. strani

**Trst ljubi jazz
in Luttazzija**

Na 7. strani

**Goriški občinski svet
še zadnjič o EZTS**

Na 12. strani

**Prekerni šolniki
za pravične kriterije**

Na 12. strani

**Jadralca Ugrin in
Juretič na članskem EP
v zlati skupini**

Na 17. mestu

**NORVEŠKA
Breivik
včeraj prvič
pred sodniki**

OSLO - Desničarski skrajnež Anders Behring Breivik, ki je v petek v napadih v Oslo in na bližnjem otoku Utøya ubil 76 ljudi, je včeraj prvič stopil pred sodnika. Zaslišanje je potekalo za zaprtimi vrati, na njem pa je Breivik med drugim izjavil, da sta bili v njegovi organizaciji še dve celici. Sodnik je napadalcu odredil osem tednov pripora.

V Oslo pa se je sinoči zbralovo več kot 100.000 ljudi, da bi se poklonili žrtvam petkovega dvojnega napada. Večina je nosila v rokah vrtnice, simbol laburistične stranke.

Na 11. strani

**Žepne ure in
broške za
Kraško občet**

Draguljarna Skerlavai
Trst, Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

ROCK BATUJE
SPORTNI PARK BATUJE
PETEK 29.7.2011
GUNS 2 ROSES (GB)
SKALP
FOREVER DEEP (IT)
FOSGEN
SUNDAY MORNING
FREE CAMPING!
LIVE TATOO
VSTOPNINA 5 EUR

**MORE INFO:
www.rockbatuje.com**

RADIŠE - 10. srečanje v priredbi Skupnosti južnokoroških kmetov

Kmečki praznik sosednjih dežel

Med gosti praznovanja SJK Kmečka zveza in godba iz Nabrežine

CELOVEC - Na Radišah na Koroškem je preteklo nedeljo potekal letosni, že deseti kmečki praznik Skupnosti južnokoroških kmetov (SJK). Srečanja so se udeležili kmetje in kmetice ter predstavniki slovenskih kmečkih ustanov iz treh regij - Koroške, Slovenije in Furlanije-Julijске krajine. Jubilejna prireditev je odsevala tudi povezovalno vlogo SJK kot pomembnega posrednika v širši alpsko-jadranski regiji.

Med gosti srečanja v dobro obiskanem šotoru pred slovenskim kulturnim domom sta bila tudi Franc Fabec, predsednik Kmečke zveze iz Trsta, ter njegov predhodnik Alojz Dibelis iz Gornje Magdalene pri Trstu. Slednji je še kot predsednik Kmečke zveze spletel vezi s slovensko kmečko or-

ganizacijo na Koroškem. Fabec se je zato v svojih pozdravnih besedah izrekel za poglavljajanje stikov med Slovenci v Avstriji in v Italiji – tudi na področju kmetijstva. Predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj pa je v svojem nagovoru spomnil na pred letom dni v Krškem sklenjeno članstvo Kmečke zveze v Trstu in Kmečke izobraževalne skupnosti na Koroškem (KIS) v Kmetijski gozdarski zbornici Slovenije. Smrkolj je pri tem izpostavil pomembno sodelovanje obeh sprejetih ustanov na celotno regijo.

Gostitelj in obenem frakcijski vodja Skupnosti južnokoroških kmetov v Kmetijski zbornici za Koroško, Štefan Domej, je poudaril, da dosedanje delo potrjuje pravilno

začrtano pot pred desetimi leti. O Kmetijski zbornici za Koroško - na prazniku je bil navzoč tudi direktor Hanzi Mikl, pa je Dojnej dejal, da jo odkljuje dobro sodelovanje s Skupnostjo južnokoroških kmetov.

Kulturni spored desetega kmečkega praznika so oblikovali člani Slovenskega prosvetnega društva na čelu s predsednikom Nužejem Wieserjem, Trio Korenika iz Šmihela nad Pliberkom, godba na pihala iz Nabrežine pri Trstu, Veseli lotmerški tambaraški iz Ljutomerja, skupina »Lesena muzika« iz Ribnega pri Bledu, mlada harmonikarja Jaka Dovjak in David Olip iz Sel ter narodnozabavni kvintet Koroške kmečke zbornice pod vodstvom njenega bivšega direktorja Franca Gröblacherja (I.L.)

»Gasilska« slika za spomin na koroško praznovanje kmetov

I.L.

Poskus oboroženega ropa na pošti v Košani

KOPER- Koprski policisti so bili včeraj nekaj pred 7. uro obveščeni o poskusu ropa pošte v Košani. Moški, ki naj bi bil oborožen s pištolem, v prostoru pošte sicer ni vstopil. Policisti so takoj postavili blokade in ga intenzivno iščeojo, so sporočili s Policijske uprave Koper.

Sneg na alpskih prelazih v Avstriji

DUNAJ - V višje ležičnih predelih Avstrije je minuli konec tedna snežilo. Zapadlo je do 20 centimetrov snega, več alpskih prelazov, tudi cesta na Grossglockner, pa je prevoznih le z zimsko opremo, poroča avstrijska tiskovna agencija APA. Avstrijski meteorologi si cer pravijo, da sneg v Alpah julija ni nič neobičajnega, saj zapade v povprečju vsako drugo leto, in dodajajo, da se snežna odeja zagotovo ne bo obdržala. Ponekod na Salzburškem je snežilo do nadmorske višine 1600 metrov, drugod pa je bila meja sneženja nekoliko višje. Včeraj naj bi bil po njihovih besedah najhladnejši dan, v prihodnjih dneh pa naj bi se optoplilo, čeprav kakšne vročine še nekaj časa ne pričakujejo.

Pri Buzetu našli truplo pogrešanega Poropata

ZAGREB - Prijatelji 37-letnega Alena Poropata z Reke, ki so ga pogrešali ob koncu maja, so v soboto pri Buzetu v hrvaški Istri našli njegovo truplo in motor. Poropata so iskali tudi v Sloveniji, ker je signal z njegovega mobilnega nazadnje kazal, da bi lahko bil na slovenski strani meje. Truplo in skuter je v bližini Buzeta našel prijatelj, ki je prepričan, da je nesrečnež zdrsnil z motorjem. Čeprav so že 30. maja prijavili, da ga pogrešajo, je bila policijska preiskava omejena. Zato so se angažirali njegovi prijatelji, ki so med drugim odprli stran na spletnem socialnem omrežju Facebook, ki je na koncu šteje 11.000 članov.

CELOVEC/DUNAJ - Potem, ko so poslanci zveznega parlamenta in zveznega sveta sprejeli (ustavni) zakon o narodnih skupnostih, ki ureja vprašanji dvojezičnih krajevnih napisov (164) in uradnega jezika, bo danes na Dunaju s podpisom zveznega predsednika Fischerja sledilo še zadnje formalno dejanje, preden bo zakon stopil v veljavo.

Se preden pa bo predsednik Heinrich Fischer danes dopoldne s svojim podpisom overovil novi zakon, bo imel v rokah dva poziva - slovenske Glasbene šole, ki opozarja na nujno potrebno zagotovitev sistemskega financiranja te manjšinske ustanove, ter Slovenske športne zveze (SŠZ), ki opozarja na potrebo pri današnjem času ustrezajoči športni dvorani na šolski lokaciji Slovenske gimnazije in Dvojezične trgovske akademije v Celovcu s skoraj 700 dijaki in dijakinjami. Dvorana pa naj bi bila na razpolago tudi slovenskim športnim klubom s sedežem v Celovcu.

Po opravljenem podpisu zakona s strani predsednika države vabi na sprejem še avstrijski zvezni kancler Werner Faymann, katerega se bodo po zadnjih informacijah udeležili tudi vsi trije predsedniki slovenskih političnih organizacij, torej poleg Marjana Sturma in Bernarda Sadovnika (SKS), ki sta od vsega začetka podprla nov zakon, tudi Valentin Inzko (NSKS). Inzko in njegova organizacija odklanjata nov zakon, ker v več točkah ni v skladu s podpisanim memorandumom z dne 26. aprila letos, še posebej zaradi sporne ureditve pri uradnem jeziku, manjka pa tudi skoraj deset krajev, ki imajo več kot 17,5 odstotka slovenskega prebivalstva, niso pa na seznamu krajev, ki bodo dobili dvojezično tablo.

Se pred današnjo slovesnostjo na Dunaju sta predsednik Slovenske Glasbene šole na Koroškem Božo Hartmann in njen ravnatelj Roman Verdel v odprttem pismu spomnila zveznega

predsednika Heinza Fischerja na objavljeni sistemsko rešitev in ga pozvala, da se »s svojo avtoriteto zavzame, da bodo besedam sledila tudi dejanja. V memorandumu so se namreč pogajali med drugim dogovorili tudi glede pospeševanja slovenske Glasbene šole. Parlament je medtem pri razdelitvi tako imenovanega plebiscitnega daru sicer namenil omenjeni ustanovi 500.000 evrov - vendar ponovno le kot enkratno podporo. Za Glasbeno šolo pa je potrebna »sistemska in trajna rešitev«, poudarjata Hartmann in Verdel.

Slovenska športna zveza pa predsednika Fischerja kot tudi kanclera Faymann poziva, naj avstrijska država pomaga pri zagotovitvi še manjšinočih sredstev za športno dvorano iz zveznih kot tudi deželnih finančnih virov. To predvsem zaradi tega, ker dežela Koroška še vedno ni pripravljena prispevati svojega deleža pri tem projektu. Čeprav je evaluacija vseh zveznih šol na Koroškem imela za rezultat, da sta Slovenska gimnazija in Dvojezična trgovska akademija edini dve šoli na Koroškem, ki nimata vsaj ene televadnice oz. športne dvorane, ki bi ustreza normam.

Kot so včeraj še potrdili, bodo s postavljanjem dodatnih dvojezičnih tabel začeli 16. avgusta. Na ta dan bo dopoldne v Celovcu najprej slovesnost v dvorani grbov v deželni hiši, dopoldne pa bodo v občinah Železna Kapela in Žitara vas postavili prve nove dvojezične krajevne table. Postavitve se bodo udeležili ugledni avstrijski in koroški politiki na čelu z zveznim kanclerjem Wernerjem Faymannom, podkanclerjem Michaelom Spindeleggerjem in deželnim glavarjem Dörflerjem, navzoči pa bodo tudi predstavniki političnih organizacij koroških Slovencev. Ostalih okoli 70 novih dvojezičnih tabel - skupno jih bo potem z že obstoječimi v 164 krajih - naj bi stalo do konca septembra.

Ivan Lukanc

SEJA SLOVENSKE KOMPONENTE DS

Napadi na SKGZ in Primorski dnevnik ne sodijo v duh pravega sodelovanja

NABREŽINA - Prejšnji teden se je še zadnji pred poletnim premorom sestala deželna koordinacija slovenske komponente Demokratske stranke. Na strankinem sedežu v Nabrežini je vodstvo komponente podrobneje analiziralo volilne rezultate nedavnih upravnih preizkušenj in ocenilo zadnje ostre napade Sveta slovenskih organizacij na račun druge krovne organizacije in Primorskega dnevnika.

Majske volitve so še enkrat jasno dokazale da je DS tista stranka, ki ji velika večina Slovencev zaupajo svoj glas, piše v izjavi. Izreden, skorajda neprizadovan rezultat, ki so ga dosegli slovenski kandidati DS tako na Tržaškem kot na Gorškem je sad pravil včasih nelahkib izbir stranke v smeri prenovitve in iskanja novih obrazov. Slovenska komponenta in vsi slovenski krožki stranke so prepričano izbrali to pot, ki edina vodi iz tiste kronične krizne situacije, ki že več desetletij nevarno oddaljuje ljudi od politike. Še najbolj pomembno pa je dejstvo, da je srednja starost novozvoljenih predstavnikov DS izredno nizka, kar predstavlja najboljši jamstvo za bodočnost slovenske komponente.

V nadaljevanju so vzeli v pretres tudi izredno zahtevni volilni preizkušnji, ki bodo na vrsti prihodnje leta tako v Gorici, kot v Nabrežini. S tem v zvezi so si bili prisotni enotni,

da bo naloga vse prej kot lahka, ne pa nemogoča. Evidentirati bo potrebitno čimprej pravega skupnega koalicjskega kandidata primarne volitve (so izključene), da se lahko pravočasno izdela dovršen upravni program in sestavi dobro ekipo upraviteljev. Še posebno kar zadeva Nabrežino bo potrebno močno strniti vrste in prepričano delovati v smeri volilne zmage, ki si jo vsi želimo, piše v sporočilu.

Prisotni so zelo negativno. predvsem pa zaskrbljeno enotni stališče, ki ga iznesel SSO glede Primorskega dnevnika s posledičnim grobim in neutemeljenim napadom na SKGZ. »Na žalost je to še enkrat jasen dokaz, da smo še vedno močno ujeti v oklepne preteklosti. Predolgo smo se in se na žalost še vedno ukvarjamo samo z vrtičkarstvom, stalno tarnamo, češ da se nam pišejo težki časi, ne da bi znali realnosti zares pogledati v oči in skušali skupno iskatati prava izhodišča v vsaki tudi najbolj težki situaciji. Tovrstne nepremišljene izjave nas potiskajo desetletja nazaj in to prav v zgodovinskem trenutku ko živimo čas vsesloške krize tudi znotraj naše skupnosti. Preveliko je namreč težkih situacij, ki zahtevajo resno in poglobljeno obravnavo prav vseh dejavnikov naše stvarnosti in ne dopuščajo ideo-loških delitev, ki nimajo nobene bodočnosti,« podčrtujejo Slovenci v Demokratski stranki.

CELOVEC - Pred današnjim podpisom zakona zahtevi Glasbene šole in Slovenske športne zveze

Poziv predsedniku države Fischerju, naj pomaga Glasbeni šoli in športu

Nastop gojencev slovenske glasbene šole v Celovcu

PORTOROŽ - Uprava izpolnila zahteve

Zaposleni v Casinoju Portorož preklicali stavko

SEŽANA - Potem ko je uprava družbe Casino Portorož zaposlenim izplačala razliko plače za junij in s tem izpolnila glavno zahtevo stavkovnega odbora, je ta preklical za konec julija napovedano stavko, so včeraj sporočili iz Sindikata igralniških delavcev Slovenije. Če bo uprava še kdaj zamujala z izplačilom plač, bodo sindikati, ki delujejo v okviru družbe, znova začeli s stavkovnimi aktivnostmi, ki jim bodo dodali tudi zdaj neizpolnjene zahteve, so zapisali. Med drugim gre za izplačilo letošnjega in dela lanskega regresa.

Kot so pojasnili, so sindikati v zadnjih dneh obiskali župana Kopra in Pirana, ki sta potrdili pripravljenost občin za reševanje družbe. Skladno s tem so v sporočilu za javnost vse trenutne državne lastnike Casinoja Portorož pozvali, da v primeru, da ne bodo sami zagotovili potrebnega zneska za dokapitalizacijo družbe, pravočasno pričnejo z vsemi postopki, ki bi omogočili prenos njihovega deleža na lokalno skupnost, ki je »jasno izrazila željo po reševanju družbe in ohranitvi več kot 280 delovnih mest«.

»Sindikati družbe glede na govorice o številnih presežnih delavcih, ki naj bi jih predvideval načrt finančnega prestrukturiranja, ugotavljamo, da načrt v tem delu ni realen,« so zapisali. Pripravljeni so, da vse dokler podjetje zaposluje študente, ki opravljajo dela na sistematiziranih delovnih mestih, ni potrebe po nobenem odpuščanju. »Trenutno pa večina delovnih procesov poteka s pomočjo študentskega dela,« so opozorili. (STA)

ČEDAD - Manjšinsko predstavništvo pisalo predsedniku Napolitanu

Učencem dvojezične šole treba zagotoviti pravico do izobraževanja

Dopis so poslali tudi šolski ministrični, Deželi Furlaniji-Julijski krajini in slovenski vladni predstavniki v Sloveniji dopis,

ČEDAD - Predstavniki skupnega zastopstva Slovencev v Italiji so v zvezi s stanjem dvojezične dvostopenjske šole v Špetru naslovili na predsednika italijanske republike Giorgia Napolitana, ministrica za šolstvo Mariastello Gelmini, predsednika Deželnega odbora FJK Renza Tonda, deželnega odbornika za šolstvo Roberta Molinara, podtajnika na zunanjem ministrstvu sen. Alfreda Mantico, ravnateljico deželnega šolskega urada za FJK Daniela Beltrame in vršilca dolžnosti vodje urada za slovensko šolo Tomaz Simčiča ter v vednost pristojnim vladnim predstavnikom v Sloveniji dopis, ki ga v celoti objavljamo:

Obračamo se na Vas kot predstavniki skupnega zastopstva Slovencev v Italiji, da Vám prestavimo težek trenutek, ki ga doživlja Večstopenjski zavod z italijansko-slovenskim poukom v Špetru in za rešitev katerega, žal, do danes ni videti jasnih in hitrih odločitev. Še posebej zaskrbljujoč pa je položaj dvojezične nižje srednje šole.

Po evakuaciji in posledičnem zaprtju šolske stavbe v Ul. Azzida 9 dne 5. marca 2010 so učence in dijake, ki obiskujejo Večstopenjski zavod, začasno namestili v druge prostore v Špetru: vrtec (65 otrok) v nekaj učilnic v Dijaškem domu, osnovno šolo (111 učencev) delno v Dijaški dom, delno v severno krilo nekdanjega učiteljišča, nižjo srednjo šolo (43 dijakov) pa v nekaj uradov v pritličju sedeža Gorske skupnosti Ter-Nadiža-Brda.

Predsednik republike Giorgio Napolitano in desno lep prizor s špertske dvojezične šole. Fotografija je bila posneta ob pričetku šolskega leta 2007-2008

Za posebno problematično se je med lanskim šolskim letom izkazala prav ta zadnja rešitev in upati je bilo, da bo dvojezična nižja srednja šola s prihodnjim šolskim letom našla, začasno, zavjetje v tamkajšnji italijanski nižji srednji šoli Dante Alighieri, in to v duhu sodelovanja, kot je poudarila Ministrica za šolstvo, ko je dejala, da »bodo potrebne majhne žrtve na obeli straneh: dvojezični šoli namreč zaradi objektivnih razlogov ni mogoče zajamčiti popolne logistične enotnosti, od drugih šolskih ustanov, ki delujejo na istem teritoriju, pa se pričakuje, da bodo začasno prispevale k rešitvi

problema šolskih prostorov za dijake dvojezične šole«.

V tej situaciji je seveda temeljnega pomena vloga krajevne občinske uprave, ki je v začetni fazi razmišljala o tem, da bi za dvojezično nižjo srednjo šolo poiskala gostoljubje v šoli Dante Alighieri in je skladno s tem predvidela tudi prilagoditev stavbe varnostnim predpisom. Na zadnjem občinskem svetu, 30. junija 2011, pa se je z glasovanjem večine izrekla proti tej rešitvi, svojo odločitev pa je utemeljila tudi s »težavami upravljanja in promiskuiteto«.

Ta sklep in splošno stanje globoko ob-

žalujemo, obenem pa nas vse to tudi moreno zaskrblja. Dvojezična šola v Špetru raste iz leta v leto in to je izraz njene kvalitete in zadovoljstva uporabnikov oz. družin. Za našo skupnost gre za ustavovo primarnega pomena, ki edina v videnski pokrajini zagotavlja izobraževanje tudi v slovenskem jeziku, poleg tega pa zaradi svojega evropsko naravnanega pedagoškega in izobraževalnega modela predstavlja cvetino na gumbnici celotnega deželnega in širšega šolskega sistema.

Izbire krajevne občinske uprave dejansko hudo penalizirajo del učencev in di-

jakov istega območja, obenem pa ustvarjajo velike težave družinam in šolskemu osebu.

Iz vseh teh razlogov in na podlagi vabil Ministrice za šolstvo k sodelovanju in medsebojni obogativi, Vas prosimo, da posredujete, zato da bo tudi učencem dvojezične šole zagotovljena pravica do izobraževanja v sprejemljivih okoliščinah in predvsem, da se odpravi diskriminacija napram tistih, ki so se odločili za dvojezično izobraževanje.

Senatorka Tamara Blažina, deželna svetnica Igor Gabrovec in Igor Kocijančič ter predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka.

**Kje lahko najdeš toliko idej za manj denarja kot v trgovini IKEA?
Na razprodajah v trgovini IKEA.**

Ceneje
30%

24,50*/kos
namesto **35**

BENNO
stojalo za CD/DVD
cm 20x17x202
breza, bukev,
rjava črna

Vrača se najbolj priljubljeno obdobje za varčne ljudi: popusti v trgovini IKEA do 40% na izdelke za tvoj dom.

Če si član IKEA FAMILY te čaka dodaten popust na mnogo že znižanih izdelkov.

Za informacije o datumih in podrobnostih o popustih obišči spletno stran www.ikea.it

*Do razprodaje zalog.

POPUSTI DO 40%

IKEA VILLESSE (GO), Ulica Cividale. Ponedeljek - nedelja: 10 - 20

POLITIKA - V vladni večini še vedno napeti odnosi

Kljub zadržkom naj bi Severna liga glasovala za vojaške misije na tujem

Tako je zagotovil minister Calderoli - Zadrega v DS zaradi Penatijev vpletene v korupcijsko afero

EVROPSKA UNIJA Italija in Francija nista ravnali v duhu schengna

BRUSELJ - Francija in Italija sta aprila med sporom okoli prebežnikov iz Tunizije kršili »duh schengna«, čeprav so bili ukrepi, ki sta jih sprejeli, v skladu s pravili schengenskega območja, že včeraj v Bruslju ocenila evropska komisarka za notranje zadeve Cecilia Malmström.

»Formalno gledano so bili ukrepi francoskih in italijanskih oblasti v skladu z zakonodajo EU. Vendar pa moram z obžalovanjem reči, da državi nista v polnosti spoštovali duha schengna,« je dejala komisarka.

V Bruslju pojasnjujejo, da odločitev Italije, da izda dovoljenja za bivanje in potovanje dokumente priseljencem iz Severne Afrike, ki so se zatekli na njeno ozemlje, ni pomenila kršitve evropske zakonodaje. Kljub temu menijo, da na ravni EU obstaja še precej prostora za bolj natančno opredelitev zadev.

Tudi policijske kontrole, ki so jih izvajali v Franciji, so bile v okviru schengenskega kodeksa, saj na podlagi pridobljenih informacij ni mogoče reči, da je Francija izvajala sistematičen nadzor na meji z Italijo, ocenjujejo v Evropski komisiji.

Dodatajo, da je glede na omenjeno dogajanje jasno, da se je treba upravljanja s schengom lotiti na usklajen in celovit način, da bi povečali zaupanje državljanov in članic, pa schengen potrebuje močnejši sistem nadzora. Evropska komisija bo zato septembra predstavila predloge v zvezi s tem, so še sporočili v Bruslju.

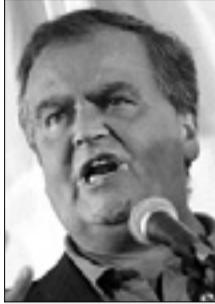
Italija je aprila dala dovoljenje za bivanje in potovanje kakim 25.000 tunizijskim migrantom, ki so se zatekli na njeno ozemlje, a jih je večina že zelela odpotovati v Francijo. Ta se je zaradi tega odločila za občasen policijski nadzor ob meji z Italijo.

RIM - Včerajšnja smrt že tretjega italijanskega vojaka v Afganistanu v tem mesecu, o kateri pišemo na drugem mestu, je ponovno obudila politično razpravo o smiselnosti italijanske vojaške prisotnosti v deželi pod Hindkušem in sploh v vojaških misijah na tujem. Tako je vodja Italije vrednot Antonio Di Pietro včeraj zatrdil, da mora Italija »enkrat za vselej narediti konec vojni, ki ji ne pripada in ki zahteva velika denarna sredstva«. Predsednik komisije poslanske zbornice za zunanje zadeve, severnoligač Stefano Stefani pa se je polemično vprašal, ali italijanski vojaki na tujem umirajo zmanj.

Ta razprava je politično toliko bolj aktualna, ker bi moral danes senat glasovati o ponovnem financiranju vojaških odprav v tujini. Zadržki Severne lige so za vladno večino problem. Omenjeno glasovanje v senatu bi med drugim moralo potekati že minuli petek, a je bilo na zahtevo vladne koalicije odloženo na danes, potem ko je podminister za infrastrukture, severnoligač Roberto Castelli napovedal negativen glas.

Včeraj je pomirjujoče nastopil eden izmed najtesnejših sodelavcev Umberta Bossi-

ROBERTO CALDEROLI
ANSA

ja, minister za poenostavitev zakonodaje Roberto Calderoli. Potrdil je svoje kritično stališče do italijanskih vojaških odprav v tujini in še zlasti v Libiji, klub temu pa je napovedal podporo v parlamentu njihovemu ponovnemu finančiranju.

Severna liga ocitno noč dodatno zaostrovati že tako napetih odnosov v vladni večini. Sobotno odprtje predstavninstev nekaterih ministrstev v Monzi ob prisotnosti vrha Bossijeve stranke, pa tudi ministrov Giulia Tremontija in Michele Brambilla, je namreč sprožilo polemične odzive ne samo iz vrst opozicije, ampak tudi iz vrst vlad-

jače desne sredine. Posebno ostro so nastopili rimski župan Gianni Alemanno in predstavniki gibanja Noi Sud, ki so celo zagrozili z izstopom iz koalicije.

Vse to meče težke sence na trdnost vladne, ki jo je že hudo omajalo nedavno glasovanje Severne lige za arretacijo poslance Ljudstva svobode Alfona Papa. Premier Silvio Berlusconi pa bi moral v teh dneh rešiti drugo kočljivo zadevo, in sicer predlagati naslednika pravosodnega ministra Angelina Alfana, ki se hoče v celoti posvetiti svoji novi funkciji sekretarja Ljudstva svobode.

Sicer pa se tudi glavna opozicijska sila, se pravi Demokratska stranka, sooča z resnimi težavami. Njen senator Lucio d'Ubaldo je včeraj priznal, da 20. julija ni spoštoval navodila vodstva in glasoval proti arretaciji senatorja Alberta Tedesca, kar je zanetilo nove polemike okrog te zapletene zgodbe. Veliko zadrgo pa vodstvo stranke povzroča korupcijska aféra, v katero je vpletен nekdanji šef političnega tajništva sekretarja Pier Luigi Bersanija Filippo Penati. Ta je včeraj odstopil z mesta podpredsednika deželnega sveta Lombardije, pa tudi iz vseh funkcij, ki jih je še imel v stranki.

AFGANISTAN - Dva vojaka ranjena

V strelnskem spopadu umrl italijanski padalec

Slika pokojnega Davida Tobinija, ki je v soboto dopolnil 28 let
ANSA

KABUL - Italijanska vojska beleži v Afganistanu svojo 41. smrtno žrtvo od začetka misije leta 2004. Podčastnik David Tobinij je umrl v strelnskem spopadu severozahodno od mesta Bala Murgab, na zahodu države. Tobinij je v soboto dopolnil 28 let, rojen je bil v Rimu, bil je vojak 183. regimenta padalcev Nembo iz Pistoie. V napadu sta bila ranjena še dva padalca, eden od dveh je bil včeraj v življenski nevarnosti. Obrambni minister Ignazio La Russa je razložil, da so se

italijanski vojaki znašli sredi dvojnega napada. Skupaj z afganistanskimi vojaki so ob 4.15 zjutraj stopili v vas, kjer naj bi se nahajale eksplozivne naprave, ob povratku na rob vasi pa so nanje streljali napadalci. Tobinij je umrl, drugi podčastnik je bil ranjen. Vojaki so se skrili v hiši, nakar jih je v vasi napadla druga oborožena skupina, ki je ranila še enega vojaka. Nato so ameriško in francosko letalo ter štirje helikopteri bombardirali območje ter omogočili vojakom, da zbežijo na varno.

RIM - Po požaru na železniški postaji Tiburtina

Potniki več ur na peronih

Hrite vlake preusmerili na medkrajevne proge, državno tožilstvo preiskuje primer nenamernega požara

RIM - Velik požar, ki se je v nedeljo vnel na železniški postaji Tiburtina v Rimu, je imel težke posledice na vsedržavnem železniškem prometu, saj gre za pomembno križišče, ki povezuje sever z jugom. V nedeljo je bilo več vlakov ustavljenih, beležili so velike zamude in posledice so bile zaznavne tudi včeraj, čeprav se je popoldne na progah postopno vračala normalnost. Danes naj bi po napovedih vozilo 90 odstotkov vlakov.

Požar, ki so ga gasili petnajst ur, naj bi po včerajšnjih očeh najpovzročilo slabo delovanje električnega sistema oziroma njegova preobremenitev. Malo verjetno je, da je požar povzročila kraja bakra, ki so jo omenjali v nedeljo. Državno tožilstvo preiskuje primer nenamernega požara, zaenkrat ni preiskovanih oseb. Družba Ferrovie dello Stato je na medkrajevne proge preusmerila hitre vlake ter vključila vmesne postaje. Na postaji v kraju Orte, kjer je na peronu več ur čakalo na stotine ljudi, namenjenih v prestolnico, je prišlo do prave zmede, ko je privozil hitri vlak. Nanj je navalilo od šeststo do sedemsto naveličanih potnikov, vagone je dejansko zasedlo kakih štiristo ljudi. Medtem pa se je vlaku, ki je peljal proti postaji, s sprehodom čez tire približalo kakih sto ljudi. Iz varnostnih razlogov so morali vlak ustaviti.

Rimski župan Gianni Alemanno je izjavil, da bodo občani en cel mesec imeli težave pri potovanjih v ostale predele države, kar je nedopustno. »Kdor je zgrešil, naj plača,« je dejal. Minister za infrastrukturo in transport Altero Matteoli pa je o dogodkih pripravljen poročati v parlamentu.

Gneča potnikov na postaji Orte
ANSA

EVRO

1,4380 \$

-0,1

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

25. julija 2011

evro (povprečni tečaj)

valute	25.7.	22.7.
ameriški dolar	1,4380	1,4391
japonski jen	112,46	112,83
kitaški juan	9,2679	9,2777
ruski rubel	39,8354	39,8970
indijska rupija	63,8540	63,8240
danska krona	7,4534	7,4536
britanski funt	0,88250	0,88270
švedska krona	9,1083	9,0787
norveška krona	7,7715	7,7675
češka koruna	24,388	24,408
švicarski frank	1,1563	1,1789
estonska korona	15,6466	15,6466
madžarski forint	268,95	266,65
poljski zlot	3,9984	3,9815
kanadski dolar	1,3599	1,3658
avstralski dolar	1,3249	1,3234
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2485	4,2305
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7093	0,7093
brazilski real	2,2311	2,2357
islandska korona	290,00	290,00
turška lira	2,4719	2,4180
hrvaška kuna	7,4708	7,4620

EVROTŽNE OBRESTNE MERE

25. julija 2011

1 meseč 3 meseč 6 meseč 12 mesečev

	LIBOR (USD)	LIBOR (EUR)	LIBOR (CHF)	EURIBOR (EUR)
1 meseč	0,18725	0,25300	0,42350	-
3 meseč	-	-	-	-
6 meseč	-	-	-	-
12 mesečev	-	-	-	-

ZLATO

(99,99 %) za kg

36.063,66 € +295,04

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

25. julija 2011

vrednostni papir zaključni tečaj v € spr. v %

BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA	zaključni tečaj v €	spr. v %
GORENJE	8,99	-0,11
INTEREUROPA	1,80	+1,12
KRKA	60,00	-0,15
LUKA KOPER	12,65	+0,00
MERCATOR	160,00	-1,81
PETROL	214,10	-0,74
TELEKOM SLOVENIJE	75,51	-4,42

BORZNA KOTACIJA - DELNICE

	zaključni tečaj v €	spr. v %
ABANKA	30,00	-
AERODROM LJUBLJANA	15,50	+0,58
DELO PRODAJA	21,00	-
ETOL	65,00	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	18,00	+0,56
ISTRABENZ	3,09	-0,64
NOVA KRE BANKA MARIBOR	6,50	-0,76
MLINOTEST	4,00	-
KOMPAS MTS	6,00	-
NIKA	16,50	-
PIVOVARNA LAŠKO	12,50	-0,04
POZAVAROVALNICA SAVA	6,83	-3,80
PROB		

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Torek, 26. julija 2011

5

PROSTORSKI NAČRT OBČINE TRST - Mnenje in predlogi stranke UDC

Podpora umiku Dipiazzove variante O smernicah naj steče javna razprava

Nastop bivšega občinskega svetnika Roberta Sasca in podpredsednika rajonskega sveta za 3. okrožje Piera Ambroseta

Sredinska zveza UDC podpira odločitev tržaškega župana Roberta Cosolinija in njegovega odbora, da se popolnoma umakne varianta št. 118 k občinskemu prostorskemu načrtu in da se oblikujejo smernice na nov načrt, o katerih naj steče široka javna razprava, v kateri naj bodo soudležene vse krajevne stvarnosti. To stališče sta na včerajšnji tiskovni konferenci v prostorih kavarne Tommaseo poudarila nekdanji občinski svetnik ter bivši predsednik občinske komisije za urbanistiko Roberto Sasco in podpredsednik rajonskega sveta za tretje okrožje (Rojan, Greta, Barkovlje, Kolonja in Škorklja) Piero Ambroset.

Sasco in Ambroset sta opozorila, da je stranka UDC zagovarjala umik variante, ki jo je izdelala nekdanja desnosredinska uprava Roberta Dipiazzesa, že pred letom dni, saj ji je bilo možno oporekat tako s tehničnega kot upravnega vidika. Med glavnimi pomanjkljivostmi variante sta govornika označila pomanjkanje strukturnega načrta in poročila o geoloških značilnostih ozemlja, v slučaju odobrite prostorskog načrta pa bi tvegali gradnje pri Banih ali pa nastanek t.i. turistične cone pri Padrčičah, poleg tega je varianta št. 118 onemogočala kakršen koli družbeno-ekonomski razvoj Krasa, ki bi z odobritvijo prostorskog načrta po mnenju UDC celo tvegal izpraznitve, medtem ko bi morali tam razvijati turistične dejavnosti, t.i. bed & breakfast in kolesarske poti ter ovrednotiti tipične krajevne proizvode.

Najslabši možen scenarij pa je po mnenju Sasca in Ambroseta ta, da bi po umiku variante št. 118 (o tem sklep bo tržaški občinski svet razpravljal v četrtek) enostavno začel ponovno veljati prejšnji prostorsk načrt, ki ga je svočas sprejela nekdanja levosredinska uprava Riccarda Illyja. Zato stranka UDC za september predlaga široko javno razpravo o smernicah za novi prostorsk načrt, v kateri bi morali biti soudležene gospodarske organizacije, politiki, predstavniki prostih poklicev, okoljevarstvene organizacije in srejne. Kar se tiče same stranke, pa bo ta županu posredovala jasne predloge, je dejal Sasco.

MESTNI SOSVET Ostrouška (SL) za prometno varnost v Ul. Locchi

Mestni rajonski svet je na zadnji seji namenil pozornost varnosti v prometu, posebno na območju Ulice Locchi, kjer ima tudi sedež svetov v kjer domujejo krajevni občinski urad. Na predlog svetnika Severne lige Adriana Ostrouške so svetniki o tem vprašanju soglasno odobrili stališče, ki so ga poslali županu Robertu Cosoliniju ter pristojnemu občinskemu odborniku.

Na območju Ul. Locchi je promet še kar tekoč, mnogi avtomobilisti pa ne upoštevajo hitrostne omejitve in tako ogrožajo varnost pešcev. Svet zato poziva Občino, naj pred tamkajšnjimi prehodi za pešce postavi semaforje ter druge opozorilne signale, da bi nedisciplinirani avtomobilisti boljše spoštovali prometna pravila.

Adriano Ostrouška je edini Slovensec, ki sedi v tem velikem in zelo obljudnem rajonskem svetu. V prejšnji petletni mandatni dobi je bil edini Slovenec Igor Pavel Merkù, ki na zadnjih volitvah ni kandidiral.

Med cilji propadlega Dipiazzovega prostorskoga načrta je bila tudi spremembra namembnosti območja bivše vojašnice pri Banih

KROMA

OBČINA TRST - Seja komisije za proračun

Soglasno o popravku za kritje stroškov za popravilo centra za invalide v Ul. Weiss

Druga komisija tržaškega občinskega sveta, ki je pristojna za proračun in finance, je na včerajšnji seji pod predsedstvom svetnika Igorja Švaba (Demokratska stranka-Slovenska skupnost - na sliki KROMA) soglasno sprejela popravek k občinskemu predračunu za leto 2011 in proračunu za triletje 2011-2013, po katerem naj se iz presežka lanskega občinskega proračuna nameni vsota 140.000 evrov za kritje stroškov druge tranše del za popravilo stavbe središča za invalide v Ul. Weiss v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu. Omenjena vsota predstavlja tisti del skupnega zneska (sedemsto tisoč evrov), ki ga mora za kritje del prispeti Občina Trst, medtem ko mora preostalih 560.000 evrov prispeti

Dežela Furlanija Julijška krajina.

Komisija je dalje vzela v pretres rezolucijo svetnika Carla Grillija (Lista Di-

piazza), ki predлага, da bi, če bi se za to pokazala potreba, seje občinskega sveta spremja tudi oseba z znanjem abecede gluhenemih, ki bi potek seje tako »prevajala« morebitnim prisotnim gluhenem občanom. O predlogu se komisija ni dokončno izrekla: gre za zanimiv argument, kjer pa se je treba soočiti s potrebo po specializiranih usposobljenih osebi, ki pa je ni mogoče zaposlit, o tem pa se bo vsekakor moral naknadno izreci občinski svet. Na dnevnom redu je bila tudi rezolucija svetnika Maurizia Ferrare (Sverna liga), ki je predlagal nakup dodatnih klimatskih naprav, ventilatorjev in fotokopirnega stroja. O tem bo komisija sestavila svojo rezolucijo, zato je Ferrara svoj predlog umaknil.

OBČINA TRST Odbornik Laureni o onesnaženju

Občinski odbornik za okolje, energijo, okoljsko prenovo onesnaženih območij, kmetijstvo in ribištvo Umberto Laureni (stranka Levica, ekologija in svoboda) se je pred dnevi srečal s člani okoljevarstvenih organizacij in odborov, da bi jim orisal občinske smernice glede spoštovanja okolja. Napovedal je pokrajinsko konferenco o zdravju in onesnaževanju ter ureditev urada za energetsko varčevanje, ki bo skrbel za promocijo, informiranje in raziskovanje alternativnih virov energije. Pogovor se je dotaknil tudi načrtov za ureditev prometa in parkirišč, regulacijskega načrta, ureditev odlagališč odpadkov, potrebe po zaščiti pravice do dela škedenjskih delavcev ipd. Temu je sledilo še srečanje s predstavniki javnih uprav, ki nadzorujejo industrijsko onesnaževanje.

Laurenij je bil kritičen do doslej sprejetih ukrepov in se domenil za tehnični sestanek za določitev novih posegov proti onesnaževanju.

NATEČAJ - Nad 28 tisoč prejetih fotografij

Utrinki vsakdana na naslovnicah telefonskih imenikov

Ob praznovanjih 150-letnice združitve Italije je družba Seat Pagine Gialle priredila fotografski natečaj Passione Italia: najboljši fotografski posnetki bodo objavljeni na naslovnicah telefonskih imenikov oz. seznamov PagineGialle, PagineBianche in TuttoCittà, ki jih družine in podjetja (skupno bo porazdeljenih 315.800 kopij) dobivamo na domove.

Organizatorji so si nameč nadejali, da bi udeleženci natečaja sami izbrali subjekt oz. utrinenek nekega kraja, ki jih najbolje predstavlja. Prvi del natečaja se je sicer zaključil - doslej so prejeli 28 tisoč posnetkov, ki so na ogled na spletni strani www.passioneteitalia.it in si jih je doslej ogledalo nad 2 milijona radovednježev. Mornarji pri delu, Goldonijev trg v Veliki trgu so na primer samo nekateri izmed posnetkov, ki po mnenju Tržačanov najbolje predstavljajo našo pokrajino. Za zmagovalce je predvidna tudi nagrada, in sicer fotografski aparat oz. tiskalnik, posebna žirija pa je med udeleženci izbrala še drugih 27 fotografov, katerih posnetki bodo razstavljeni v turinski palači Lingotto v okviru razstave *Passione Italia. 17 marzo 2011. Una giornata italiana*.

Naslovnično novega imenika PagineBianche (sekcija - srečanja, ljudje, družba in odnosi) bo po novem krasil Goldonijev trg: avtor fotografij Maurizio Maffei iz Foljana se je povpel na stopnišče nad predorom in v objektiv ujel trg v somraku. Na prvi strani imenika PagineGialle (sekcija - 1.člen italijanske ustave: republika temelji na delu) pa bodo mornarji pri delu ob sončnem zatonu, ki jih je posnel Christian Milotic iz Trsta, medtem ko bo na platnici TuttoCittà za Trst in Gorico

TRŽAŠKI ZALIV

Bossman, Popovič in Spetič proti terminalu

Koprski in piranski župan Boris Popovič in Peter Bossman obsojata pozitivno mnenje italijanske tehnične komisije za načrt plinskega terminala sredi Tržaškega zaliva in plinovoda do Vileša. Podobno stališče je izrazil tudi deželnji tajnik SIK Stojan Spetič.

S pozitivnim mnenjem »je Rim pokazal svoj pravi obraz in dal vedeti, da se stvari peljejo direktno iz Rima,« je izjavil koprski župan Popovič. »Politika Mestne občine Koper je zelo jasna in pravi, da plinskega terminala ne bo niti v Koprskem in niti v Tržaškem zalivu. Mestna občina Koper zato ne namerava popustiti pri svojih zahtevah in bo tudi v prihodnje storila čisto vse, kar je v njeni moči, da se gradnja terminalov, tako na morju kot ob obali, prepriči, je napisal Popovič in pristavil, da načrtov ne podpira niti deželne FJK. Naslednji korak je razširitev tožbe, v katero se bodo vključili še drugi akterji, pri čemer je izrecno omenil Občino Trst. Piranski župan Bossman je potrdil, da bo še naprej nasprotoval gradnji, »saj je turizem naš glavni vir dohodka, zato ne moremo in se ne bomo spriznili z gradnjo ekološke bombe pred našo obalo.«

Po oceni senatorja Spetiča novice o pozitivnem mnenju za gradnjo uplinjevalnika sredi tržaškega zaliva pomeni, da se »Stefania Prestigiacomo, ministrica umirajoče Berlusconijeve vlade, maščuje. In to dvakrat. Tržačanom je zamerila, ker so volili za levo sredino na upravnih volitvah in proti jedrskim centralam na junijskem referendumu. Trst mora reagirati. Župan Cosolini naj se pridruži ugovorom, ki sta jih na upravno sodstvo naslovnih občin Milje in Dolina. Demokratične sile naj se mobilizirajo, da se prepriči uničenje preostalega okolja, kar lahko močno omeji luške dejavnosti in za vedno onemogoči turistični preporod našega mesta«. Protestom se je pridružil poslanec SD Luka Juri, ki do slovenske vlade pričakuje več odločnosti, italijanska vlada in njen premier pa po njegovem »razumeta samo dva jezika, tistega lepih mladenik in tistega sodišč«.

Goldonijev trg v somraku na imeniku PagineBianche

(sekcija - NovaPolis) kraljeval futurističen vodomet na Nabrežju Nazario Sauro v Gradežu v jasnem avgustovskem jutru, ki ga je ovekovečil Paolo Agati iz Vidma. Natečaj se sicer nadaljuje in vsakdo lahko še vedno naloži svojo fotografijo na spletno stran www.passioneteitalia.it.

TURIZEM - Praprovska družina Lupinc gosti turiste že več kot tri desetletja

Najbolj številni so Avstrijci, včasih pa so gostje eksotični

Severni sosedje so na Trst in okolico zelo navezani - Pomemben doprinos knjig Veita Heinichena

Že več desetletij se razpravlja o turističnem razvoju Sesljskega zaliva, o ambicioznih obmorskih načrtih je bilo prelitega ogromno črnila, medtem pa jih je s časom nekako tih prehitel Kras, kamor že več let zahajajo številni tuji turisti. Domačini so brez večjega pompa odpirali sobe (Avstrijem in Nemcem priljubljene »Zimmer frei«), nato pa prostorne in udobne apartmaje. Medtem so se na Krasu, v Trstu in počasi tudi v Bregu začeli pojavljati tudi penzionni bed & breakfast. Mimogrede, letos beleži Trst dvajsetodstotni porast števila turistov v primerjavi z lanskim letom.

Na Lupinčevi domačiji v Praprotru so med prvimi ugotovili, da je tržaški Kras lahko zanimiv za turiste, saj so prenoscic začeli ponujati že pred 33 leti. »V tistih časih so nas večinoma obiskovali Italijani, med njimi so bili tudi Tržačani, ki so se poleti hladili na Krasu,« se spominja Danilo Lupinc. Nato so se v Praprotru odločili za kakovostni preskok in leta 2005 so uredili apartmaje. Danes imajo pri Lupincu štiri apartmaje in tri sobe, skupno lahko sprejmejo 22 gostov (vključno z otroki). Matej Lupinc - tridesetletni agronom, ki je od očeta Danila prevzel vedenje družinskega kmetijskega podjetja - pravi, da pri njih najpogosteje prenočujejo Avstrijci. Navdušeni so nad Trstom in okolicijo, saj jima je ta zemlja domača, do nje čutijo očitno neko zgodovinsko navezanost. »Predvsem v maju, z lepim a ne prevročim vremenom, se pojavi veliko Avstrijev. Takrat je največ športnih tipov, na primer kolesarjev. Turiste gostimo od velikonočnih praznikov dalje, nov poskok beležimo v juliju in avgustu. Vecinoma se tu ustavijo za vikend, nekateri pa tudi po teden ali dva,« razlagata Matej.

Za Avstrijci so najpogosteji gostje Nemci, na tretjem mestu so Italijani. Od časa do časa so turisti bolj eksotični, Lupinčevi so imeli tudi že opravka s Kitajci, prejšnji teden pa so bili v gosteh Norvežani. V petek so zaskrbljeni brali novice o atentatih, ki so prizadeli njihovo domovino. Najbolj redki so pravzaprav gostje iz sosednje Slovenije: »Tudi oni imajo pač svoj Kras, mora pa ta naš konec malokdo pozna.« Vecino vsekakor predstavljajo redni gostje. Skoraj vsi se nekajkrat vrnejo, po štirih, petih obiskih pa svojo pozornost preusmerijo drugam. Na kmetiji lahko seveda pokušajo tipične domače dobre, od vina in topnih obrokov do sveže zelenjave.

Matej Lupinc med sončnicami in pogled na apartmajsko hišo

KROMA

Zanima nas, kako pride do tega, da turist, ki namerava potovati v Trst, izbere ravno Praprotn in tamkajšnje apartmaje (v vasi je turistična ponudba kar bogata, o tem pa kaj več v prihodnjih številkah časopisa). Danilo Lupinc razlaga, da se informacije bržkone najučinkovitejše širijo od ust do ust, svoje pa prispeva seveda tudi svetovni splet. Turisti spoznavajo razne konce Krasa, še najbolj Štanjel, Lipico in Škocjanske jame, pa tudi Repentabor, Sv. Lenart ter seveda Trst, devinski in miramarski grad. Kolesarjem so zelo všeč razgledne poti visoko nad obalo, pri Nabrežini, Križu in drugod.

Tudi glede turistične osveščenosti in poznavanja ozemlja so na prvem mestu gostje iz Avstrije. Severni sosedje so vedno zelo dokumentirani, naše kraje poznajo še pred prihodom, ker o njih veliko berejo. »Avstrijci in Nemci zelo pogosto poznavajo Trst po knjigah Veita Heinichena. Njegove uspešnice so nedvomno pripomogle k vzponu tukajšnjega turizma,« je prepričan Danilo Lupinc. Med rednimi gosti velja izpostaviti poseben lik, ki uteleša avstrijsko ljubezen do Krasa. Peter Ramspacher, iz okolice Gradca, s svojo družino obišče Praprotn dvakrat na leto. Kras ima že v meziniku, pozna ogromno ljudi, ti kraji pa so spodbodili tudi njegovo umetniško žilico. Zavareli je upodobil detajle krasnih vasi (vodnjake, zvonike, okna in domačije v Praprotn, Križu, Gropadi, Kobdilju itd.), s svojimi stvaritvami pa se stavil in dal natisniti lep koledar. (af)

PALAČA GOPČEVIĆ - Pridobitev

V gledališkem muzeju tudi fond Franco Jesurum

Gledališki muzej Carlo Schmidl je od danes bogatejši za nov muzejski fond. Giuliana Corbi se je namreč odločila, da muzeju podari arhiv pokojnega moža, gledališkega igralca Franca Jesuruma, ki je umrl lani.

V muzeju bodo odslej hranili njegov osebni arhiv, ki ga sestavljajo številni plakati, gledališki listi, recenzije in dokumenti. Franco Jesurum se je v spomin gledalcev vtisnil predvsem kot interpret Harlekina. V tej vlogi je prvič nastopil leta 1962 v stalnem gledališču FJK, nato pa še v številnih postavitvah in televizijskih nastopih. Veliko je nastopal tudi v Milanu, kjer je leta 1966 nastopil tu-

di v predstavi »La cimice«, prvi italijanski izvedbi kakega dela Vladimira Majakovskega.

Franco Jeserum je bil tudi zelo aktiven v tržaških krogih sodobne umetnosti. Zato mu bo Odbor sodobni Trst posvetil posebno nagrado, ki jo bodo vsakega 26. julija podelili mednarodnemu priznancu kulturniku.

»Ementalske« ceste

Ob vhodu v Praprotn je naš fotograf ujel v objektiv veliko luknjo v cesti, ki jo je v vlažnem vremenu napolnila deževnica. Vrzel v asfaltu za avtomobile in motorna kolesa sploh ni blagodejna, posebne težave imajo na ozkih in poškodovanih cestičnih avtobusih.

Domačini se pritožujejo nad slabim stanjem vaških cest, ki zahtevajo boljše vzdrževanje, slika se poslabša ob vsakem deževju. Da bi učinkovito opozorili na ta problem, so nekateri celo predlagali, da bi v luknje sredi cest vsadili rože. S takimi težavami se baje soočajo tudi v drugih vseh devinsko-nabrežinske občine.

Na Colu avtomobil zadel pešča in odpeljal

V nedeljo okrog 23.30 je manjši avtomobil bele barve z desnim ogledalcem zadel pešča, ki je na Poklonu (v repentabrski občini) hodil ob robu glavne ceste, ki vodi proti mejni. 36-letni Tržačan, ki je po poklicu barman, je prihajal iz bližnje gostilne. Bil je baže eden izmed gostov, namenjen je bil k svojemu parkiranemu avtomobilu. Po udarcu je padel na tla in se poškodoval, avtomobil pa je odpeljal dalje in izginil v temi noči. Po besedah nabrežinskih karabinjerjev ni jasno, ali je neznani voznik opazil, da je zadel pešča. Potreben je bil poseg službe 118, ki je 36-letnika prepeljala v katinarsko bolnišnico. Zlomil si je ramo, zadržali so ga na opazovanju. Karabinjerji na osnovi opisa iščejo pobeglo vozilo.

Ukradli tovornjak s priklopnikom

V bližini nekdanjega mejnega prehoda Škofije, na italijanski strani, je med soboto in ponedeljkom prišlo do velike tativne. Neznani storilci so odpeljali kar tovornjak s praznim priklopnikom v skupni vrednosti okrog 150 tisoč evrov. Voznik je vozil, ki je last nekega transportnega podjetja iz Bocna, parkiral v soboto. Včeraj zjutraj se je vrnil, da bi natovoril, tovornjaka in priklopnika pa ni bilo več. Tatvino je prijavil miljskim karabinjerjem.

Ureditev zelenice na cesti za Žavlige

Miljska občinska uprava je v zadnjem času slišala marsikatero kritiko na račun neprimerne območja za zbiranje odpadkov na cesti za Žavlige. V ta namen je v tiskovnem sporočilu opozorila, da je lastnik območja delniška družba Teseco, ki skrbi za bonifikacijo nekdanje rafinerije Aquila, kjer naj bi zagledalo luč parkirišče. Že v preteklem mandatu naj bi občinska uprava razlastila območja družbe Teseco in tam na svoje stroške uredila območje. Tako pa ni bilo: občina je v konvencijo vključila družbo Teseco, ki naj bi v letu dni na lastne stroške počistila območje in tam uredila zeleno površino s klopni ter stezami pa tudi parkirišči, nato pa celoten prostor brezplačno oddala. Čistilna dela so se že začela in po predvidenih naj bi se zaključila septembra.

Srečanje deželne koordinacije Mesta olja

Na sedežu pokrajinske uprave je včeraj potekalo srečanje članov deželne koordinacije združenja Mesta olja, ki vključuje tržaško pokrajinsko upravo, Trgovinsko zbornico ter občine Dolina, Milje in Trst. Med novostmi velja opozoriti na sodelovanje pri pobudni Girolio d'Italia 2011, ki bo novembra idejno povezala ves polotok ob 150-letnici združitve, in pa željo po uveljavitvi Trsta kot sedež sejma Olio Capitale.

Popravek k članku Karjola Challenge 2011

V članku o tradicionalnem tekmovanju Karjola Challenge 2011 v Repnu se nam je zapisalo ime zmagovalca najlepše samokolnice. Zabeležili smo, da je bil to Erik Pertot s Postoječim karjolom (slednji pa je zmagal hitrostno tekmovanje v otroški kategoriji), medtem ko je bila najlepša samokolnica Repen Bull Ivana Kocmana.

DVORANA TRIPCOVICH - V nedeljo zvečer

Koncert in nagrada Luttazziju v spomin

Številni glasbeniki so se poklonili »kralju swinga« - Nadaljuje se niz o jazzu

Sebastianu Burgiju
je nagrada izročil
odbornik Mariani

KROMA

Pravijo, da je imel Lelio Lutazzi swing v krvi. Da bi del njegove glasbene strasti posredovali tudi mladim talentom, so v Trstu rojenemu glasbeniku posvetili posebno nagrado.

Zmagovalca prve izvedbe (Lutazzi je namreč preminil lansko poletje) so razglasili v soboto, v nedeljo zvečer pa je sicilski pianist Sebastian Burgio nastopil v dvorani Tripovich. Nagrada sta mu izročila Luttazzijeva vdova Rossana, predsednica in duša fundacije, ki nosi možovo ime, ter občinski odbornik za kulturo Andrea Mariani.

Z zmago si je Sebastian Burgio priboril šestmesečno štipendijo za izpopolnjevalni študij v New Yorku, nedeljski koncert pa so ob njem izoblikovala nekatera velika imena mednarodne glasbene scene. Tako je na primer Rossana Casale, ki jo je na klavir spremjal Luigi Bonafede, na saksofon pa Roberto Regis, prvič iz-

vedla pesem Non lo so, ki jo je pred leti zanj napisal Lutazzi.

Na oder so stopili tudi Adam Holtzman, ki je na klaviaturo spremjal slovitega Milesa Davisa, pianista Rita Marcotulli in Dado Moroni in drugi glasbeniki, ki so predstavili tudi številne Luttazzijeve uspešnice, od Canto (anche se sono stonato) do zimzelenke Van de Trieste.

Nedeljski koncert je spadal v glasbeni niz Trieste Loves Jazz se je sinoči nadaljeval s težko pričakovanim koncertom, ki so ga izoblikovali John Abercrombie, Jeff Berlin, Peter Erskine in Bob Sheppard, se danes nadaljuje na Trgu Hortus. Tu bo ob 21. uri nastopila Andromeda Turre, vokalistka slovitega Raya Charlesa, ki se je uspešno preizkusila tudi kot igralka v filmu Woodyja Allena (Murder Mystery Blues). Nastopu pop rock pevke pa bo sledil koncert kontrabasista Giovannija Maierja.

SV. JAKOB - Praznovanje župnijskega zavetnika

Slovesna maša in procesija v slovenščini in italijanščini

Praznovanja ob godu župnijskega zavetnika sv. Jakoba so sinoči v istoimenskem tržaškem predelu dosegla vrhunc s slovensko mašo in evharistično procesijo v slovenskem in italijanskem jeziku (na sliki KROMA). Slavje je vodil generalni vikar tržaške škofije msgr. Pier Emilio Salvadè ob somajevanju župnika Roberta Rose in številnih, tudi slovenskih duhovnikov, med katerimi večja omneniti odgovornega za slovenske vernike pri Sv. Jakobu msgr. Marija Gerdola ter bivšega škofovega vikarja za Slovence msgr. Franca Vončino in p. Rafka Ropreta. Tako mašo kot procesijo, ki se je vila po šentjakobskih ulicah, je spremljalo petje domačega župnijskega italijanskega zboru in Združenega zvoka Zvezze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta, ki ga je vodil Edi Race, pri orglah pa je bila Dina Slama, ter godba s Koroščev (Filarmonica di S. Barbara). Slovenski verniki so pri tem nosili bandero sv. Cirila in Metoda, slavlja pa so se, poleg karabinjerjev v slavnostnih uniformah, udeležili tudi predstavniki krajevnih oblasti, med temi predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in tržaška podžupanja Fabiana Martini.

Odprtje razstave Fotografska povest

Na sedežu tržaškega fotografskega krožka v Ulici Zorenovi 4 bodo danes ob 18.30 odprli razstavo Portfolio: fotografska povest v fotografijah. Razstavljeni bodo fotografije Gianpaola Baroneja, Sare Bertok, France Di Lullo, Renata Estija, Andree Giraldis, Linde Koenika, Estelle Levi, Marie Grazie Martinuzzi, Maurizia Mohammeda, Valentine Predonzani, Alessandra Rosanija, Susanne Serri in Maura Verangola. Razstavo si bo mogoče ogledati ob torkih, od 18. do 20. ure, do 31. avgusta. Vstop bo prost.

Danes na gradu Alessandra Amoroso, jutri Giovanni Allevi

Na gradu sv. Justa se kljub nečavno poletnim vremenskim razmeram nadaljuje niz kulturnih prireditve SerEstate. Danes in jutri bo grajsko dvorišče gostilo dva mlada interpreti italijanske glasbene scene, ki sta v zadnjih letih doživelva velik uspeh občinstva.

Na oder bo nočoj prva stopila Alessandra Amoroso, ki promovira svojo najnovješo ploščo Il mondo in un secondo. Plošča pevke iz Salerna, ki je sicer pred nekaj leti zaslovela s televizijsko oddajo Amici, je bila lansko jesen tri tedne na vrhu italijanske lestvice najbolje prodajanih albumov.

Jutri pa bodo na gradu izzveneli klavirski akordi. Na oder bo stopil

KRIŽ - Nenadno slovo

Umrl igralec Livio Bogatec

V Krizu je včeraj zjutrajboleč odjeknil novica o smrti gledališkega igralca Livia Bogatca. Še v četrtek je delal na vrtu in se vesel obiska vnukinje Sofije (živi v Španiji), v petek pa je obšla slabost, ki na prvi pogled ni napovedovala nič hujšega, potem pa diagnoza, ki ni dopuščala nobenega upanja. Livio je bil človek, ki je ljubil življenje in ljudi, poslovil se je brez slovesa, kot da bi se odpravil na pot v Španijo ali v Argentino, ki je v zadnjih letih postala skoraj njegov drugi dom.

Livio, ki bi 14. avgusta dopolnil 75 let, se je rodil v ribiški družini "pr'Koči" in se je tudi sam imel za ribiča, čeprav je ubral čisto drugo poklicno pot. Njegov oče Stanko je bil ribič, ki je rad bral knjige, njegova mama Marija pa je izhajala iz Žerjalove družine, ki je dala več prostovnih delavcev. Njegov stric Frančko Žerjav je dolgo let vodil kriški pevski zbor, njegov pokojni stric Vitorijo Bogatec pa politični in kulturni delavec, ki smo mu Križani marsikaj dolžni. Livio je zrastel v tem okolju: na eni strani morje in ribištvo, na drugi družinski kulturni milje, ki ga je spodbudil, da je postal gledališki igralec. Kot mladenič v dramskem odseku domačega društva Vesna (igre v kriškem narečju je včasih napisal stric Frančko), nato ob leta 1961 do upokojitve pa kot član Slovenskega stalnega gledališča.

O njegovi bogati gledališki ustvarjalnosti bodo napisali in povedali tisti, ki se na to razumejo in so spremljali njegovo pot na odrih tržaškega Kulturnega doma in gledaliških hiš v Sloveniji in Italiji. Livio je bil vsekakor igralec, ki se je dobro znašel v zelo različnih vlogah, od dramatičnih do komičnih, ki so mu bile v zadnjih letih morda še najbolj prisene na kožo. Slovensko stalno gledališče se ga bo spomnilo na jutrišnji žal-

ni seji, ki bo ob 18.30 v Kulturnem domu v Trstu. Nastopil je v številnih filmih v Italiji in Sloveniji, televizijskih in radijskih nadaljevankah, proslavah ter recitalih. Znal se je vživeti v zelo različne gledališke žanre.

V zadnjih letih se je zelo posvetil narečnemu teatru, v katerem je bil pravi mojster. V spominu bodo ostale njegove narečne igre na Radiu Trst A (za radio je pisal tudi kuhrske recepte) in nato tudi na slovenski televiziji RAI z do goletno poklicno sopotnico Mirando Caharija (Livio v kriškem in Miranda v nabrežinskem dialekту), ki jih je v glavnem pisal Mario Uršič, večkrat pa tudi sam ali skupaj s Sergejem Verčem. Livio in Miranda sta bila stalna gosta kriških poletnih kulturnih in gledaliških predstav v priredbi Ribiškega muzeja in Združenja za Kriz.

Svoje bogate izkušnje iz ribiške zgodovine je pokojni Koča posredoval Ribiškemu muzeju v Krizu, za njegovo znanje pristnega ribiškega izrazoslova pa so se zanimali jezikoslovci in proučevalci primorskih narečij. Zelo je bil ponosen, da je pred nedavnimi direktno sodeloval pri diplomski nalogi o izvoru kriškega narečja študentke Univerze na Primorskem pod mentorstvom prof. Rade Cossutta.

Bil je svetovljan in popotnik, ljubitelj lepih reči, ki se je dobro počutil v Krizu, a tudi v Španiji in v Argentini, kjer je zadnja leta preživel zimne, ki so bile tam poletja. Rad je imel sonce in je želel, da bi bi poletje trajalo dvanajst mesecov. Najbolj ga bodo pogrešali sin Franko, brat Bruno in stric Frančko z družinami, a tudi vsi, ki smo ga poznaли in cenili.

»Mirno murje«, dragi Livio, ki si se odpravil na dolgo plovbo brez povratka.

Sandor Tence

Alessandra Amoroso

Giovanni Allevi

GIANLUCA SARAGO

stih letih že prodal preko pol milijona plošč ...

Oba koncerta se bosta pričela ob 21.30, vstopnice pa so na voljo na običajnih prodajnih mestih.

ZSKD - Sedma izvedba godbeniškega tabora

Intercampus - enotedensko poučno sobivanje z glasbo

Okrog 50 udeležencev med 9. in 20. letom starosti iz glasbenih in godbeniških šol iz FJK in Slovenije

Posnetka s koncerta, ki je bil v petek na Marconijevem trgu v Miljah

KROMA

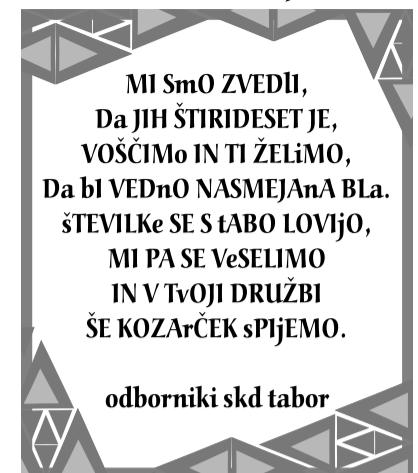

Sedma izvedba tedenska godbeniškega tabora Intercampus, ki sta ga tudi letos priredila Zveza slovenskih kulturnih društev in Sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, se je zaključila v nedeljo v Izoli.

Kakih petdeset mladih godbenikov od desetega do dvajsetega leta, članov godb iz Furlanije-Julijanske krajine in iz celotne Slovenije se je letos zbral v dijaškem domu v Kopru, kjer so v enem tednu sestavili priložnostni orkester in naštudirali program, ki so ga nato postregli poslušalcem na štirih koncertih, in sicer pretekli četrtek na Titojem trgu v Kopru, v petek na Marconijevem trgu v Miljah, v soboto na Tartinijevem trgu v Piranu in še v nedeljo dopoldne v parku Coppo v Izoli. Letošnji, v primerjavi s prejšnjimi leti, res bogat spored nastopov je predvideval še zaključni koncert v nedeljo zvečer v Izoli, ki je sicer odpadel zaradi slabih vremenskih razmer.

Na vseh koncertih, ki so potekali na suhestivnih prizoriščih istro-beneške dedičstvene, je priložnostni mladinski orkester Intercampus zaigral program, ki ga je letošnji dirigent Iztok Babnik izbral v sestavlju s posebnim poudarkom na lahki in filmski glasbi. Tako so lahko poslušalci med koncerti prisluhnili izboru pesmi Elvise Presleya in Carlosa Santane, pripredbi glasbe iz žanrskih filmov o ameriškem divjem zahodu ter znani pesmi *Just a gigolo*.

Program Intercampusa je zaobjemal skupne vaje, ki jih je vodil Iztok Babnik, in pa delo po skupinah glede na igrane instrumente s pomočjo petih mentorjev, in sicer Tomaža Nedoh - saksofoni, Mitje Tavčarja - tolkala, Mitje Bobiča - trobente, Daniela Grizoniča - klarineti, Iztoka Babnika - nizka trobila in Irene Perosa - flave. Program je predvideval tudi figurativno dejavnost, se pravi vaje korakanja oz. orkester v gibu. Mlađi godbeniki so tako pod vodstvom predvodnika Ivana Medveda naštudirali nekaj kočačnic, ob vsakem koncertu pa so na prizorišče prikorakali kar igraje. (mlis)

Včeraj danes

Danes, TOREK, 26. julija 2011

ANA

Sonce vzide ob 5.41 in zatone ob 20.41
- Dolžina dneva 15.00 - Luna vzide ob 24.16 in zatone ob 17.13

Jutri, SREDA, 27. julija 2011

SERGIJ

VREMENČERAJ: temperatura zraka 19,5 stopinje C, zračni tlak 1007,7 mb raste, vlaga 60-odstotna, veter 6 km na jugozahodnik, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 25 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 30. julija 2011

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4 (040 303914), Ul. Felluga 46 (040 390280), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).
Općine - Prosečka ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Oširek Piave 2 (040 361655).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Garofolo.

Navodila za prostovoljne prispevke

Vsem bralcem in naročnikom sporočamo, da prostovoljne prispevke sprejemamo v tajništvu Primorskega dnevnika v Trstu, ul. Montecchi, 6 (2 nadstr.) in v Gorici, ul. Garibaldi 9 ter v uradih Kruta v ul. Cicerone 8, kjer je darovalcu na razpolago ustrezni obrazec.

Darovalec lahko tudi nakaže prispevki na bančni tekoči račun družbe DZP Prae, ki bo poskrbela za naknadno nakazilo prispevka prejemniku: če darovalec želi, da se v tem slučaju prispevek objavi v časopisu, mora naši redakciji posredovati (tudi po faksu) ustrezno dokumentacijo (kopija bančnega naloga) iz katere so jasno razvidni točni podatki darovalca in prejemnika.

Prispevek lahko darovalec izroči neposredno prejemniku v gotovini ali z bančnim nakazilom na njegov bančni tekoči račun: v tem slučaju, če želi da se prispevek objavi, mora nam posredovati (tudi po faksu) kopijo bančnega naloga, iz katerega so jasno razvidni njegovi podatki in podatki prejemnika, ali potrdilo s strani prejemnika o prejemu prispevka s podatki darovalca.

Z DNEVNIKOM NA DOPUST

Jaz in ti... in Primorski

Bralce in naročnike, ki se odpravljajo na dopust, vabimo, da se naročijo na spletno izdajo časopisa. Primorski dnevnik vas bo s svojimi vestmi v živo spremlijal, kamorkoli vas bo popeljalo poletje.

Trimestična naročnina: 55 evrov
Naročnina za 30 dostopov: 30 evrov

Primorski
dnevnik

Dnevnik Slovencev v Italiji.

Več na naši spletni strani:

www.primorski.eu

Kino

AMBASCIATORI - 16.40, 19.00, 21.20 »Harry Potter e i doni della morte parte 2 - 3D«.

ARISTON - Poletna arena: 21.15 »Kill me please«.

CINECITY - 16.40, 19.20, 22.00 »Captain America - 3D«; 16.00, 18.45, 21.30 »Captain America«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Bitch Slap - Le superdotate«; 16.30, 19.15, 20.45, 22.00 »Harry Potter e i doni della morte parte 2 - 3D«; 16.15, 18.00, 19.00, 21.45 »Harry Potter e i doni della morte parte 2«; 16.05, 21.40 »Per sfortuna che ci sei«; 18.40 »Transformers 3«; 16.10 »Cars 2«.

FELLINI - 16.20, 20.15 »Bitch slap - Le superdotate«; 18.30, 22.00 »At the end of the day - Un giorno senza fine«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Captain America - Il primo vendicatore«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.15, 20.00, 22.00 »Il ventaglio segreto«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 20.20, 22.10 »Le donne del 6. piano«; 18.00 »Venere nera«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.00, 18.30, 21.00 »Harry Potter in svetinje smrti 2. del - 3D«; 16.40, 18.40, 20.40 »Pingvini gospoda Popperja«; 16.10, 18.50 »Pirati s Karibov: Ze nezanimi tokovi«; 21.30 »Prekrojana noč 2«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.00 »Svet oceanov«; 18.00 »Avtomobili 2 - 3D (sinh.)«; 15.15, 17.50 »Avtomobili 2 (sinh.)«; 20.30 »Transformerji 3 - 3D«; 20.20 »Pingvini gospoda Pepperja«; 15.50, 18.20, 20.40 »Cukrček 2«; 15.20, 18.10, 21.00 »Harry Potter in svetinje smrti 2 - 3D«; 17.10, 20.00 »Harry Potter in svetinje smrti 2«; 17.00, 19.10, 21.10 »Izvorna koda«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Harry Potter e i doni della morte parte 2 - 2D«; Dvorana 2: 15.40, 17.50, 20.00, 22.15 »Captain America - Il primo vendicatore 3D«; Dvorana 3: 16.00, 18.30, 21.00 »Transformers 3«; Dvorana 4: 15.40, 17.25, 19.15 »Cars 2«; 21.00, 22.30 »Per sfortuna che ci sei«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.15, 19.40, 22.00 »Harry Potter e i doni della morte parte 2«; Dvorana 2: 17.40, 20.00, 22.15 »Capitan America - Il primo vendicatore - 3D (dig.)«;

Dvorana 3: 18.00, 21.00 »Harry Potter e i doni della morte parte 2 - 3D«; Dvorana 4: 20.00, 22.00 »Per sfortuna che ci sei«; 17.30 »Cars 2«; Dvorana 5: 17.30, 20.10, 22.10 »Il ventaglio segreto«.

Šolske vesti

ZDruženje staršev D.S.S. SV. CIRILA IN METODA iz Katinare obvešča, da je še nekaj prostih mest za tabor angleškega jezika »Jezikajte«, šahovsko, računalniško delavnico »Mišk@« in biološko fotografasko »Poglej ptička«. Vpis sprejemamo do 15. avgusta. Info in prijave na tel. št. 320-2717508 (Tanya), zscirilmетод@gmail.com.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da je bil na spletni strani Dezelnega šolskega urada (www.scuola.fvg.it) - scuole in lingua slovena - splošne novice objavljen razpis, namenjen stalno nameščenemu učnemu osebju na slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem, o enoletni namestitvi na Uradu za slovenske šole. Rok za prijavo zapeče 16. avgusta.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je bil 15. julija na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it) objavljen odlok o posodobi-

Pogrebno podjetje

na Općinah, v Boljuncu, v Miljah, v Nabrežini in Trstu

NOV URAD
NA ISTRSKI ULICI
NASPROTI POKOPALIŠČA SV. ANE.

Tel. 040 21 58 318

tvi zavodske lestvične učne osebje šol vseh vrst in stopenj. Za vpis v zavodske lestvice morajo kandidati v roku 30 dni od objave odloka izpolniti in izbrani šoli izročiti obrazec A/1, A/2 ali A/2 bis, medtem ko je za izbiro šol predviden obrazec B, ki ga je treba po predhodni registraciji (www.istruzione.it / istanke on-line) po internetu izpolniti do 26. avgusta (do 14.00). Kandidati, ki so vključeni v pokrajinske lestvice habilitiranih in ne prosijo za vpis drugih natečajnih razredov v drugem ali tretjem pasu, izpolnijo samo obrazec B. Podrobnejša navodila so na razpolago v omenjenem odloku.

RAVNATELJSTVO DRŽAVNEGA ZNANSTVENEGA LICEJA F. PREŠERNA sporoča, da bo tajništvo med poletno prekinivijo didaktičnih dejavnosti ob sobotah zaprto do 27. avgusta. Prvi dan pouka v naslednjem š. l. 2011/12 bo v ponedeljek, 12. septembra.

Osmice

ALJOŠA IN IGOR GABROVEC sta tudi letos odprla osmico (pri Normi) v Mavhinjah. Tel. 040-299806.

DRUŽINA SLAVEC je v Mačkoljah št. 133 odprla osmico. Tel. 040-231975. Prisrčno vabljeni!

MARTIN IN ERIKA sta v Križu odprla osmico. Tel. št. 040-220605.

OSMICO sta v Repnu odprla Edo in Grozdana. Tel. št.: 040-327472

OSMICO sta odprli Mavrica in Sidonja v Medji vasi št. 10. Tel. 040-208987.

STANKO je na Općinah odprt osmico. Tel. št.: 040-211454.

V SALEŽU n'Puljh sta odprla osmico Just in Bojana. Vabljeni!

Izleti

ŽUPNIJA PROSEK sporoča, da je vpisovanje za izlet na Sri Lanko, ki bo od 1. do 9. januarja 2012, podaljšano do konca meseca julija. Za informacije se obrnite na tel. št. 040-225170 po 20. uri.

PLANINSKA ODSEKA SK DEVIN IN ŠZ SLOGA vabita člane in priatelje na celodnevni avtobusni izlet v Bistro, tehnični muzej Slovenije, nato vzpon na Krvavec v nedeljo, 7. avgusta. Informacije in vpisovanje na telefon 040-200782 (Frančko), 040-226283 (Viktor), 334-9772080 (Aljoša).

KRUT obvešča, da je v teku vpisovanje za skupinsko letovanje od 28. avgusta do 3. septembra na Malem Lošinju. Informacije in vpisovanje na društvenem sedežu, Ul. Cicerone 8, od 9. do 13. ure, tel. št. 040-360072.

Čestitke

Danes praznuje svoj 55. rojstni dan FRANKO PERIC. Voščimo ti vse najboljše, dosti zdravja in lepih dñi. Mama, sestra Slavica, Boris, Erik, Maja, David in teta Slava.

»Bog vas živi« prisrčno pojemo go spema ANČI in ANCI, ki danes goduje. Hvaležni za njun trud v prid vaške skupnosti jima iskreno čestitamo ŽPS Trebev in vsi, ki ju imamo radi.

Obvestila

GODBENO DRUŠTVO PROSEK obvešča, da so odprti vpisi v glasbeno šolo za leto 2011/2012. Za katerokoli informacijo poklicite te. št. 040-251101 (Bruno) ali 349-2512176 (Irina).

Darujte za Sklad Albina Bubniča

ASD MLADINA organizira v četrtek, 28. julija, ob 20. uri v Ljudskem domu v Križu brezplačno poskusno varjo Tai chi chuana pod vodstvom instruktorko Mire Guštin. Informacije: tel. št. 349-3136949.

FC PRIMORJE vabi na Prosek na sagro z bogato ponudbo specialitet na žaro, ples ter z glasbo v živo: v soboto, 30. julija, koncert Godbenega Društva Piero Baiardi (BO), sledi ansambel Mi; v nedeljo, 31. julija, ansambel Souvenir.

ANED - Združenje bivših deportirancev v nastičnih taboriščih obvešča, da bo urad v Ul. Rio Primario 1 v Trstu zaprt od 1. do 31. avgusta.

ORATORIJ NA KONTOVELU za otroke od 1. razreda osnovne šole do 3. nižje srednje šole bo potekal od 1. do 6. avgusta, ob 8.30 do 16.00 v stavbi (hišna št. 523) ob avtobusni postaji. Vodili ga bodo izkušeni animatorji. Za vpis in vse druge informacije poklicite čim prej na tel. št. 347-9322123.

SLORI obvešča, da bo zaprt za dopust od 1. do 12. avgusta.

O.N.A.V. - Tržaška sekacija italijanskega združenja pokuševalcev vina vabi v soboto, 6. avgusta, ob 19.00 na obisk vinski kleti Stocco z degustacijo v večerjo. Vabljeni vsi člani in priatelji. Informacije in prijave na spletni strani www.onav.it, tel. št. 334-7786980 (Lucciano) ali 340-6294863 (Elio).

OBČINA ZGONIK razpisuje javni razpis za izbor popisovalcev iz izvajanje zadolžitve popisovanja za 15. popisa prebivalstva in stanovanj za leto 2011. Interesenti lahko vložijo prošnjo za vključitev v izbor za pripravo prednostne lestvice na osnovi naslovov do 8. avgusta. Za informacije je na razpolago občinski urad za popisovanje Občine Zgonik v Zgoniku št. 45, 34010 (TS) Tel. 040-229101, faks 040-229422, e-pošta: elettorale@comsgonico.regionefvg.it. Več na spletni strani: www.comune.zgonico.ts.it

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da se nadaljuje poletno središče na Općinah do 9. septembra od 8. do 7. ure v novem Polivalentnem središču na Repentabrski ul. 66. Namenjen je otrokom in mladostnikom od 3. do 14. leta. Info in vpis iz tedna v teden v justrajnih urah na Skladu Mitja Čuk, Prosavska ul. 131, tel. 040-212289.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča, da je tržaški urad odprt med 9. in 14. uro od ponedeljka do petka.

RAJONSKI SVET bo kot vsako leto predstavil septembra načrt javnih del (stanja, popravila, javna dela, ki se smatrajo potrebna v rezidenčnem naselju ali nasploh na rajonskem ozemljju, kot npr. javna razsvetljava, popravila cest, pokopalnišča, itd.), ki bo predložen občini Trst za pripravo proračuna 2012. Prebivalce vabimo, da predstavijo do vključno 5. septembra predsedniku in/ali rajonskemu svetu: primacircoscrizione@comune.trieste.it, tel. št. 040-225956, fax 040-252907, urnik tajništva: pon-pet 9.00-12.00.

Prireditve

SKD TABOR - POLETJE POD KOSTAJNJEM 2011 na dvorišču Prosvetnega doma na Općinah v četrtek, 28. julija, ob 21.00: Pupkin Kabarett. V slučaju slabega vremena bodo prireditve v dvorani. Več na www.skdtabor.it.

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi na koncert godbe Corpo Bandistico

Večjezična dežela

Vidna slovenščina, dvojezičnost si pri nas v javnosti še vedno s težavo utirajo pot, ni res pa, da jih ni. Pomagaj nam jih odkriti! Javne in zasebne napise v slovenščini, predvsem take, ki niso na očeh vseh, fotografiraj in jih pošlji naši spletni strani: skupaj bomo sestavili večjezični album naše dežele. Svoje posnetke nam pošljite preko spletnne strani www.primorski.eu, ali na elektronski naslov tskarna@primorski.eu. Najlepše bomo objavili v Primorskem dnevniku!

Poslovni oglasi

ŠTUDENT MATEMATIKE NUDI
pomoč za popravne izpite.
334-3042911

»Pietro Bignardi« iz Monzuna pri博洛尼, v soboto, 30. julija, s pričetkom ob 19. uri. Zanimiva glasbena izvedba bo poprestrena s predstavljivo tipičnimi plesovi iz bolonjskih hribov. Koncert bo na Prosek na B'lancu v okviru šagre FC Primorja, v primeru slabega vremena pa v Kulturnem domu.

MEDNARODNA OPERNA AKADEMIA KRIŽ pod vodstvom M. Alessandra Svaba v sodelovanju s kriščkimi organizacijami vabi na predstavo »L'elisir d'amore - Ljubezenski napoj«, velenoigra Gaetana Donizetti, ki bo v parku ljudskega doma v Križu v soboto, 30. in v nedeljo, 31. julija, ob 20.45. Toplo vabljen!

SKD IGO GRUDEN pripravlja 15. avgusta za praznik Sv. Roka razstavo o šolstvu v občini Devin Nabrežina, v letih 1945-1955. Če hrani kdo doma kako spričevalo, fotografije, učbenike ali zvezke iz tistih let, naj pokliče tel. št.: 335-6553150. Hvaležni vam bomo, če nam boste pomagali pri postaviti razstave.

OBČINA MILJE prireja likovno razstavo »Presente nel tempo« Katalonke Laie Vega, v dvorani Negrisin, Trg Marconi št. 1 v Miljah. Razstava bo na ogled do srede, 17. avgusta s sledenim urnikom: od torka do sobote 10.00-12.00 ter 17.00-20.00, ob nedeljah

MITTELFEST - V nedeljo se je zaključila letošnja izvedba, posvečena identitetam in narodom

Zadnji večer v Vidmu v znamenju baleta in romantike

Plesni dogodek v vizvedbi rimskega baleta ni povsem prepričal - Hrvaška postavitev Salome pravi špektakel

Organizatorji in umetniški vodje Mittelfesta bodo danes predstavili obračun 20. izvedbe festivala srednjeevropskih narodov. Predsednik Antonio Devetag pa je že v nedeljo, pred začetkom zadnje predstave dvotedenskega sporeda, spregovoril občinstvu o pozitivnih učinkih podaljšanega trajanja festivala, ki je omogočilo tako delavcem kot abonentom in gledalcem (njihovo število je letos naraslo) bolj umirjeno doživljjanje festivalskega vzdusja.

Umirjen tempo pa navadno ne znamuje festivalov in mesto Čedad letos ni zaživel; na trgih in ulicah ni bilo običajnega prometa festivalskega naroda, dočajanje pretežno v zaprtih prostorih ni postavljalo zakulisnega dela pred oči mimoidočil, festivalskih znamenj na ulicah ni bilo, nenaklonjene vremenske razmere pa so še dodatno vplivale na vzdusje, saj so prisilile organizatorje, da so večje dogodek s čedalskega stolnega trga prenesli na oder videmskega gledališča Giovanni da Udine. Tu so se precej številni prijatelji Mittelfesta tudi poslovili na zadnjem, plesnem dogodku v izvedbi ansambla Balletto di Roma.

Po popoldanski predstavi o življenu in osebnosti Gustava Mahlerja Massimiliana Finazzera Floryja, pri kateri je sodeloval tudi priznani muzikolog Quiro Principe, je letošnja stoltnica smrti priljubljenega skladatelja zaznamovala tudi zaključek festivala: na sporedu je bila prizvedba koreografije Smrt in deklica, po glasbi Franzia Schuberta in v Mahlerjevi priredbi za orkester. Osemindvajsetletni plesalec Paolo Santilli, ki je tokrat debitiral kot koreograf, je pojasnil, da je delo, za katero se je Schubert zgledoval po izvirnem samospisu Mathiasa Claudiusa, doživel kot odo življenu; ekspresivno, nežno in pozitivno je bilo tudi njegovo razmišljanje na dramaturški podlagi Ricarda Reima, ki je v vsakim stavkom pozval različne odnose do smrti, medtem ko jih je ekipa VERTOV v video projekcijah tolmačila z naravnimi elementi.

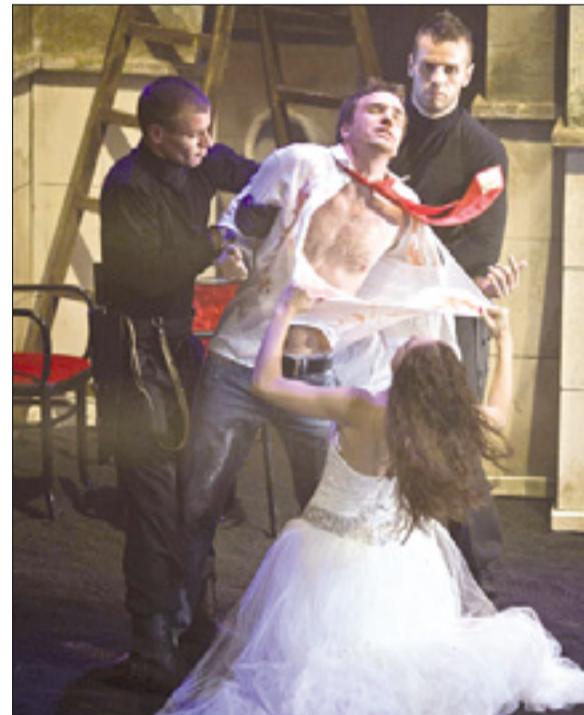
Video je nihal med posrečenimi interakcijami s plesalci in preprostim ozadjem, uporaba projekcij pa je žal omejila na minimum uporabo luči, ki bi lahko odločno pripomogle k vrednotenju koreografij in ojačenju vzdusja. Koreograf je v svojem ustvarjalnem zagonu uravnoteženo uporabil ideje, ki jih je razvil na klasičnih osnovah, predvsem pa se je skušal izogniti bolj konvencionalnim in samoumavnim prijemom. V tem smislu ni dejansko uprizoril Smrti in se ni omejil na njen dialog z Deklico, temveč je

ustvaril koralno predstavo za osem plesalcev, v kateri so liki vedno pomnoženi in se nasprotja pojavljajo med ženskim in moškim elementom. Zgodbe pravzaprav ni v izvirnem besedilu, ki nam prikazuje le epilog, zato je koreografija nastala po vtiših, ki so razkrili tankocutnost mladega koreografa.

Plesalce je v živo spremljal deželni orkester Mitteleuropa, ki ga vodil Alfonso Scarano. S samostojnimi točkami in v kombinaciji s koreografijami je orkester pokazal šibkosti svoje priložnostne narave z bledim vodenjem agogike in skromno paleto barv. Orkester je v prvem delu izvedel Dvorakovovo uverturo s slovenskim prizvokom Otello in dve plesni točki (pas de deux iz Otella in iz Romea in Julije) na podlagi sporocilnega uglajenih koreografij Fabrizia Monteverdeja, ki sta v čistih izvedbah solidnih plesalcev dopolnili romantično vzdusje večera. (ROP)

Nastopili so člani
ansambla
Balletto di Roma

F. MITT.

Freyeva Saloma navdušila

»Končno spektakl!« Tako je komentiralo zadovoljno občinstvo ob izhodu iz gledališča Ristori po ogledu predstave Saloma Istrskega narodnega gledališča iz Pule. Režiser Damir Zlatar Frey je stresel občinstvo z električnimi vibracijami kričečih barv, z energijo giba, zagonom rokovskega značaja predstave, ki je bila najprej primer vizualne učinkovitosti in gledališkega instinkta. Snov je bila drama irskega književnika in dandya Oscarja Wilda, igrana be-

seda pa ni os Freyevega ustvarjanja; dramaturška predelava v solovanju z Željko Udrovičem je zreducirala tekst na glavne, orientacijske replike, bistvo gledaliških preobrazb prizanega hrvaškega »koreorežiserja« je namreč dojemanje vtisa, duha nekega teksta, avtorja in njegovega časa.

Izumetnica estetika morbidnega drsenja v moralni zaton Dekadence, ki zaznamuje Wildovo dobo in v emblematični meri tudi njegov slog, je bila Frey vzor in vodilo za predstavo, ki je postala prikaz moderne dekadence s ponavljanjem bučnih, kičastih zabav v saloni vulgarnih predstavnikov oblasti, politične in družbene elite. Drugih podtekstov in analiz ni in v tem kontekstu niti ni bistvo, zakaj je Janez (Krstnik) obojen, nora Saloma pa dejansko ni največja pošast na skorumpiranem dvoru oz. vsaj ni tako hinavska, da bi po zločinu stopila nasmejana pred objektive fotografov kot njena mati in kralj. To je vse, sredi omamne glasbe, dima, luči, živih barv pretiranih kostumov teh grobih takjunkov modernega časa, grotesknih dedičev zavrnjenega svetopisemskega dvora.

Med kačem dekadence in bleščicami režiserjevega stila predstava nezadržno pritegne gledalca, predvsem z imenito, izvirno glasbeno kuliso Darku Hajsu, ki označuje in daje celotnemu dohajjanju zagon rokovskega in diskoročnega utripa z orientalskim predznakom. Glasba ni v tem primeru spremjava ali komentar, temveč sestavni del dramaturgije in uprizoritve, ki se večkrat zgleduje po glamuroznih efektih videospotov v divjih plesnih prizorih, med katere se kot vrhunc uvrsti artikulirana, skupna koreografija ključnega plesa Salome.

Herodiada zgleda diva bivše Jugoslavije, nemi paž je angelško bleščeci travestit, dvorna dama zanosno in teatralno nastopi v playbacku kot staromodna pop zvezdnica, lajanje resničnega psa na odru pa ojači vznemirljivo agresivnost efektnega prizora Janezove aretacie.

Celotna predstava je usmerjena v eksces, ki ga zgodba in njen posodobitev sugerira (škoda le, da je bil oder premajhen za veličastno sceniko in rezisko zasnovo). Hrup, ples in fleš fotografov so glasnejši od katerihkoli moralnih zahtev. Aktivist Janez v svojih proletarskih kavbojkah pa naj kar protestira pod preprogo salona. (ROP)

MITTELFESTOV PROJEKT - Glasba iz pekla

Eddy Rosner in njegov jazz iz gulaga

Zaradi zavezosti jazzu so »svetlopoltega Satchma« preganjali vsi režimi - Poklon-koncert je pripravil Simioni na osnovi gradiva Marca Marie Tosolinija

Rosnerjeva zgodba je žalostna in zanimiva obenem

Zaradi glasbe je prestal mučenje in taborišče, glasba je rešila njega in druge, ki so z njim igrali v jazz bendu gulaga. Eddy Rosner je bil nemški Žid poljskega rodu, ki je imenito izvajal »glasbo črnceva v obdobju, ko je kombinacija teh elementov neizbežno pomnila obsodbo. Hitler je poslušal glasbo berlinskih kabaretov, Stalin si je privoščil celo privatni koncert njegovega benda, oba pa sta ga zaradi tega preganjala. Zgodba glasbenika, ki je bil žrtve absurdnih protislovij dveh režimov, je tako emblematična in zanimiva, da je postala snov projekta Mittelfesta, monografskega podaljška niza Glasba iz pekla, s katero je Marco Maria Tosolini obravnaval zgodbe glasbe in glasbenikov v koncentracijskih taboriščih. Mr. Nasme, kot so ga poimenovali zaradi veselega značaja, ali »svetlopolti Satchmo«, kot ga je v posvetilu definiral sam Armstrong, je bil berlinski izredno nadarjeni umetnik, ki je začel študij glasbe kot violinist, a se je že pri osemnajstih letih preusmeril k trobenti in jazz glasbi. Zaslovel je v Nemčiji, predvsem pa kasneje v Rusiji, kjer je postal pravi zvezdnik. Ravno zaradi zapisanosti žanru, ki je za režimsko vlado pome-

nil nekaj tujega in degeneriranega, so ga večkrat in povsod aretirali, zaslišali, mu one-mogočili nadaljevanje dejavnosti, katere pa se je vedno znova loteval, tudi v taborišču, kjer je bila ta glasba paradoksalno tolerirana in kjer je kot šef orkestra gulaga lahko imel dolocene »privilegije«, skupaj s tistimi, ki so z njim igrali. 35 let po njegovem smrti je Mittelfest posvetil večer njegovi zanimivi življenjski zgodbi s predstavo-koncertom v režiji glavnega, mladega interpreta Paola Antonia Simionija po Tosolinijevi dramaturški predlogi. Na odru je bil seveda mali jazz bend, v ozadju pa video komentar s projekcijami fotografij in filmov, ki so sugestivno uokvirjali zgodbo v čas in prostor. Simioni je pripravoval v prvi osebi Rosnerjeve dogodivščine, off-glasovi so se dvoječno prepletali z besedami njegovih prijateljev, kolegov, režimskih inšpektorjev. Ženska, kabaretna nota pa je bila zaupana izkušeni pevki Sonii Dorigo. Predstava izhaja iz skrbne raziskave z znanstvenim, zgodovinskim in muzikološkim predznakom, kar se je zrcalilo v obliki poetičnega dokumentarca »v živo« z glasbeno kulico seksteta odličnih jazzistov iz naše dež-

le (Flavio Davanzo, Lorenzo Marcolina, Riccardo Morpurgo, Alessandro Turchet), katerim sta se pridružila dva zelo obetavna glasbenika mlajše generacije, violinist Sebastiano Frattini in bobnar Pietro Ricci. Klasični jazzovski program, ki ga je občasno obarvala klezmer nota, je črpal snov iz opusov samih velikanov: poleg Rosnerja tudi Armstrong, Holländer, Goodman, ki je posredoval pri Nixonu, da bi Rosnerju dovolili umreti v rodnem Berlinu, in Ellington, ki ga je zelo cenil in ga je povabil v ZDA (KGB pa je takoj poskrbel, da bi Rosnerju onemogočil tako gostovanje kot katerikoli drugi stik z ameriškim jazzovskim okoljem). Nekatere Rosnerjeve izvedbe so priše do nas posnete »na rebrih«, saj so se glasbeniki izognili sovjetskim, režimskim prepovedim z ilegalnim snemanjem na podlagi rentgenskih slik. On pa je bil povsem predan glasbi, kar je dokazal z vztrajnim, navdušenim delovanjem, kljub mnogim prepovedim in oviram. O njegovem optimizmu in ljubezni do glasbe je z osebnimi spominimi na otroška leta pričala tudi hčerka Erika, ki je iz prve vrste sledila prazvedbi zanimivega in občutnega poklona. (ROP)

NORVEŠKA - Po novih podatkih policije je število ubitih 76 in ne 92

Breivik priznal odgovornost za napada, a se nima za »krivega«

Hotel naj bi rešiti Evropo pred islamom - V svojem manifestu omenja tudi Slovenijo

OSLO - Desničarski skrajne Anders Behring Breivik, ki je v petek v napadu v Oslu in na bližnjem otoku Utoya ubil 76 ljudi, je včeraj prvič stopil pred sodnikom. Zaslisanje je potekalo za zaprtimi vrati, na njem pa je Breivik med drugim izjavil, da sta bili v njegovi organizaciji še dve celici. Sodnik je napadalcu odredil osem tednov pripora.

32-letnik, ki v preteklosti ni zagregal kriminalnih dejanj, je v petek najprej razstrelil avtomobil bombo v vladni četrti v Oslu. Nato se je oblečen v policista odpeljal na otok Utoya, kjer je potekal tabor podmladka norveške laburistične stranke, in tam začel streljati.

Do ponedeljka je veljalo, da je bilo v Oslu ubitih sedem ljudi, v streljanju na otoku pa 86. A nato je policija posredovala nove podatke, po katerih je eksplozija terjala osem, strelski pohod na otoku pa 68 življenj. Med žrtvami na Utoyi je bil tudi polbrat norveške princese Mette-Marit.

Policija je Breivika obtožila terorizma, za kar je na Norveškem zagrožena kazen do 21 let zapora. Sodnik Kim Heger mu je po ponedeljkovem zaslišanju odredil osem tednov pripora, kolikor je zahtevala policija. Od tega bo moral prve štiri tedne preživeti v popolni osami, kar pomeni, da ga bo lahko obiskal le odvetnik, tudi z medijim ne bo smel komunicirati.

Kot je na novinarski konferenci po dobre pol ure trajajočem zaslišanju za zaprtimi vrti povedal sodnik Heger, je Breivik med drugim povedal, da sta v njegovi organizaciji obstajali še "dve nadaljnji celici", kar pomeni nadaljnje delo za policijo.

32-letnik je poleg tega znova priznal odgovornost za napada, a se ni izrekel za krivega. Kot je ponovil, je bil cilj njegove akcije rešiti Evropo pred islamom. Dejal je še, da je želel preprečiti rekrutiranje članov norveške laburistične stranke, saj je ta kriva za "množični uvoz muslimanov".

Na zaslisanje je Breivik želel priti v uniformi, a mu je sodnik to prepovedal. Hotel je tudi, da bi bilo zaslisanje odprto za javnost, a je sodišče odločilo drugače. Ocenilo je namreč, da bi obtoženi sodno dvorano izkoristil za propagando svoje ideologije in protimuslanski stališči.

Nekateri mediji so na osnovi navdih v več kot 1500 strani dolgem manifestu, ki ga je Breivik pred napadom objavil na spletu, poročali, da si je ta že vnaprej pripravil govor, ki ga je namera-

Anders Behring Breivik v policijskem avtu

val prebrati na sodišču.

Dobro uro pred težko pričakovanim zaslisanjem v Oslu so se po vsej Norveški - in v znak solidarnosti tudi v drugih skandinavskih državah ter v Evropski komisiji - opoldne z minuto molka spomnili žrtev petkovih terorističnih napadov. Po vsej Norveški je skoraj pet milijonov državljanov opoldne prenehalo z delom, promet pa je obstal.

Policija medtem nadaljuje preiskavo, ki se ne odvija le na Norveškem, ampak tudi v drugih državah. Poljski varnostni organi tako preiskujejo trgovca iz Vroclava, ki naj bi Breiviku po internetu prodal kemikalije za uporabo v kmetijstvu, ki jih je potreboval za izdelavo bombe. Francoski policisti pa so v ponedeljek preiskali hišo Breivikovega očeta.

Breivik naj bi sicer na zaslisanju policistom razkril, da je načrtoval tudi napad na nekdanjo večkratno socialdemokratsko norveško premierko Gro Harlem Brundtland, ki jo v svojem manifestu označuje kot morilko naroda. V petek zgodaj popoldne je Brundtlandova nastopila na taboru na Utøy, smrtni pa naj bi ubežala, ker je napadalec pri prihodu na otok zamujal.

Postopoma prihajajo na dan tudi različne podrobnosti, ki jih je v obsežnem, 1518 strani dolgem manifestu, objavljenem na spletu nedolgo pred petkovima napadoma, zapisal 32-letni desničar.

V njem nekajkrat omenja tudi Slovenijo, ki jo izpostavlja kot evropsko

državo, v kateri je bila multikulturalistična propaganda pranja možganov najmanj uspešna. Tako večkulturno neindoktrinirana država kot Slovenija je po njegovem le še Slovaška.

Slovenijo Breivik še omenja, ko piše o desničarskih strankah v Vzhodni Evropi, ki promovirajo nacionalizem, nasprotovanje EU, antisemitizem in nasprotovanje do drugih etničnih skupin, posebej Romov. V Sloveniji kot takšno izpostavi stranko SNS.

V SNS so v odzivu poudarili, da omenjanje stranke v Breivikovem manifestu nima nobene povezave z njihovim delom, saj se oni borijo za Slovence, napada na Norveškem pa obsojajo.

Breivik Slovenijo znova vsebinsko naveže, ko napoveduje, da se bo v naslednjih desetletjih ena od treh velikih zahodnevropskih držav - Nemčija, Velika Britanija ali Francija - osvobodila sedanje večkulturne hegemonije. Ko se bo to zgodilo, se bodo tej prvi osvobojeni državi, tako napoveduje Breivik, najprej pridružile "Italija, Srbija, Avstrija, Češka,

Slovenija, Slovaška in še nekaj drugih držav", nato pa bodo sledile še ostale.

Breivik v manifestu poleg tega večkrat omenja nemško kanclerko Angelico Merkel, ki jo oceni kot "najmanj slabo voditeljico kakega velikega naroda", vendar pa ji očita podporo "strahotni" ustavnih pogodb EU, ki naj bi vodila v "eurabizacijo" Evrope.

Pregon sudetskih Nemcev med drugim hvali kot dober primer tega, kako bi bilo treba rešiti problem muslimanskih priseljencev na Zahod, ter po hvali stališča evroskeptičnega češkega predsednika Vaclava Klausja. Poleg tega mu je všeč nekdanji politični vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić, saj je skušal Srbijo osvoboditi islama.

Breivik še razkrije, da je skušal orodje in razstrelivo za svoj morilski pohod že lani nabaviti v Pragi, saj je ocenil, da je za to najbolj primerno evropsko mesto. Avgusta je celo odpotoval v češko prestolnico, a mu orožja tam ni uspelo kupiti.

Jasna Vrečko (STA)

LAKOTA - Na zasedanju v Rimu

ZN pozivajo k takojšnji pomoči Afriškemu rogu

RIM - Lakota v državah Afriškega roga terja takojšnje ukrepe, sicer bo postala humanitarna katastrofa, so se včeraj strinjali, da bodo protikrizne ukrepe na podlagi Akcijskega načrta za Afriškirog, ki ga je izdelal Stalni medzagencjski odbor (IASC), izvajale vlade držav, ki jih je prizadela suša - Somalije, Etiopije, Kenije, Džibutija, Sudana in Ugande. Poudarili so tudi, da še obstaja možnost za rešitev krize.

Srečanje, posvečeno prehranski krizi na območju Afriškega roga, ki so jo povzročili suša, vojne in visoke cene hrane, je FAO organizirala na pobudo Francije. Slednja trenutno predseduje skupini G20 in je že napovedala, da se bodo države donatorke sredstev za pomoč Afriškemu rogu glede nadaljnje korakov v sredo sešle v Nairobi.

Francoski minister za kmetijstvo Bruno Le Maire je poudaril, da je v lumi vse slabših razmer v Afriškem rogu nujno "implementirati načrt ukrepov proti nestanovitosti cen živil in razvoja kmetijstva, ki so ga sprejeli kmetijski mi-

nistri držav skupine G20 23. junija v Parizu". Udeleženci srečanja v Rimu so se strinjali, da bodo protikrizne ukrepe na podlagi Akcijskega načrta za Afriškirog, ki ga je izdelal Stalni medzagencjski odbor (IASC), izvajale vlade držav, ki jih je prizadela suša - Somalije, Etiopije, Kenije, Džibutija, Sudana in Ugande. Poudarili so tudi, da še obstaja možnost za rešitev krize.

ZN so doslej za pomoč državam Afriškega roga prejeli približno 700 milijonov evrov, vendar bi za sanacijo posledic suše v Afriškem rogu do konca leta potrebovali še najmanj toliko, soše poudarili na današnjem srečanju FAO.

Približno 345 milijonov evrov pomoči je včeraj že objavila Svetovna banka, večinoma v obliki dolgoročnih projektov za pomoč živinorejem, približno devet milijonov pa v obliki takojšnje pomoči, še poroča AFP. Pomoč bo program ZN za hrano (WFP) na ogrožena območja začel dobavljati nemudoma. (STA)

da ne bo sposobna sproti plačati vseh svojih obveznosti, pa se povečuje zaskrbljenost zaradi morebitnega izbruhha panike na finančnih trgih. Bonitetne hiše so Washington v zadnjih tednih opozorile, da bodo morale po 2. avgustu znižati ameriško kreditno oceno, ki je sedaj najvišja (AAA).

Moody's in S&P pa sta k temu dodala še zahtevo po ureditvi javnih finančnih na dolgi rok, sicer bo ocena kljub povišanju meje javnega dolga padla. Če pride ocena, bodo upniki, med katerimi je polovica tujih, zahtevali višje

obresti na ameriške obveznice in stroški zadolževanja države se bodo povečali, to pa bi vplivalo na celotno gospodarstvo.

Predstavniki administracije želijo obenem pomiriti trge in prepričati republikance, da je položaj resen. Državna sekretarka Hillary Clinton je včeraj ob koncu azijske turneje v Hongkongu izrazila prepričanje, da bo kongres pravočasno našel rešitev. Finančni minister Geithner pa je v nedeljo za televizijo CNN ponovno opozoril, da v primeru propada pogajanj grozi katastrofa svetovnih razsežnosti.

Predsednik predstavnika doma Boehner je včeraj prišel na dan s predlogom, po katerem bi sedanjem mejo javnega dolga 14.300 milijard dolarjev, ki je bila presežena že maju, povišali v dveh delih. Najprej za 900 milijard dolarjev, obenem pa bi za 1200 milijard znižali porabu, in sicer brez odprave davčnih olajšav. Nato bi ustanovili komisijo, ki bi našla način za dodatno po-

Hekerji ukradli zaupne podatke v Italiji in Avstriji

RIM/DUNAJ - Člani hekerskih družb LulSec in Anonymous so včeraj sporočili, da so vdrli na spletno stran italijanske spletne policije in na spletu objavili zaupne informacije, napad pa so poimenovali "Operacija Italija". Heckerji, domnevno tudi povezani s skupino Anonymous, pa so vdrli v računalniški sistem avstrijske televizije ORF. Heckerji v Italiji so na svojem blogu zapisali, da je napad razkril najpomembnejša in najbolj tajna poročila italijanskega Nacionalnega centra za boj proti spletnemu kriminalu in varovanje kritične infrastrukture (CNAIPIC). Policijska enota CNAIPIC je vdor v svoj sistem potrdila, a kraje podatkov niso ne potrdili ne zanikali.

Hadžić se ni izrekel o krivdi

HAAG - Nekdanji vodja hrvaških Srbov Goran Hadžić, ki je včeraj prvič stopil pred sodnike Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu, se ni želel izreči o krivdi. Obtožen je vojnih zločinov med vojno na Hrvaskem, med drugim tudi po padcu Vukovarja v srbske roke leta 1991.

Na manj kot 15-minutnem zaslišanju je Hadžićev začasnji odvjetnik Vladimir Petrović predsedujejočem senatu, sodniku O-Gon Kwonu dejal, da ni potrebe po branju obtožnice, saj želi Hadžić izkoristiti pravico, da za 30 dni odloži izrekanje o krivdi, dokler ne bo dobil stalnega zagovornika. Če se tudi takrat ne bo želel izreči o krivdi, bodo v zapisnik v skladu s pravili vnesli, da se je izrekel za nedolžnega.

Srbija je 52-letnega Hadžića, nekdanjega predsednika samooklicane Republike srbske Krajina, izročila Haagu v petek, potem ko so ga v sredo prijeli na severu Srbije in se na izročitev ni pritožil.

Latviji na referendumu za razpustitev parlamenta

RIGA - Latvijski volivci so na sobotnem referendumu prepričljivo - s slabimi 95 odstotkov večine - glasovali za razpustitev parlamenta, saime. Referendum je v skladu z ustavo razpisal zdaj že bivši latvijski predsednik Valdis Zatlers. To pomeni razpis predčasnih volitev v tej pribaltski državi. Po izidihi, ki jih je objavila državna volilna komisija, je za razpustitev parlamenta glasovalo 94,76 odstotkov volivcev, proti pa 5,02 odstotku. Volilna udeležba je bila 44 odstotna. Rezultat je pričakovan, saj so javnomnenjske raziskave pred referendumom napovedovale več kot 90 odstotkov za razpustitev. Sobotnemu referendumu bo tako sedaj sledila dejanska razpustitev 100-članske saime, izvoljene oktobra lani, nato pa bo na vrsti razpis predčasnih volitev, ki naj bi potekale 17. septembra. (STA)

ZDA - Kljub pozivom predsednika Obame demokrati in republikanci še vedno brez dogovora

Kongres z dvema nasprotujočima si predlogoma o rešitvi dolžniške krize, borze vse bolj vznemirjene

WASHINGTON - Ameriški kongresniki se v nedeljo niso uspeli dogovoriti o povišanju meje javnega dolga in dolgoročnem znižanju proračunskega primanjkljaja, voditelja obeh domov pa sta včeraj prišla na dan vsak s svojim predlogom, s čimer namernata pomiriti svetovne finančne trge.

Predsednik ZDA Barack Obama je odpovedal včerajšnja nastopa za zbiranje denarja za svojo predsedniško kampanjo in ostaja v Washingtonu praktično že mesec dni. Do petka je kazalo, da so republikanski kongresniki ter Obama in demokrati na poti do velikega dogovora, po katerem bi v naslednjih desetih letih znižali proračunski primanjkljaj kar za 4000 milijard dolarjev, vendar pa je predsednik predstavnika doma republikanec John Boehner zapustil pogajanje.

Obama je predlagal odpravo davčnih olajšav za premožne in naftna podjetja ter ob tem tudi davčno reformo, ki bi znižala stopnje za vse davčne

višanje meje dolga in dodatno krčenje proračunskega primanjkljaja.

Vodja senatnih demokratov Harry Reid je predstavil načrt, po katerem bi mejo javnega dolga dvignili za 2700 milijard dolarjev, kar bi moralno zadostoviti do leta 2013, za enak znesek pa bi tudi zmanjšali porabo. Reidov predlog ne predvideva odprave davčnih olajšav, kar je krepka koncesija republikancem. Ti njegov predlog zavračajo, ker menijo, da bo šlo le za navidezno krčenje porabe.

Obama pa, kot je v nedeljo na televiziji NBC povedal šef kabineta William Daley, ne bo sprejel dogovora, ki meje javnega dolga ne bo povišal dovolj, da bo veljal do leta 2013. Predstavniki administracije zagotavljajo, da bodo morali po 2. avgustu najprej poplačati upnike oziroma imetnike državnih obveznic, za pokojnine pa bo denarja zmanjkal. Vlada si denar mora izposojati, ker ima proračun po podatkih Centra za politične analize 125 milijard dolarjev mesečnega primanjkljaja. (STA)

GRADIŠČE - Poslanec po enournem čakanju vstopil v CIE

»Življenjske razmere mojega psa so boljše«

Carlo Monai je srečal obupane ljudi - Protest novinarjev, ker jim je vstop prepovedan

»Grozljivo. Tega, kar sem videl, nisem pričakoval. Življenjske razmere mojega psa so boljše.« S temi besedami je poslanec stranke Italije vrednot Carlo Monai ubesediš prizadetost po včerajnjem obisku v centru za identifikacijo in izgon (CIE) v Gradišču. Vstopil je po skoraj enournem čakanju pred vhodom; ko je s poslansko izkaznico poskusil vstopiti skozi železna vrata, ga je stražar z gesto roke zapobil. Moral je čakati, čeprav imajo parlamentarci inšpekcijsko pravico in lahko vstopijo v vsak italijanski zapor. Za CIE to očitno ne velja, saj so se vrata centra zanj odprla šele tedaj, ko je prešlo dovoljenje s prefekturo. Policist, ki mu je dovolil noter, pa je dodal, da nihče drug nima vstopa, tudi ne deželnemu svetniku Roberto Antonazu ter pokrajinsku svetniku iz Trsta Sabrina Morenu in Marcello Bergamini, kaj še kakih deset novinarjev, ki so se odzvali na poziv novinarskega sindikata FNSI in novinarske zbornice, naj s svojo protestno prisotnostjo zahtevajo umik ministrske prepovedi medijem, da vstopajo v CIE. »Kaj skrivajo? Če skrivajo, si lahko predstavljamo najhuje,« je dejal deželnemu tajniku sindikata novinarjev, Gianni Martellozzo. Včerajšnja protestna mobilizacija politike in novinarjev je bila vsedržavna, v Gradišču sta bila napovedana še poslanca Ivano Strizzolo in Giuseppe Giulietti, prišel je Monai.

Poslanec je vstopil ob 11.40. »Sam Monai, vsi ostali naj bodo zunaj,« je bil ukaz. »Italija je država izven vsakega zakona,« je bil Antonazov komentar. Zakaj center skrivajo pred javnostjo, je pojasnil Monai, ko je po dobruri izstopil iz njega: »V celicah je po osem do štirinajst zapornikov, spijo na tleh ali na mreži brez blazine, namesto nje uporabljajo vrečo za odpadke. Na zrak lahko stopijo dvakrat na dan - zjutraj in pod večer - po deset minut in v izmenah, zunanj prostor je zaščiten kot levja kletka, ob vsakem izhodu imajo pravico do dveh cigaret, svojce izključno v Afriko pa lahko poklicujejo le vsakih deset ali petnajst dni. Tedaj jim izročijo telefonsko kartico, ki jim daje možnost nekaj minutnega klica. Vzeli so jim mobilne telefone, ni jim dovoljeno, da si kupijo hrano z denarjem, ki so ga morali ob vstopu izročiti paznikom, televizija v celicah oddaja le italijanske programe. Odvetnik sem in poznam zapore. Zato lahko povem, da so življenjske razmere v naših zaporih boljše.«

V CIE je danes zaprtih 59 ljudi, v večini večini Tunizijcev, po eden prihajajo iz

Bangladeša, Iraka in Libije. Center bi jih lahko sprejel največ 52, kar je veliko manj od 248, kolikor jih je sprejemal pred vstajami in pobegi izpred enega leta, ki so pustili znamenja na strukturi. Eno halo popravljajo, ena od celic, ki jo danes uporablajo, pa je očrnjena zaradi lanskega požara. »Srečal sem obupane ljudi. Sprašujejo, zakaj moramo

jo plačevati posledice dejanih, ki jih niso zakrivili. Niso oni podtaknili požara. Zahteval bom, da jih dajo vsaj nezgorljivo blazino in da jim vrnejo dostenjanstvo. Država ravna v njimi nečloveško, zato da se ne bi več približali italijanskim mejam. Takšnega cinizma ne smemo dovoliti,« je še dejal Carlo Monai. (ide)

Poslanec Carlo Monai je po skoraj enournem čakanju nazadnje le dobil dovoljenje za vstop v CIE (desno); ob poslancu mati z detetom, ki sta gosta centra CARA (spodaj)

FOTO A.W., BUMBACA

POKRAJINA »Čim prej imenovanja«

Lavrenčičev poziv glede konzultacij

»Da po imenovanju treh pokrajinskih predstavnikov čim prej pridemo do umestitve slovenske konzulte, ne potrebujemo priravanja, pač pa je potrebno prizadevanje vseh, predvsem pristojnih občinskih uprav, Sindikata slovenske šole in krovnih organizacij, ki naj v konzulto čim prej imenujemo svoje predstavnike.« Tako pravi Mario Lavrenčič, goriški pokrajinski svetnik Levice ekologije in svobode (LES), ki je obenem prepričan, da bo v pokrajinskem svetu izvoljeni predstavnik LES Igor Komel, poznani kulturni delavec in ravnatelj Kulturnega doma, skupno z ostalimi člani znal primerno zastopati in zagovarjati manjšinske interese.

»Pred nami je veliko problemov, s katerimi se bo morala konzulta soočati. Zato je nujno, da se ta posvetovalni organ pokrajinske uprave čim prej umesti in začne s svojim delom,« poudarja Mario Lavrenčič.

GORICA-TRŽIČ - »Ticketi« v zdravstvu Računalniki ažurirani Brez vrst pred okenci

Brez večjih težav in brez vrst pred okenci je včeraj tudi v goriški pokrajini stopilo v veljavno plačevanje dodatkov (t.i. »ticketov«) za specialistične pregledne (10 evrov) in za pregledne v urgenceh (25 evrov), ki niso nujni. Kot je pojasnil direktor goriškega zdravstvenega podjetja Gianni Cortiula, so pred uvedbo »ticketov« ažurirali računalniški sistem, ki je včeraj deloval brez večjih težav, tako da pred okenci goriške in tržiške bolnišnice ni bilo večjih težav. Nad uvedbo nove dajatve seveda njeni plačniki niso bili navdušeni, tako da je bilo včeraj v čakalnicah goriške in tržiške bolnišnice mogoče slišati marsikatero pikro pripombo na račun državne vlade, ki polni svoje izpraznjene blagajne na račun bolnikov in vseh, ki so potrebeni zdravniške pomoči.

»Ticketi« so formalno stopili v veljavno 17. julija. Kdor je bil prejšnji teden na specialističnem pregledu ali je opravil razne izvide, bo racun 10 evrov za dodatek dobil na dom.

Včeraj pred okencem

PRIČEVANJE Zaprt kot divja žival

»Nisem zakrivil nobenega zločina«

»Nisem zakrivil nobenega zločina, zakaj z mano ravnate kot z divjo živaljo?« Dramatične so besede, ki jih je v francoščini ročno zapisal »gost« centra za identifikacijo in izgon (CIE) št. 184 - tako se je sam podpisal -, ki jih je naslovil na direktorja CIE v Gradišču. Kopijo je včeraj izročil poslancu Carlo Monaiu, ta pa jo je posredoval zbranim novinarjem, ki jim ni bil dovoljen vstop v center. Tunizjec, star kakih 40 let, je v domovini trpel revščino, najhujšo bedo, bil je preganjan, ni užival pravic, zato je zbežal in se kot prebežnik obrnil na italijansko državo, demokratično in civilno, da bi užival pravice prostega človeka. »Tu pa me je pričakalo še večje trpljenje. Zaprt sem kot divja žival, prisiljen sem spati na tleh, dovoljeno mi je, da diham zrak sveta le petnajst minut na dan. Prosim vas, rešite me takšne muke,« je zapisano v pismu, ki ne more in ne sme nikogar pustiti ravnodušnega.

»Tukaj ugašata naše življenje in naša človečnost. To je edino sporočilo, ki je včeraj prišlo iz bližnjega centra CARA, kjer so dolgotrajnem čakanju prosilci azila v Italiji; skupno jih je okrog 90, med njimi so družine z otroki, nekateri otroci so se celo tam rodili, eden ali dva obiskujeta šolo v Gradišču. Čeprav lahko izstopajo iz centra, rezim v njem pa je milejši v primerjavi s CIE, si več ne upajo povedati, da ne bi za to plačevali posledic. (ide)

Potem ko sta Enotno pojasnjevalno prilogo h konvenciji in statutu Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) pred kratkim sprejela tako novgoriški mestni svet kot občinski svet v Šempetrju-Vrtojbi, bo v četrtek na vrsti še občinski svet v Gorici; o tem bo govor takoj po županovih sporočilih in svetniških vprašanjih. »Gre bolj za dejanje doslednosti kot pa za dolžnost, saj bi goriška občina lahko poslala vso dokumentacijo v Rim le z županovim podpisom,« je pojasnil odbornik Guido Germano Pettarin, ki upa, da se bo v mestni skupščini našlo čim večje soglasje, podobno kot v Novi Gorici in Šempetrju-Vrtojbi, kjer je zelenla luč prisila brez pripombe in s soglasjem svetnikov.

»Ne bi bilo dosledno in korektno, da bi se v Gorici o tem ne izreklo tudi občinski svet. Vrh tega ne bi bilo spoštljivo do slovenskih partnerjev, ki so to že opravili. Vsakič ko se sestane mestna skupščina in je soglasje okrog pomembnih vprašanj široko, je to lepa novica za mesto,« pravi Pettarin in o naslednjih korakih dodaja: »Upam, da bomo s tem definitivno izpeljali vse, kar je bilo na nas. Ko bo mimo še seja goriškega občinskega sveta, bomo ponovno zbrali vse papirje in jih poslali v Rim, na predsedstvo vlade, kjer bodo vse skupaj spet pregledali in nato registrirali ustavitev našega EZTS. Obenem bodo opravljeni še koraki za registracijo v Bruslju, ki naj bi bila skoraj istočasna, saj gre za neke vrste avtomatizem.« Kaj pa časi? »Računam na to, da bo prve dni septembra vsega konec.«

Potrditev, da je goriški EZTS že dejstvo, je odbornik Pettarin dobil včeraj v Benetkah, kjer so zbrali vsi partnerji v skoraj 3,5 milijonov evrov vrednem projektu Adria A (Razvoj dostopnosti za oživitev jadranskega zaledja z gradnjo lahke železnice na čezmejnem območju). Navzoči so bili predstavniki ministrov Slovenije in Italije, železnic, občin, letališč v Benetkah, Romkan in Ljubljani ... Preverjali so potek projekta in goriški EZTS, v kolikor je samostojna pravna oseba, obravnavali kot enega izmed nosilcev. (ide)

GORICA - Srečanje na pokrajini Prekerni šolniki za pravične kriterije

Prekerni šolniki zahtevajo zamrzni tevlesti, pri čemer opozarjajo, da ne nameravajo ustvarjati sporov med severom in jugom države, pač pa želijo le zagotoviti transparentnost in pravičnost kriterijev za pridobitev staležev. Včeraj so se predstavniki koordinacije prekernih šolnikov iz dežele Furlanije-Julijske krajine sezstali s pokrajinsko odbornico za delo Bianco Della Pietra in ji pojasnili, da novi kriteriji šolske ministrica Mariastelle Gelmini omogočajo vključevanje na levestice tudi šolnikom iz drugih krajev Italije, kar naj bi oškodovalo domačine, ki že leta čakajo na stalno zaposlitev. Pri prošnjah za vključevanje na levestice bodo poleg tega upoštevali kot dokumentarno gradivo tudi izjave samih interesentov, za katere je po mnenju goriških prekernih šolnikov nujno treba preveriti, ali odgovarjajo resnici.

Po srečanju je Della Pietra opozorila, da je šolsko ministrstvo v zadnjih časih poskrbelo z golj za nejasna pravila in za krčenje finančnih sredstev, zaradi česar je izgubilo službo veliko učnega in neučnega osebja. »Nedorečeno stanje povzroča veliko težav tudi študentom, saj ni nikakor zagotovljena didaktična kontinuiteta,« je poudarila pokrajinska odbornica, prekerni šolniki pa so opozorili, da so vložili priziv na upravno sodišče, saj zahtevajo, naj se glede staležev upoštevajo določila ministrskega odloka 296 iz leta 2006, ne pa nedavne novosti rimskega ministrstva za šolstvo.

GORICA S tračnic zadnji hip rešili žensko

V neposredni bližini goriške železniške postaje so prejšnjo soboto nekaj po 19. uri policisti opazili žensko, ki je sredi tračnic hodila v smeri Krmina. Od postaje je bila oddaljena le kakih sto metrov, agenti iz vrst železniške police, ki so tam opravljali običajni nadzor, pa so tako posumili, da z njo nekaj ni bilo v redu in da ima tragične naklepe. Zato so stekli do ženske in jo nemudoma umaknili s tračnic, saj je le nekaj minut zatem po njih pripeljal vlak, ki je vozil iz Vidma proti Trstu. Kasneje se je izkazalo, da si je ženska nameravala vzeti življenne. Čakala je ravno na vlak. Policisti so jo pravočasno rešili in poiskali zanje primerno pomoč.

Žensko, 52-letno italijansko državljanke z bivališčem v Gorici, so odpeljali v središče za duševno zdravje v Ulici Vittorio Veneto, kjer so jo zaupali v oskrbo tamkajšnjemu zdravniškemu osebju.

CEGLO - Toča prizadela 500 hektarjev kmetijskih površin, deset milijonov evrov škode

Strah pred izgubo tržnih deležev, upravitelji iščejo pot do pomoči

Do odškodnine zaradi naravne ujme upravičeni le zavarovani kmetje - Vsi ostali morajo čakati na potezo dežele

Poškodovane trte v Ceglem (levo); Mara Černic, Igor Gabrovec in Luciano Patat z Edijem Kebrom v njegovem vinogradu (spodaj)

BUMBACA

Bolj kot zaradi upada proizvodnje v letošnjem letu so po sobotni toči vinarji s Plešivega in iz Ceglega zaskrbljeni zaradi znizane prodaje steklenic grosistom in gostincem, ki se jim obeta ob zaključku letošnje letine in ki bi jih lahko oškodovala tudi v prihodnjih letih. Če ne bodo uspeli poslati na tržišče zadostne količine vina, se bodo trgovci obrnili na njihove konkurenče, za vinarje s Plešivega in iz Ceglega pa ne bo enostavno ponovno pridobiti izgubljene tržnih deležev.

Na Krminskem ter na prizadetih območjih občin Koprivno in Dolenje, kjer je toča poškodovala vinograde zlasti v zaselku Rutarji, je v teh dneh vroča tema tudi pridobitev odškodnin. Zaradi tega se je včeraj pokrajinska podpredsednica Mara Černic v spremstvu krminske župana Luciana Patata odpravila na Plešivo in v Ceglo, kjer se je ob prisotnosti deželnega svetnika Igorja Gabrovcem, predsednika pokrajinske komisije za okolje Luca Bigota in direktorja kmečke stanovske organizacije Coldiretti Adriana Gala srečala s tamkajšnjimi vinarji. Upraviteljem se je pridružil pokrajinski tajnik Slovenske skupnosti Julijan Čavdak.

»Vinarska podjetja, ki so utrpela škodo, bodo morala vložiti na občine dokumentacijo, nakar bodo občinske uprave lahko zaprosile državo za pridobitev prispevkov za odpravljanje škode, ki jo je povzročila naravna ujma. V tem primeru bodo imeli do odškodnini pravico le vinogradniki, ki so zavarovani, vsi ostali - in teh je večina - pa ne bodo dobili niti evra,« pojasnjuje Mara Černic in nadaljuje: »Zato se ogrevamo, da bi našli tudi politično rešitev zadevi. Pritisniti bo treba na deželo, da bo v rebalans proračuna vključila finančno postavko, ki bi zagotovila odškodnino prizadetim vinogradnikom. Podoben postopek je bil svojcas opravljen za sovodenjsko občino, ki so jo prizadele poplave.« Černiceva poučarja, da goriška pokrajina podpira zahteve kmetov, in pojasnjuje, da je za jutrišnji dan sklical zeleno omizje, na katerem se bo pogovorila z župani občin Krmin, Dolenje, Moš, Koprivno in Fara ter s predstavniki kmečkih stanovskih organizacij Coldiretti, CIA, Confagricoltura in Kmečka zveza. Černiceva omenja še tretjo možnost za zagotovitev pomoči vinogradnikom. »Obstaja tudi deželni zakon, ki krije škodo na rastlini. Z župani bomo preverili, ali bi prišel v poštev tudi v tem primeru,« pravi odbornica, ki se bo v četrtek odpravila v Trst k deželnemu odborniku na kmetijstvo Claudio Violinu; spremil jo bo Gabrovec. Černiceva ugotavlja, da je toča prizadela 500 hektarjev kmetijskih površin, najhujše posledice pa bodo plačevali v Ceglem in na Plešivem; Coldiretti ocenjuje, da je škoda za 10 milijonov evrov.

V nedeljo so si prizadeta območja ogledali tudi predstavniki Kmečke zvezze, ki je že odpolsala pismo prizadetim občinam. V njem je pozvala občinske upravitelje, naj sprožijo vse potrebne postopke, ki bodo omogočili kmetom koriščenje prispevkov za odpravljanje posledic neurja. Tudi pri Kmečki zvezi ugotavljajo, da je toča najbolj prizadela vinograde, nekaj škode pa je tudi na kmetijskih objektih, kot so na primer rastlinjaki in tople greda. (dr)

GORIŠKA BRDA - Neurje zajelo obmejni pas od Nebla do Doljnega Cerovega

Uničenih več vinogradov

Pred leti je bilo zavarovanih 300 kmetij, zdaj jih je zaradi slabih pogojev zavarovanja le 60 - Škoda na trtah se bo poznala tudi prihodnje leto

Tudi vinogradniki na slovenski strani Goriških Brd so obupani zaradi škode, ki jo je povzročila polnočna toča iz petka na soboto. »Veliko tistih, ki se oglasijo pri nas in pripovedujejo, koliko škode imajo v svojih vinogradih, imajo pri tem solzne oči,« pravi Goran Jakin, iz svetovalne službe Vinske kleti Goriška Brda. Nič čudnega, saj so nekateri tudi ob ves pridelek, posledica tega bodo finančne težave nekaterih vinogradnikov, ki se preživljajo s tem, trte pa so ponokd tako poškodovane, da se bo to poznalo tudi še pri naslednjem letini.

Po prvih ocenah je v Goriških Brdih toča oklestila med 300 do 350 hektarjev vinogradov, 10 hektarjev breskvin nasadov in oljčnikov. »Škoda je od nič do 100-odstotna, nekateri vinograji so povsem uničeni. Zajelo pa je obmejni pas: Neblo, Barbana, Fojana, Plešivo, Ceglo, Medana, Virolže in Dolnje Cerovo,« našteta Jakin.

Tudi briški vinogradniki, podobno kot vipavski sadjarji, o katerih smo poročali v nedeljo, večinoma niso zavarovali pridelka. Razlog je isti: zaradi zavarovalnih pogojev, ki so za kmete praktično neuporabni, kot sami povedo. »Zadnji dve leti so pogoji zavarovanja za kmete zelo slabi, zato se jih zelo malo odloči za to. Pred leti je bilo zavarovanih preko 300

kmetij v Brdih, informacijo imam, da jih je letos le še 60,« povzema Jakin težave tamkajšnjih vinogradnikov in sadjarjev. »Prav zato bomo skušali dosegli pri državi oziroma zavarovalnicah, da se ukrepov oziroma intervencijskih zakonov ne bi sprejemalo za vsako področje posebej, ampak raje celovito, z neko zavarovalno premijo, da bi lahko kmetje zavarovali pod normalnimi pogoji.«

»Tudi na občini Brda bomo prispolili k temu apelu, ki ga nameravamo nasloviti na kmetijsko ministrstvo. Pogoji za zavarovanje so za kmete nesprejemljivi, zavarovalne premije so previsoke. Ne gre pa le za točo in to škodo, temveč tudi za bodočnost Brd in za to, da so mladi, ki se ali se še bodo začeli ukvarjati z vinogradništvom in sadjarstvom, sploh motivirani,« opozarja Oskar Kristančič, predsednik občinske komisije za kmetijstvo.

»V najhujših primerih se bo škoda na trtah poznala še naslednje leto. Les je že toliko olesnen, rane so pa tako velike, da se do naslednjega leta ne bodo zacelile, ni pretoka asimilatorov,« še pojasnjuje Jakin in dodaja, da bo izpad prihodka velik predvsem pri t.i. »čistih kmetijah«, kjer živijo od tege. Grozdja ne bo, torej ne bodo imeli kaj prodati.

Katja Munih

Goran Jakin ob uničenem pridelku

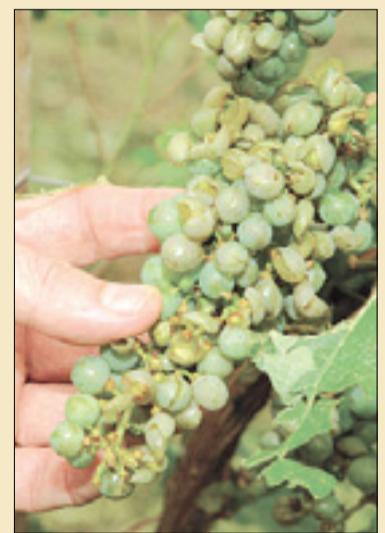
FOTO K.M.

CEGLO - Vinogradniki upajo v sonce

Zavarovalnice ne upoštevajo kakovosti

»Na Ceglem bo upad pridelka od osmedeset do stotin, veliko pa je odvisno od prihodnjih dni. Če bo posijalo sonce, se bo rešilo grozdje, ki ni tako poškodovano, drugače pa bodo grozdi zagnili,« pravi mladi vinar Kristian Keber in pojasnjuje, da je na Ceglem osem vinogradnikov, ki vino stekleničijo, veliko pa je takih, ki grozdje prodajo. Za tiste, ki stekleničijo - med temi je tudi Keber, predstavlja veliko težavo tudi izguba tržnih deležev zaradi znižane proizvodnje vina. Negativne posledice toče bi se tako lahko poznale tudi v prihodnjih letih, zato pa bodo morali oškodovani vinarji toliko več vlagati v marketing, da bi kupci zaradi znižane proizvodnje ne pozabili na njihova vina. Keber in ostali Brici po drugi strani priznavajo, da so kmetje in vinogradniki odvisni od vremenskih razmer, prej ali slej pa je treba plačati davek toči. Nazadnje se je to zgodilo leta 1985, ko so bila ledena zrna tako velika, da so močno oškodovala trte. Letos k sreči ni bilo tako, kar razlagajo tudi Damian Princic, lastnik posestva Colle Duga na Ceglem. Po njegovih besedah bo upad proizvodnje na nekaterih trtah stodstoten, v manj izpostavljenih legah pa škoda naj ne bi bila tako velika.

»Za trte, ki imajo potolčenih petdeset odstotkov grozdja, je vse odvisno od vremena. Če bo posijalo sonce, bomo očistili poškodovane grozde, tako da nekaj pridelka bo,« pravi Princic in razlagajo, da imajo skoraj vsi vinogradniki del vinogradov tudi v drugih krajih, kar jim bo zagotovilo, da bodo vsekakor proizvedli nekaj vina. Princic je med tistimi vinogradniki, ki niso zavarovani, saj pravi, da so zavarovalnine zelo drage, povračila za škodo po toči pa izračunajo na podlagi kvantitete, ne pa kvalitete, ki je v Brdih vrhunska. Zaradi tega se po njej

BUMBACA

govih besedah briškim kmetom ne izplača plačevati zavarovalnici, ki so izračunane po meri vinogradov, v katerih da je prednost količini pridelanega grozda. Princic nazadnje razlagajo, da bodo imeli v prihodnjih mesecih in tednih kar nekaj dela tudi v poškodovanih vinogradih, ki jih bo treba najprej poškropiti z bakrom, potem pa obdelovati, kot da bi bili polni grozja.

Organizacija Coldiretti je že privrnila prve ocene škode, ki naj bi presegla deset milijonov evrov. Toča je prizadela tudi nasade koruze in soje, čeprav je seveda največja škoda na vinogradih, na katerem pridelujejo vina, ki veljajo za ena izmed najboljših v Italiji. Kot zanimivost naj zapišemo, da je lani revija Gambero rosso v FJK podelila najvišje priznanje treh čas (»Tre calici«) 31 vinarjem; med njimi jih je kar šest iz Ceglega, dva pa s Plešivega. (dr)

PEVMA - Tržaški kantavtor Lorenzo Pilat gost vaškega praznika

Kljub nalivu prava »fešta«

Ko se je vzdušje »segrelo«, so poslušalci zaprli dežnike in zaplesali kar pod dežjem - Okrnjen tudi nedeljski program

Pilat igra, njegovi oboževalci pa plešejo pod dežjem

FOTO VIP

Tržaški pevec in kantavtor Lorenzo Pilat je v Pevmo priklical veliko ljudi od vseposod, kajti njegova glasba in nastopi so med širšo publiko zelo priljubljeni. Med te sodijo tudi skupine pravcatih oboževalcev, ki tržaškemu trubadurju sledijo povsod tam, kjer nastopa. Glasbenik, znan tudi pod imenom Pilade, je bil v mladih letih član znamenitega klana Adriana Celentana, ki je v šestdesetih letih veljal za nekaj povsem novega na sceni italijanske lahke glasbe. Ta izkušnja je močno vplivala na Pilatovo glasbeno pot, saj se je uveljavil tudi kot kantavtor, ki svoje nastope zabeli s pripovedovanjem zgodb, vicev in dovtipov.

V soboto je Pilatu in njegovi kitari ponagajal dež, ki se je ulil že po prvih dveh pesmih. Razočarani prirreditniki so pomisili, da je z dežjem včera konec, vendar zgodilo se je ravno obratno. Nekaj poslušalcev je sicer zapustilo prizorišče, toda velika večina je ostala. Odprli so se dežniki, ljudje brez njih pa so koncertu sledili izpod platenih šotorov in kioskov, ki so jih postavili prirreditniki. V nadaljevanju včera je ob duhovitem izvajanju pevca in sodelovanju poslušalcev vzdušje na prizorišču tako »segrelo«, da so ljudje

zaprli dežnike in zaplesali pod odrom. Koncert pod dežjem je torej uspel, čeprav slabo vreme botrovalo k manjšemu zaslužku večera.

Lorenzo Pilat je v Pevmo prispeval že pozno popoldne, si ogledal prostor in s tehniko uredil ozvočenje. Zelo povhvalno se je izrazil o pevmskem prizorišču in se več časa pogovarjal s člani Našega praporja, organizatorji praznovanja. Ogledal si je tudi na novo urejene prostore, na stenske ploščice je napisal spodbudno voščilo društva in se pod njim podpisal. Tudi po koncertu se je še dolgo zadržal v Pevmu in med svojimi oboževalci delil avtograme.

Dež in veter sta jo zagodila tudi v nedeljo dopoldne. Slavnostna maša v čast sv. Ane s prazničnim pritrkovanjem je sicer bila, odpadla pa je tradicionalna procesija po vasi. Verskemu obredu je na bližnjem prizorišču praznika sledila fotorazstava natečaja V domačem vrtu svetijo z nagrajevanjem najboljših cvetličnih koticov (poddobne o natečaju bomo poročali v naslednjih dneh). Za družabnost so s svojimi dobrotami poskrbeli domače žene, dobre kapljica pa v teh krajih itak ne manjka. (vip)

Navodila za evakuacijo

Na gradbišču avtoceste pri Štandrežu bodo v nedeljo, 31. julija, razstrelili bombo, ki so jo našli pred dnevi. Iz varnostnih razlogov bo moralno zapustiti dom štiri tisoč ljudi; danes na goriškem županstvu bodo časnikarjem pojasnili navodila za evakuacijo.

Voda z nižjim pritiskom

Zaradi del na vodovodnem omrežju, povezanih z gradnjo avtoceste Gorica-Vileš, bo jutri in pojutrišnjem lahko prišlo do težav s pritiskom v občinah Fara, Gradišče, Vileš, Romans, Zagraj in Foljan-Redipulja.

Od Tolmina do Kobarida

Potem, speljanim mimo ostalin prve svečtovne vojne v Posočju, je posvečena knjiga Marca Mantinija z naslovom »Da Tolmino a Caporetto«. Ker je v zadnjih letih fundacija Poti miru obnovila številne vojne ostaline, je tudi Paolini ažuriral svojo knjigo in ji dodal nekaj novih poglavij.

Zunanji bazen občinski

Tržaški zunanji bazen je postal občinski. Objekt je svojčas zgradilo podjetje General Service, pogodba pa je predvidela, da bo njegova lastnica z letosnjim 16. julijem postala tržaška občina.

Grad Dobrovo zaprt

Od 1. do 8. avgusta bo grad Dobrovo v Goriških Brdih zaprt za ogled zaradi vzdrževalnih del. (km)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAHL
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDETTORE (Ternoviz), Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU
LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Gledališče

V AMFITEATRU GRADU KROMBERK pri Novi Gorici bo v petek, 29. julija, ob 21. uri gledališka predstava »Rusteghi di Carlo Goldoni« v izvedbi gledališke skupine Gruppo Teatrale per il Dialetto; vstop prost.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.00 »Harry Potter e i doni della morte« - 2. del.

Dvorana 2: 17.40 - 20.30 »Capitan America: Il primo vendicatore« (digital 3D).

Dvorana 3: 18.00 - 20.30 »The Covernator«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.15 - 19.40 - 22.00 »Harry Potter e i doni della morte« - 2. del.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.15 »Capitan America: Il primo vendicatore« (digital 3D).

Dvorana 3: 18.00 - 21.00 »Harry Potter e i doni della morte« - 2. del (digital 3D).

Dvorana 4: 17.30 »Cars 2«; 20.00 - 22.00 »Per sfortuna che ci sei«.

Dvorana 5: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Il ventaglio segreto«.

Koncerti

FESTIVAL »MED ZVOKI KRAJEV«: danes, 24. julija, ob 21. uri v vili Sbruglio Prandi in Ul. Diaz 5 v kraju Cassegliano pri Špetru ob Soči nastop pevke in pianistke Nair; vstop prost.

KONCERTI V MESTNIH ČETRTIH Z NA-SLOVOM »NOTE V MESTU« 2011: v sredo, 27. julija, ob 20.30 na dvorišču palače Attems v Gorici koncert skupine Clariroc.

ROCK BATUJE 2011 v športnem parku Batuje v petek, 29. julija: ob 20.30 nastop

skupine Sunday Morning, ob 21.15 Fosgen, ob 22.15 Skalp, ob 23.30 Guns 2 Roses iz Londona in ob 01.30 Forever Deep iz Italije; povezoval bo DJ Riki; informacije na spletni strani www.rockbatuje.com.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJEN-CEV za Goriško sporoča udeležencem piknika in izleta v Trst ter Koper, da bo v soboto, 6. avgusta, odpeljal prvi avtobus iz Gorice s trga Medalje d'oro ob 8. uri, nato s postanki izpred »vage« pri pevmskem mostu, v Podgori pri športni palači in v Štandrežu pri bankah. Drugi avtobus bo odpeljal tudi ob 8. uri iz Štandreža pri bankah, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Vrhu, v Jamljah in Doberdalu. Tretji mali avtobus bo odpeljal ob 8.15 iz Doberdoba skozi Ronke in Tržič proti Trstu. Organizatorji pripravljajo točnost in veljavni dokument.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA IN KD SOVODNJE organizira poletno delavnico z naslovom »V svetu glasbe« (za otroke od 5. do 11. leta starosti) od 22. do 26. avgusta od 8. do 13. ure v Kulturnem domu v Sovodnjah; informacije in prijava na goriškem sedežu na Korzu Verdi 51, tel. 0481-531508, gorica@glasbenamatica.com.

URAD ZA SLOVENKE ŠOLE sporoča, da je bil 15. julija na spletni strani Mistrstva za šolstvo (www.istruzione.it) objavljen odlok o posodobitvi zavodskih lestvic učnega osebja šol vseh vrst in stopnje. Za vpis v zavodske lestvice morajo kandidati v roku 30 dni od objave odloka izpolniti in izbrani šoli izročiti obrazec A/1, A/2 ali A/2 bis, medtem ko je za izbiro šol predviden obrazec B, ki ga je treba po predhodni registraciji (www.istruzione.it / istanze on-line) po internetu izpolniti med 18. julijem in 26. avgustom (do 14. ure).

Kandidati, ki so vključeni v pokrajinske lestvice habilitiranih in ne prosijo za vpis drugih natečajnih razredov v drugem ali tretjem pasu, izpolnijo samo obrazec B. Podrobnejša navodila so na razpolago v omenjenem odloku.

URAD ZA SLOVENKE ŠOLE obvešča, da je bil na spletni strani Deželnega šolskega urada (www.scuola.fvg.it - scuole in lingua slovena - splošne novice) objavljen razpis, namenjen stalno nameščenemu učnemu in vodstvenemu osebju na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah na Goriškem, o enoletni namestitvi na Uradu za slovenske šole. Rok za prijavo zapade 16. avgusta.

MLADINSKI DOM prireja »Šolo za šalo«, brezkrbno pripravo osnovnošolcev na začetek pouka z delavnicami iz slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, matematike in kreativnega branja in pisanja. Potekalo bo ob delavnikih od 29. avgusta do 9. septembra v Mladinskem domu. Za bodoče srednješolce pa organizirajo »Príprava na vstop v srednjo šolo« in sicer od ponedeljka, 5., do petka, 9. septembra. Obe pobudi bosta potekali med 8. in 13. uro. Vpis je možen do 25. avgusta; informacije po tel. 0481-536455, 334-1243766, 328-3155040 ali na elektronski naslov mladinski-dom@libero.it.

SSO sporoča, da je goriški urad na Drevoedu 20. septembra 85 v Gorici (tel. 0481-536455) odprt od ponedeljka do četrtek od 9. do 13. ure, ob petkih pa je urad zaprt. Poletni urnik bo v veljavi do petka, 26. avgusta.

ZSKD obvešča, da bodo uradi zaprti ob ponedeljkih in petkih od 9. do 13. ure, ob petkih pa ob 13. ure do 17.30. Obvestilo o vpisu v register je objavljeno v uradni listini dežele št. 29 z dne 20. julija 2011. Med obdobjem deponiranja sklepa, lahko kdorkoli predloži občini svoje priporome.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo julija in avgusta v popoldanskih urah anagrafski, davčni urad in tajništvo zaprti.

OBČINA SOVODNJE sporoča, da bodo občinski uradi zaprti ob ponedeljkih po poldan do konca avgusta. Poleti bodo uradi odprtji po naslednjih urnikih: matični urad in tajništvo od ponedeljnika do petka od 8.00 do 9.30 in od 12.00 do 13.30, ob sredah od 16.00 do 18.00 ure. Protokol je odprt od ponedeljka do petka od 8.30 do 9.30 in od 12.30 do 13.30. Tehnični urad je odprt ob ponedeljkih in ob četrtekih od 12.00 do 13.00 in ob sredah od 16.00 do 17.30. Občinska policija je prisotna od ponedeljka do petka od 8.00 do 9.00. Socialna delavka je prisotna na občini Sovodnje vsak petek od 11.00 do 12.00 ure, davčna služba deluje vsak torek od 10.00 do 10.30.

OBČINA SOVODNJE obvešča, da je s sklepom občinskega sveta št. 13 z dne 18. aprila 2011 bila sprejeta, v skladu s 63. členom D.Z. 05/2007, varianta št. 9 SORNA. Navedena varianta je v celoti vpisana v register občinskega tehničnega urada (urad je odprt javnosti ob ponedeljkih in petkih od 12. do 13. ure in ob sredah od 16. ure do 17.30) za obdobje tri desetih dni oziroma od 22. junija do 21. julija 2011. Obvestilo o vpisu v register je objavljeno v Uradni listini dežele št. 25 z dne 22. junija 2011. Med obdobjem deponiranja sklepa, lahko kdorkoli predloži občini svoje priporome in ali nasprotovanja.

MONFALCONE ESTATE» (POLETJE V TRŽIČU): danes, 26. julija, ob 20.30 v Oširku Isonzo »Festa dei Nonni« (Praznik babic in dedkov) z nastopom godbe na pihala mesta Tržič.

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA prireja glasbeno predavanje Zvoneta Tomaca z naslovom »Od indeksov do partibrejksov« danes, 26. julija, ob 21. uri v gradu Kromberk. V času predavanja bodo naprodaj vinilne plošče in raritete ter ponudba goriških vin in dobrot.

KINO V PARKU EXCELSIOR V RONKAH (ob slabem vremenu v vili Vicentini-Miniussi na Trgu Unite): danes, 26. julija, ob 21. uri »Vento di primavera«; v četrtek, 28. julija, ob 21. uri »Habemus Papam«.

V NARAVNEM REZERVATU ISOLA DELA CONA bo v sklopu prireditve »Reka in zvezde« v četrtek, 28. julija, ob 21. uri nočni koncert na barki s skupino »I De-

Poslovni oglasi

SOCIALNA ZADRUGA IŠČE

vzgojitelje z višješolsko pedagoško ali enakovredno ali univerzitetno diplomo in izkušnjami na vzgojnem področju za vzgojne servise namenjene otrokom. Območje goriška pokrajina in Tržič. Pogoji: odlično znanje slovenskega jezika.

Poslati curriculum v italijanščini na fax 040-232444

ja«; informacije in rezervacije po tel. 0432-997320 (v urah odprtja uradov) ali na isoladellacon@consorzioilmosai-co.org.

V PARKU ZA OBČINO V ZAGRAJU bo potekal med 28. in 31. julijem »Praznik osvobodite - Jedi na žaru, pivo, glasba in komunizem« v četrtek, 28. julija, ob 19.30 predstavitev pesniške zbirke Liliane Visintin »Evanescenda Luna-Preden Luna izpuhti«, ob 21. uri glasba z duom Bisiac; v petek, 29. julija, glasbeni večer za mlade s skupinama Atomic Storm in Daniele Stallone and his Loud Roll Shuffle (Rockabilly); v soboto, 30. julija, ob 19.30 debata z naslovom »Fincantieri: dal ritiro del piano industriale, il rilancio del gruppo«, ob 21. uri glasba s skupino Joloband; v nedeljo, 31. julija, ob 19.30 debata z naslovom »TAV, problema globale e lotta locale«, ob 21. uri glasba s skupino All Inclusive.

<

ISTRSKI ZORNI KOT

Vse manj ljudi zapušča otroke

MIRO KOČJAN

Na Hrvaškem z zadovoljstvom ugotavljajo, da se je zadnja leta vidno zmanjšalo število prebivalcev, ki zapuščajo otroke. Seveda je to pripisati zlasti naložbam, ki so jih namenili tem krajem, gospodarstveniki pa v dobršni meri ugotavljajo tudi, da so investicije zvezne dolgoročne, tako da se utegne število odhajajočih še zmanjšati. Seveda je to v korist Dalmacije, Istre in Hrvaške v celoti. Letošnji podatki celo potrjujejo, da se je število prebivalcev na otokih, posebno pa v severni Dalmaciji in na Kvarneru povečalo za 1,5 odstotka. Nazoren primer je stanje na otoku Krku, kjer je bilo 17.860 prebivalcev, zdaj jih je pa 19.286. Mimo gospodarskih naložb prispeva k večanju števila prebivalcev gradnja novih šol, marmarje tudi gradnja in ureditev novih kulturnih ustanov, socialnih in podobno. Poudarek zasluži dejstvo, da so v zadnjih desetih letih na otokih in na kopnem uredili kar 60 večjih ali manjših pristanov.

Prebivalci seveda še zmeraj pričakujejo, da se bo stanje še izboljšalo, ko bodo večinoma za 50 odstotkov znižali ceno voznih kart stalnih prebivalcev. Zanimiv podatek je tudi, da so v zadnjih desetih letih zgradili več manjših krajevnih ladjevnic, kar z ene strani zaposluje prebivalce, z druge pa že s turističnih vidikov vabi turiste na ogled. Kroži poluradni podatek, da je bilo v zadnjih desetih letih za dvig standarda na otokih investiranih okrog 6 milijard kuna.

Ob morju so letos kar zadovoljni s turističnimi rezultati. Nazoren primer je med drugimi Rovinj, kjer so do sredine julija zabeležili 1,2 milijona nočitev. Prvo mesto so spet zasedli Nemci, na drugem so Avstriji, Italijani pa so zasedli tretje mesto. Skratka, nočitev tujih gostov je bilo 1.119.647, domačih turistov pa je prispevalo 97.025 nočitev. Voditeljica rovinjske turistične ustanove Odette Sapač, je spet izrekla željo, da bi Rovinj ohranil na Hrvaškem primat v zvezi s turističnim obiskom. Zanimivo pa je število nočitev italijanskih gostov. Navedli smo, da so bili na tretjem mestu, njihove nočitve pa so dosegle število 113.285. Poznavalci trdijo, da se je število italijanskih turistov v primerjavi z drugimi letos kar opazno povečalo, kar da potrjuje, kako se živo nadaljuje tekmovanje med dvema sosednjima obmorskima deželama.

Zanimiv podatek zadeva odnose med Opatijo in Portorožem, dvema izrazito turističnima mestoma, kar večina staromodno tolmači kot tekmovanje odnose, nasprotno pa se dogaja, da krepita medsebojno neposredno sodelovanje. Skratka, ne konkurenca, marvec »sodelovanje«, poudarjajo tudi mediji. Te dni so namreč glavni turi-

stični predstavniki dveh mest z županoma na čelu podpisali listino »365 dni na Rivieri«, po kateri bodo nomenili za obojestransko krepitev turizma pol miliona evrov. Dokument sta podpisala opatijski župan Ivo Dujmič ter namestnica piranskega župana Meira Hot skupaj s portoroškim turističnim predstavnikom Jadranom Furlaničem. Opatijski župan je naglasil, da je napočil čas, da ti dve elitni turistični mesti vnovič zaslovita, kakor je bilo pred stoletjem.

Omenjeni dogovor pa je hkrati korak naprej pri izvajaju mednaravnega programa IPA »Slovenija in Hrvaška 2007-2013«, s katerim je bil postavljen temelj za razmah vsestranskega čezmejnega sodelovanja. To naj bi se razvilo kajpak v turizmu, pa še v politiki do okolja, raznih smerih kulture, pri preučevanju skupnih socialnih vprašanj in pri razvoju male sodobne industrije, pač prilagojene turistični identiteti dveh slovitih mest. Omenjeni program namenja kar 12 milionov evrov, kajpak za načrte, predpriprave in konkretno gradnjo izbranih objektov.

Letos kraj Peroi blizu Vodnjana praznuje 354-letnico odkar se je tam naselila skupina Črnogorcev. Šlo je, kar kor navaja zgodbina, za 13 črnogorskih družin, ki so takoreč kolonizirale kraj, niso upoštovale krščanske vere, temveč pravoslavno, navade pa so preprosto prenesli naprej in se jih domačini kar strogo držijo še danes. Vsako leto imajo na dan 23. julija svojevrstno praznovanje na vaškem trgu, med drugim pripravljajo tudi vrsto razstav pod skupnim naslovom Dnevnik našega ozemlja. V Perujo so si skrbno uredili tudi knjižnico z raznim pestrim gradivom.

Pri praznovanju pa seveda sodelujejo tudi drugi, ne samo nekdanji Perjančani, več folklornih skupin razkazuje svoje znanje. Med ostalimi pri tem simpatičnem praznovanju, ki sedaj navezuje na daljno preteklost, sodeluje vsako leto tudi folklorna skupina ladjevnice Uljanik iz Pulja. Prisotna je tudi italijanska skupnost s svojo »folk« skupino od Vodnjana.

V Istri in na Kvarneru pa se obeta novo tesno sodelovanje med dvema krajema, to je med Biogradom na moru in italijanskim mestom Tolfa v pokrajini Lazio. Te dni so v Biogradu na moru podpisali dogovor o prijateljstvu, pripravljajo pa bogatejši program sodelovanja, ki bo čez določen čas, kakor zagovljajo, kronano s pravim pobremenjem. V bistvu gre za stike predvsem med kulturnimi inštitucijami dveh krajev, ki trajajo že nekaj časa in je očitno napočil trenutek za še tesnejše vezi. Mognogede: zanimivo je, da italijanski atlati omenjajo Biograd na moru kot »Zaravecchia« (Stari Zadar).

JEZIK NA OBROBU

Kdor govoril ali piše za javnost, bi moral imeti zelo široko kulturno obzorje in jezikovno znanje. Na žalost ni vedno tako. Tisti, ki je Slovencem zaželel protagonizem, verjetno ni vedel, da ima beseda negativen pomen. Ni pa edini. V poročilu o mladih modnih oblikovalcih (5. julija) martsičesa sploh ni sem razumel. Zapisano je bilo: »Pleterenje so prevzeli nadzor nad raznimi potiski in vzorci.« Potisk je izpeljan iz glagola potisniti, pomeni pa sunek, s katerim se kaj spravi v premikanje. Tako npr. lahko s potiskom odprem vrata. Zelo verjetno je bila mišljena potiskana tkanina in vzorčno blago, ne pa potisk. Doslej tudi še nismo slišali, da pleterenje razmišljajo in sprejemajo skele, torej tudi nadzor.

Z nekaj prizanesljivosti in domisljijo bi poročilo lahko tudi sprejeli, če ne bi poročevalce zagrešili res zelo hude in resnično neopravičljive napake, ki ni bila lapsus, saj je zapisana kar nekajkrat. In spet gre za tujko. Poročilo namreč govori tudi o desetčlanski žiriji, v kateri so zveneča imena iz modnega sveta. Toda v članku so se člani žirije prelevili v žirante. Žiranti pa v slovenskem jeziku niso doma v modnem, ampak v finančnem svetu, točneje v ekonomiji. Žirant ali indosant je menični porok (ženska oblika je žirantka, indosantka, menična porokinja). V italijanščini mu rečejo girante. To je podpisnik menice, ki prenese (indosira) menico na drugo osebo. Novi menični upnik je v slovenščini indosatar ali žirat, v italijanščini pa girentario. V slovenščini ima žirija en sam pomen. To je skupina (komisija), ki ocenjuje udeležence razstave, natečajev ali drugih tekmovanj. V italijanščini ima giuria dva pomena. V pravu je to zbor sodnikov - laikov, ki v sodnem postopku so delujejo in soddločajo o krvidi kaznivih dejanj (slovensko po-

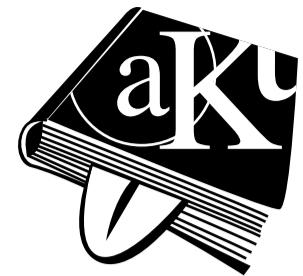
rota), je pa tudi skupina ljudi, ki ocenjujejo udeležence raznih tekmovanj (slovensko žirija). Član slovenske porote - porotnik, je v Ital. giurato, giudice popolare.

Za člana žirije v slovenščini nimamo posebnega izraza, uporablja se samo član žirije, medtem ko je v italijanščini giurato tudi član žirije. Italijanščina torej ne razlikuje med porotnikom in članom žirije, za oba ima en sam izraz - giurato.

Pomenska razlika in zamenjava med italijanskim izrazom giuria in slovenskim žirija ter posledično prenos imenovanja giurato na člana slovenske žirije (zaradi česar se je v članku pojavit žirant), nam dokazuje, kako lahko-miselnost površno prenašamo v slovenske tekste izraze, ki jih poznamo iz italijanščine.

Še bolj kot samo dejstvo, da je v slovenskih medijih vsak dan več italijanskih izrazov, ki jih slovenščina večkrat sploh ne pozna, me pri slovenskih pisilih moti pomanjkanje ljubezni in čuta odgovornosti do maternega jezika in do vseh tistih, ki jim je naš jezik namenjen. Se sploh kdaj spomnijo, da s svojo malomarnostjo vsak dan prispevajo k siromašenju slovenščine v javnosti? Prva naloga vsakega, posebno pa poklicnega pisca, je vseživljenjsko jezikovno izpopolnjevanje. Kdor se tege ne zaveda, ne ceni svojega jezika in poklica, ker s pomanjkljivim znanjem bralcem škoduje, namesto, da bi jih vzgajal.

Lelja Rehar Sancin

PISMA UREDNIŠTVU

Kako je bilo z imovino

Z zanimanjem sem prebral pismo prijatelja Primoza Možina s katerim se seveda popolnoma strinjam. Edinole bi priporabil, da je bilo tudi v podjetjih, ki so bila v sklopu takozvanega družbenega gospodarstva kar nekaj uslužbencev, ki so idejno spadali v katoliški krog.

To mirne duše lahko trdim, ker sem to strukturo dobro poznal bodisi, ker sem vse svoje delovno dobo bil v službi v teh podjetjih bodisi, ker sem bil vrsto let član nadzornih odborov številnih družbenih podjetij.

Pa preidimo k problemu lastništva objektov po katerih za desetletja hrepenijo gospodje iz kroga SSO-jaz namenom, da bi si jih vsaj deloma prisvojili.

Pretežni del te imovine je v prvem povojnem času FLR Jugoslavija namenila tistem delu nase manjšine, daleč večinskemu, ki je bil do nje priazen.

Povsem razumljivo je, da nova Jugoslavija ni pomagala tistem delu manjšine, takrat skromnejšemu (čeprav številno »oplemenitenemu« s pribiževalci iz Slovenije, ki so se zatekli k nam in so bili med njimi nekateri, ki jim je pač gorelo pod nogami, večina pa takih, sicer neobremenjenih z kolaboracijo, ki pa si - legitimno - niso želeli živeti v družbenem sistemu, s katerim se niso strinjali) ki je bilo sovražno razpoloženo do socialistične Jugoslavije. Cisto logično se mi zdi, da nične na svetu ne bo podpiral svojih sovražnikov.

Toliko o nastanku dela »družbenega« imovine, zato je po mojem mnenju čisto prav, da jo še nadalje upravljajo potomci tistih, katerim je bila namenjena.

V kolikor pa danes katoliški del na-

še manjšine želi dodati svoji že obstoječi imovini, kot jo je izčrpano, čeprav verjetno nepopolno, naštel Primož Možina, pa naj se obrne za pomoč na osamosvojeno Slovenijo, kjer ji ne manjka prijateljev, taitih prijateljev, ki so poleg italijanskih oblasti in seveda tudi zaradi lastnih napak prispomogli k propadu družbenega gospodarstva, in/ali tudi na Cerkev v Sloveniji, kateri sigurno sredstva ne manjkajo se poselbo potem ko ji je zakon o denacionalizaciji povrnil ogromna bogastva, kijih je pridobila tekom

stoletij.

Lep pozdrav

Aleksander Kokoravec

Boj je izgubljen!

Pred časom sem v Delu, Primorskih novicah in Primorskem dnevniku zapisal jasno sporočilo, da je boj proti plinskem terminalu v Tržaškem zalivu izgubljen. Sedanje vesti iz Rima to potrjujejo.

Že desetletja spremjam dogajanja na področju varovanja okolja v Sloveniji in v svetu. Ni bilo težko predvideti, da bo mednarodni kapital v povezavi z politiko izbojeval tudi ta boj. Še posebej zato ker Slovenija ni naredila vsega kar bi lahko.

Slovenski ministri, Vlada, Slovenski parlament se niso od samega začetka obnašali kot predstavniki suverene države.

Ves čas se zavlačuje z tožbo zoper Italijo, ki se v odnosu do Slovenije ne obnaša kot enakopravni partner.

Zastavlja se vprašanje ali se najvišji predstavniki Slovenije zavedajo kaj grozi Slovenski Istri. Ali se tega zavedajo predstavniki Slovenije v Evropskem parlamentu.

Ali se tega zaveda Potočnik, ki je v EU zadolžen za okolje?

Preseneča premajhen odziv množic na obeh straneh meje. Pomembeni delež proti terminalu na obeh straneh meje so napravili znani aktivisti in žal to ni dovolj.

Gre za območje, ki je izredno obremenjeno! To kar se lahko zgodi Slovenski Istri njenim prebivalcem, trstu in njegovim prebivalcem bi moralo prepričati politike na obe strani meje. Dogodki po celem svetu kažejo na to, da bo boj zoper uničevanje okolja ne bo več možno prepustiti političnem establišmentu. Nikjer!

Clovek vse bolj izgublja bitko z časom. Okolje vse bolj propada! Nasilje nameže med politiko in kapitalom je vse bolj agresivno. Vse bolj uničuje. Do kdaj?

Slovenska Istra, in Tržaški zaliv sta med tistimi območji sveta, ki jim grozi popolno razvrednotenje človekovega okolja.

Ali res ni že zadnji trenutek, da zatememo razmišljati da nam dobiček in tako imenovani višji standard prinaša tudi manj čistega zraka, manj bistrih voda, več novih bolezni.

Najhujši zločini so zločini zoper človeško okolje. Doslej nekaznovani.

Slovenija bi lahko obdržala značilen zeleni dežele. Slovenski politiki tega ne zmorcejo ali ne znajo. Žal.

Butala Ado
Izola, Kraška, 2A

DIVAČA - Na dvorišču Škrateljove hiše

Poklon pokojnemu slikarju Stojanu Zafredu ob 60-letnici njegovega rojstva

DIVAČA - Letošnji že 6. divaški občinski praznik, ki ga praznujejo v spomin na 7. julija 1907 v Divači rojeno filmsko devo Ido Kravanja-Ito Rino, se je zaključil z obeležitvijo 60-letnice domačega slikarja Stojana Zafreda, ki bi 13. julija praznoval okrogli življenjski jubilej, a ga je prejana smrt 29. decembra 2002 iztrgala iz življenjskega okolja.

Poklon Stojanu Zafredu so obeležili pred kratkim na dvorišču Škrateljove domačije v Divači, kjer so opravili licitacijo del letosnjega prvega ex-tempora, poimenovanega prav po slikarju Zafredu, priredili osrednjo slovesnost z ogledom dokumentarnega portreta in krajšim kulturnim programom, v katerem so nekateri člani divaškega pihalnega orkestra izvajali Zafredu ljube skladbe. Na prireditvi, ki se je udeležilo precejšnje šte-

vilo ljubiteljev Zafredove umetnosti in njegovih prijateljev, so obeležili spomin na njegovo življenje in bogato likovno delo. Ob tej priložnosti je izšla posebna tematska številka občinskega glasila, posvečena Stojanu Zafredu in fotoreportaži z dogodkov ob občinskem prazniku.

Stojana Zafreda pozna cela Divača, velik del Slovenije in ogromno ljudi po svetu, saj so bila njegova likovna dela razstavljena doma in tujini. Na njegovo obležitvijo 60. rojstnega dne je spomnil svetnik Alojz Mohorčič. Mladi glasbeniki so zaigrali nekaj skladb, med njimi tudi Soul finger, skladbo, ki so jo izvajali Diamanti, glasbena skupina, v kateri je Stojan Zafred igral trobento. Nadvse zanimiva sta bila tudi dva filma 8- minutni portret Stojana Zafreda z naslovom Slikar v režiji Rajka Ranfl, in 30-minutni Ro-

Olga Knez

PLAVANJE - Svetovno prvenstvo na Kitajskem

Pellegrinijeva pričakovano, Scozzoli prenenljivo

Zmagal tudi oproščeni Cielo - Slovenske plavalke brez uvrstitev v finale

KONČNE ODLOČITVE

VČERAJ, ženske: - 100 m delfin: 1. Dana Vollmer (ZDA) 56,87 sekunde; 2. Alicia Coutts (Avs) 56,94; 3. Lu Ying (Kit) 57,06; 4. Sarah Sjöström (Sve) 57,38; 5. Ellen Gandy (VBr) 57,55;

200 m mešano: 1. Ye Shiwen (Kit) 2:08,90 minute; 2. Alicia Coutts (Avs) 2:09,00; 3. Ariana Kukors (ZDA) 2:09,12; 4. Stephanie Rice (Avs) 2:09,65; 5. Caitlin Leverenz (ZDA) 2:10,40;

moški: - 50 m delfin: 1. Cesar Cielo (Bra) 23,10; 2. Matthew Targett (Avs) 23,28; 3. Geoff Huegill (Avs) 23,35; 4. Frederick Bousquet (Fra) 23,38; 5. Florent Manaudou (Fra) 23,49; **100 m prsno:** 1. Alexander Dale Oen (Nor) 58,71; 2. Fabio Scozzoli (Ita) 59,42; 3. Cameron van der Burgh (JAR) 59,49; 4. Kosuke Kitadžima (Jap) 1:00,03; 5. Brenton Rickard (Avs) 1:00,11;

V NEDELJO, ženske: - 400 m prostoz: 1. Federica Pellegrini (Ita) 4:01,97 minute; 2. Rebecca Adlington (VBr) 4:04,01; 3. Camille Muffat (Fra) 4:04,06; 4. Kylie Palmer (Avs) 4:04,62; 5. Lotte Friis (Dan) 4:04,68; **4 x 100 m prostoz:** 1. Nizozemska (Inge Dekker, Ranomi Kromowidjojo, Marleen Veldhuis, Femke Heemskerk) 3:33,96; 2. ZDA 3:34,47; 3. Nemčija 3:36,05;

moški: - 400 m prostoz: 1. Park Tae-Hwan (JKo) 3:42,04 minute; 2. Sun Yang (Kit) 3:43,24; 3. Paul Biedermann (Nem) 3:44,14; 4. Peter Vanderkaay (ZDA) 3:44,83; 5. Ryan Cochrane (Kan) 3:45,17; **4 x 100 m prostoz:** 1. Avstralija (James Magnussen, Matthew Targett, Matthew Abood, Eamon Sullivan) 3:11,00; 2. Francija 3:11,14; 3. ZDA 3:11,96; 4. Italija 3:12,39; 5. Rusija 3:12,99.

Italijan Fabio Scozzoli - rodil se je v Lugu, živi pa v Forliju - v šanghajskem bazenu

ANSA

ŠANGHAJ - Prvi in drugi dan plavalnega svetovnega prvenstva v Šanghaju sta postregla s prvo kolajnoma za italijanske plavalce. Federica Pellegrini je v nedeljo premočno osvojila zlato v kolajno na razdalji 400 metrov prostoz. Včeraj pa je na drugo stopničko zmagovalnega odra (beri srebrna kolajna) stopil Fabio Scozzoli (100 m prsno). Zmagal je Norvežan Dale Oen, ki so mu med podelitvijo kolajn tekle solze v spomin na tragedijo v Oslu.

Američanom je prvo zlato na prvenstvu priplavala slovita Dana Vollmer na 100 m delfin, Kitajcem pa plavalka Siwen Ye na 200 mešano. Zlato kolajno na 50 m delfin je osvojil tudi Brazilec Cesar Cielo. Drugi finalni dan je postregel z več zgodbami, ki bodo krasile naslovnice časopisov po svetu. Prav vsi širje zmagovalci drugega dne bi si zasluzili prvo mesto, saj je ob omenjenih posebno zgodbo na SP spisal tudi zmagovalec na 100 m prsno Norvežan Alexander Dale Oen.

Gostitelje je navdušila Siwen Ye z zmago na 200 mešano. Za nameček si jo je Kitajka priplavala po izrednem finiju z Avstralko Alicia Coutts in Američanko Ariano Kukors. Predvsem Avstralka je bila zelo blizu uspeha, saj je zaostala le za desetinko sekund.

V pondeljkovem predtekmovanju na plavalnem svetovnem prvenstvu v Šanghaju so nastopile tri slovenske reprezentantke in po pričakovanjih ostale brez popoldanskega nastopa. Z dobrim dosežkom na 100 hrbtno je izstopala predvsem Anja Čarman, Tanja Šmid na 100 prsno in Maja Cesar na 1500 prostoz pa nista dosegli zastavljenih rezultatskih ciljev.

V ŠANGHAJU

Brazilec Cielo: »Kot bi me blagoslovil bog«

Nadaljuje se tudi zgodba o »oproščenem« Brazilcu Cesaru Cielu, ki mu je dopinska komisija dokazala jemanje sredstva za prikrivanje uporabe nedovoljenih poživil. Mednarodno športno arbitražno razsodišče (Cas) v Lozani pa je športnika po hitrem postopku oprostilo. Prav 24-letni Cielo je bil najusrenejši med včerajnjimi zmagovalci. »Počutim se, kot bi me blagoslovil bog ... Obrnil sem novo stran v življenu in zdaj spet gledam naprej. Ta kolajna je res nekaj posebnega, saj sem si jo priboril najtežje med vsemi v zbirki,« je dejal zmagovalec.

Kitajski »en plein«

Qiu Bo je v skokih z desetmetrskega stolpa gostiteljem prvenstva priboril rekordno deseto zlato odličje na tem SP; toliko zlatih kolajn je bilo v skokih tudi na voljo. Qiu Bo je bil s 585,45 točke pred Američanom Davidom Boudajem (544,25), tretji pa je bil Nemec Sascha Klein (534,50). Bo je bil na SP pred dvema letoma v Rimu drugi, branilec naslova Tom Daley iz Velike Britanije pa je bil tokrat peti.

V polfinalu in na OI

Italijanska ženska vaterpolska reprezentanca je v četrtfinalu SP še le po kazenskih strelah (14:12) premagala Avstralijo in se tako uvrstila v polfinale. »Azzurre« se bodo v sredo pomerile z Grkinjam. Z uvrstitevijo v polfinale si je Italija že zagotovila nastop na olimpijskih igrah, ki bodo prihodnje leto v Londonu.

DANES, končne odločitve (5): 200 m prostoz, moški; 100 m hrbtno, ženske; 1500 m prostoz, moški; 100 m hrbtno, moški; 100 m prsno, ženske.

KOMENTAR

Dolga pot kitajskega plavanja

Kitajski športniki so nekoč redno pili »želva-colo«

Kitajski športniki so nekoč prebirali Maovo rdečo knjižico

Že v predstavitvi časovnih razlik, ki izhajajo iz uporabe bolj človeških kopalk, sem napisal, da Sloveniji tokrat ne bo lahko Italija pa je začela v velikem slogu in se bo na koncu uveljavila kot ena vodilnih svetovnih sil. Kitajska Sari Isakovič ne bo prinesla kolajne. Očitno se je tej odpovedala tudi komentatorka slovenske televizije, ki je iz svojega repertoarja skoraj izbrisala besedo »kolajna«. Včeraj smo jo na primer slišali le nekajkrat in še to pretežno ob nagrajevanjih. V prejšnjih prilikah so »kolajne« kar deževal. Za vsakega, ki se je pripravjal na start je komentatorka zdrala vse »kolajne«, ki je osvojil. Od mladiških iger do olimpijskih. V neki priložnosti je v desetih minutah, kolikor približno traja predstavitev finalistov in sama tekma, beseda »kolajna« nastopila 26-krat! Prava specialista pa sta Luca Sacchi in Domenico Fioravanti, oba vrhunska plavalca prejšnje generacije. Njuneocene so strokovne in ti ob napetosti tekmovanja pričajo tehnične vrline in napake med plavanjem in obrati. Oberna grezlata ... kolajna! Pravijo, da so tribune v Šanghaju polne, pričažejo pa se tudi prazni sedeži. Med prvim dnevom so domačini pričakovali zmago svojega velikan Sung Yanga. Premagal naj bi svetovnega prvaka Biedermannu in predvsem Korejca Parka. Slo je za čist teritorialni prestiž. Pa se ni izšlo. Včeraj je nemudoma iz ozadja skočila Shiwen Ye in z malenkostno prednostjo zmagalna na 200 mešano, ki ni tako prestižna razdalja kot 400 prostoz, je pa še vedno svetovni naslov.

Dva dogodka v zvezi z gostiteljem prvenstva sta terjala »rewind«. Pred kakimi 15 leti se je Kitajska na svetovnem prvenstvu v Rimu predstavila z legijo bodybuilderskih deklet, ki so domov odnesle celo torbo medalj. Bila so leta, ko so kitajski športniki redno pili »želva-colo«, ali željivo kri, kot so vzhodnjaki zaman skušali prepričati ostali svet. Bila pa so tudi leta, ko je še nekaj veljala rdeča knjižica predsednika Maočetunga. Ta je leta 1968 zaplaval v sveti reki Jancekjang in tedaj je plavanje dobilo poseben zagon. Domaći plavalci se pred teknnimi sploh niso ogrevali s telovadbo in plavanjem. Enostavno so prebrali nekaj misli svojega predsednika in bili nared za velike podvige. Rdeča knjižica je šla v pozab, glava nekanjega predsednika, ki moli iz vode, pa je še vedno ohrajujoča.

Bruno Križman

KOŠARKA

Brezec odslej za rusko Lokomotivo

LJUBLJANA - Potem ko je slovenski košarkar Primož Brezec minulo sezono igral za rusko ekipo Krilja Samara, bo v novi sezoni nosil dres Lokomotiva Kubana. Trener ekipe iz Krasnodara bo naslednje tri sezone selektor slovenske moške članske reprezentance Božidar Maljković. Brezec, ki je te dni onkraj luže v Miamiju, je prek twitterja sporočil: »Zdaj je uradno! Moja nova ekipa je Lokomotiv Kuban. Zelo se veselim prihajajoče sezone!« V ekipo iz Krasnodara se je preselil tudi Maljković, ki je sredi julija z Lokomotivom podpisal triletno pogodbo.

Laguna Seca Stoner

SAN FRANCISCO - Avstralec Casey Stoner (Honda) je zmagovalec desete dirke svetovnega motociklističnega prvenstva. Na preizkušnji za VN ZDA v Laguni Seci je v elitnem razredu motoGP premagal svetovnega prvaka Španca Jorgeja Lorenza (Yamaha), tretji pa je bil še drugi Španec Dani Pedrosa (Honda). V skupnem seštevku po desetih dirkah vodi Stoner s 193 točkami, Lorenzo jih ima 173, tretji pa je Andrea Dovizioso (143). Valentino Rossi je bil le 6. Sezona se bo po letnem premoru nadaljevala 14. avgusta v češkem Brnu.

Copa America Urugvajcem

BUENOS AIRES - Urugvajska nogometna reprezentanca je v finalu južnoameriškega prvenstva v Buenos Airesu premagala Paragvaj s 3:0. Urugvajci so tako Copa Americo osvojili že 15. Za Urugvaj sta zadebla Luis Suarez v 12. in Diego Forlan v 42. in 90. minutni.

Kolarjeva evropska prvakinja do 18 let

DAVOS - Mlada slovenska teniška igralka Nastja Kolar je v svicarskem Klostersu osvojila naslov evropske prvakinje do 18 let. Kolarjeva, ki je v lanski sezoni igrala s paradiško-gropajsko Gajom v A2-ligi, je v finalu gladko s 6:2 in 6:1 premagala Ukrajinko Sofijo Kovalec.

Joganove varovanke za uvod proti Margheri

Včeraj so objavili koledar ženske košarkarske A2-lige, v kateri bo nastopal miljski Interclub pod taktilko Matije Joganu. V 1. krogu, 1. oktobra, bodo Milijanke gostovale pri Margheri. Deželni derbi z videmskim Delserjem bo 13. novembra, najprej v Vidmu.

KOLESARSTVO - Zmagovalec 98. Tour de France Cadel Evans

»Tudi meni se je morala enkrat nasmehniti sreča za vso smolo, ki sem jo imel«

Avstralec Cadel Evans

Garmin-Cervelo.

»Neverjetno. Nimam besed, ne vem, komu bi se vse zahvalil za krono moje kariere,« je 34-letni Evans na cilju na Elizejskih poljanah težko našel besede, s katerimi bi opisal svoje zadovoljstvo. »V karijeri sem imel vzpone in padce. Toda po taki zmagi tudi slabti trenutki v spominih postanejo lepi. Se je pa moralovačno pozitivno presenečenje. Najboljša ekipa je

sem jo imel. Ne smem pozabiti niti moje ekipe. Čeprav na vzponih ni bila močna, tako da sem bil v večji meri prepričen samemu sebi, je 99,9-odstotno nadredila vse tako, kot je moralna in kot smo se dogovorili,« je dejal kolesar ekipe BMC, ki je kariero začel na gorskem kolesu, bil tudi svetovni prvak do 23 let, po občasnih izletih na cestno kolo pa je na njem dokončno obtičal leta 2002.

Vzdevek poraženca na Touru je tokrat prepuščen drugim kolesarjem. Večno drugi zaenkrat ostaja Andy Schleck, ki je še v petek pred vožnjo na čas menil, da ima dovolj veliko prednost, da bo postal zmagovalec. A se je pošteno zmotil, kar je na koncu moral priznati: »Ne preostane mi nič drugega, kot da čestitam Cadelu. Zmagal je zaslužil, letos je bil dirki najbolj kompleten kolesar, sam pa bom spet poskušal zmagati prihodnje leto,« je po tretjem zaporenem drugem mestu športno priznal mlajši od bratov Schleck.

Drugi veliki poraženec dirke je Contador. Prvi favorit dirke po zmagi na Giru očitno ni bil dovolj svež, svoje so dodali tudi padci na uvodnih etapah, zaradi katerih se je dolgo časa boril z bolečinami v kolenu. Na vzponih je sicer nekajkrat pokazal svojo moč, toda njegova pripravljenost ni bila dovolj dobra, da bi zdržal do konca in še četrtič dobil dirko po Franciji.

JADRANJE - Svetovno mladinsko prvenstvo v olimpijskem razredu 470

V Medembliku črn dan za Čupina jadralca

V prvem včerajšnjem plovu spet diskvalificirana - Za las v zlati skupini

Želje o visoki uvrsttvitvi na svetovnem mladinskem prvenstvu v Medembliku so se za Čupina jadralca Simona Sivitza Koštuto in Jaša Farnetiča včeraj razblinile. V prvih včerajšnjih regatih sta bila namreč ponovno diskvalificirana, saj sta startala čez linijo, v drugi regati pa sta osvojila 17. mesto. V skupni razvrsttvitvi sta po zadnjih kvalifikacijskih regatih tako s 13. mesta nazadovala na 30. Za las bosta tako nadaljevala finalne regate v zlati skupini, zaradi visokega števila točk (69) pa je malo verjetno, da bi se lahko vmešala v boj za kolajne. Vprašljiva je tudi njuna uvrsttvitev med prvo deseterico.

Po včerajšnjem nastopu je bil trener Matjaž Antonaz razočaran: »Med regatami sploh nista bila koncentrirana, nič jima ne gre od rok. Tudi v drugem plovu sta povprečno startala, izbrala sta slabo taktiko in povrh nista bila dovolj hitra. Čeprav smo na tihem upali v kaj več, smo torej zasluženo šele 30. Tokrat res nimamo opravičil. Morda sta mislila, da bo lažje in sta zato nekoliko podcenjevala nasprotnike.« Upati je, da bo to šola za napred, meni Antonaz: »Upam, da bosta čim prej reagirala in šla v novo regato še močnejša in v večjim zagonom. Čež manj kot mesec dni imamo že popravni izpit (evropsko mladinsko prvenstvo, op. a.)«

V Medembliku je po šestih kvalifikacijskih regatah prvo mesto zadržala britanska posadka Sparks/Kohler, ki pa je bila v prvi včerajšnji regati diskvalificirana prav tako kot Simon in Jaš (čez linijo je včeraj v prvi regati startalo 12 posadk). Druga sta Šveda Dackhammar in Bergström, tretja pa Franca Peponnet in Lebrun. Med italijanskimi jadralci sta najboljša Vignone in Ramian na 11. mestu, Falcatelli in Franciolini pa sta 19. Slovensca Andraž Gulič in Jakob Božič sta ostala naposled brez uvrsttvitev v zlatu skupino, saj sta osvojila 35. mesto.

Vrstni red: 1. Sparks/Kohler (Gbr) 7 točk (2, 1, 1, 1, (bdf), 2), 2. Dachmann/Bergström (Šve) 8 (1, 2, 1, 3, 1, (6); 3. Peponnet/Lebrun (Fra) 17 (1, 3, 4, 2, (9), 7), 4. Papoutsoglou/Orfanios (Grč) 18 (3, 6, (7), 5, 3, 1), 5. Pelisson/Rossi (Fra) 20 (3, (18), 5, 9, 2, 1), 6. Skoczek/Nebout (Fra) 22 (9, 4, 2, 4, 3, (11)), 11. Vignone/Ramian (Ita) 32 (10, (17), 9, 7, 1, 5), 19. Falcatelli/Franciolini (Ita) 51 ((20), 10, 14, 15, 4, 8), 30. Sivitz Koštuta/Farnetič (Ita) 69 (4, (ocs), 9, 8, (bdf), 17), 35. Gulič/Božič (Slo) 82 (13, 25, 16, 19, 9, (27)).

Obvestila

SD SOVODNJE organizira na nogometnem igrišču v Sovodnjah Nogometni kamp Sovodnje 2011 in sicer od 16. 8. do 20. 8. v jutranjih urah od 9.00 do 12.30. Prijavnina znaša 40,00 € ter se poravna prvi dan ob prihodu na kamp. Prijavijo se lahko dečki in dekleki rojeni v I.1997 do I.2006. Prijave in informacije: asdsovodnje@libero.it ali po telefonu 0039-3283674301 (Rudi Devetak), 0039-335312083 (Aleksij Soban), 0039-3280680499 (Simon Feri).

AŠZ MLADOST in **ZSŠDI** organizirata Nogometni kamp v Dobrodobu od 22. do 27. avgusta 2011. Namenjen je dekljam in dečkom od 5. do 13. leta. Informacije in vpis na tel. št.: 339-3853924 (Emanuela).

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM in **ZSŠDI** organizirata poletni plesni center za otroke od 4. do 10. leta starosti od 22. avgusta do 2. septembra 2011 v prostorih televadnice OŠ Bevk na Opčinah. Info in vpisovanje: info@cheerdancemillenium.com ali 349-7597763.

AKK BOR organizira na Stadionu 1. maja celodnevni košarkarski kamp. Prva izmena bo od pondeljka, 22., do petka 26. avgusta, druga pa od pondeljka, 29. avgusta, do petka, 2. septembra. Kamp je namenjen otrokom od 6. do 12. leta. Info: Karin 3406445370 ali karinmalalan@gmail.com. Prijave zbirajo tudi vsak petek od 17.00 do 19.00 v uradu AKK Bor na Vrdelski cesti 7. Vpis sprejemajo do 19. avgusta.

prej do novice

www.primorski.eu

NOGOMET

H kriški Vesni se vrača
Daniel Tomizza

DANIEL TOMIZZA
KROMA

JADRANJE - Evropsko člansko prvenstvo v razredu 420

V zlati skupini

Posadka Sirene - Čupe Matia Ugrin in Mirko Juretič absolutno na 12. mestu - Dosegla zastavljeni cilj

Matia Ugrin, 17 let,
Mirko Juretič, 15
let (16 let bo
dopolnil oktobra)
tekmujeta v
razredu 420 drugo
sezono

Posadka Sirene - Čupe Matia Ugrin in Mirko Juretič je v Taviri na Portugalskem dosegla zastavljeni cilj: na članskem evropskem prvenstvu v razredu 420 se je uvrstila v zlati skupino. Jadralca, ki tokrat prvič nastopata za italijansko reprezentanco, sta v nedeljo in včeraj nadaljevala s prepričljivimi nastopi. Potem ko sta bila prvi dan 6. in 11., sta v nedeljo zaključila plova na 6. in 25. mestu, včeraj pa sta bila 6., v drugi regati pa 22. Finalne regate bosta tako začela na visokem 12. absolutnem mestu: »Zadovoljni smo, saj smo dosegli zastavljeni cilj. Takega rezultata fanta nista pričakovala, dosegla pa sta ga predvsem zato, ker sta vse dni jadrala zelo umirjeno in brez pritiska. V nadaljevanju bosta pridobivala predvsem pomembne izkušnje,« je bil po včerajšnjem zadnjem kvalifikacijskem dnevu vesel trener Matija Spinazzola, ki mlađa jadralca spremlja na Portugalskem. Ugrin in Juretič, ki skupaj na dvosedu 420 jadrata šele drugo sezono, bosta nastope v zlati skupini začela kot druga najboljša italijanska posadka, med mladinci pa sta deveta. Po kvalifikacijah vodi grška mladinska posadka Alexander in George Kavas, druga sta Britanca Mike Wood in Stanley Hermione (sodita med člane), tretje mesto pa pripada španski mladinski posadki Xavier Antich/Raimon Leonard. Najboljša italijanska posadka Cunial/Inchioristi je po kvalifikacijah na 6. mestu. Na prvenstvu nastopa 77 posadk.

V Taviri je včeraj veter pihal z jakostjo do 10 vozlov, vseskozi pa je suho in sončno. Danes bodo jadralci prosti, finalne regate pa se bodo nadaljevale jutri. Do petka bodo jadralci v zlati skupini dokončali še šest plovov.

ROLKANJE - Svetovni pokal

Nicola Iona se je v Nemčiji izkazal

Mladinin perspektivni rolkar Nicola Iona (**na arhivskem posnetku**) je minuli konec tedna nastopil z italijansko reprezentanco na tretji etapi svetovnega pokala. V nemškem kraju Bad Peterstal-Griesbach je med mladinci tekmoval na treh preizkušnjah. Dvanajstletnik je bil najboljši na tekma v reber: v petek je na 6,8 kilometrov dolgi strmini v klasični tehniki osvojil 8. mesto med 19 tekmovalci. Na cilj je privozil minuto in 7 sekund za zmagovalcem Norvežanom Sandrem Fosslijem. Na nedeljski daljši preizkušnji (11,3 km) je v prosti tehniki osvojil 11. mesto, zmagal pa je Francoz Romain Claudon. Na obeh tekmah je bil tretji med italijanskimi tekmovalci: »Osmo in enajsto mesto sta zelo dobri uvrsttviti. Nicola namreč tekuje tudi proti tri leta starejšim tekmovalcem, tudi tokrat pa je dokazal, da je zelo perspektiven na tekma v reber,« je tekmovalca pohvalila Mateja Bogatec, ki trenira pri domačem klubu in tudi sodeluje z reprezentantom vrsto. V Nemčiji je Iona nastopil še v sprintu, kjer je osvojila 19. mesto med 25 nastopajočimi.

BALINANJE - Danes začetek povratnega dela zamejskega prvenstva

Za uvrstitev v polfinale turnirja se bori kar šest ekip

Končal se je prvi del zamejskega balinarskega prvenstva, že danes bo na sporednu prvi povratni krog. V prvi skupini se za uvrstitev v polfinale potegujejo še Gaja, Sokol in Kras, v drugi pa presentetljivi Polet in Nabrežina ter Zarja, ki doslej, kljub dobremu izboru igralcev, nikakor ni blestela. Osrednje srečanje je bilo tokrat v Šamatorci, kjer je Kras gostil Gajo. Bilo je pričakovati več ali manj izenačeno srečanje, ki pa se je na koncu sprevrglo v pravo polomijo krasovcev. Edina, ki bi lahko rešila nujnih ugled sta bila Fabjan in Doljak, ki sta sicer v povprečnem srečanju pred zadnjim metom vodila za 3 točke, kar pa ni zadostovalo, saj je nato M. Rosati (nadomestil je Calzija) mojstrsko zbil balinčka s polja in s tem priboril svoji ekipi tudi četrtri par točk. V srečanju posameznikov je Leghissa zlahka ugnal Skupka (13:8), pravi polom je doživel trojka (Živec, Milič in Miljković), ki je s 13:0 kaj kmalu podlegla Kramarju-Bigollu in Capitanu. Niti Žužič in Kante nista bila enakovredna tekmeca A. Rosatiju in Sabattiju (5:13).

Odmene rezultat so v B skupini dosegli poletovci, ki so doma premagali Zarjo s 6:2. Pelizon je bil s kar 13:3 boljši od Hrovatina, Maria in Taučer sta bila za razred boljša od Zocha (Pečarja) in Vršeja (13:0). Trojka v postavi Štoka, Riva in Maria pa je s 13:4 premagala Guštinčiča, D' Agnola in Križmančiča.

Repenci so v prejšnjem krogu izborili prvo točko na lestvici, saj so remizirali s prvovurščeno Nabrežino. V tem srečanju izstopa gladka zmaga Bruna Cossutte, ki si je s kar 13:1 privoščil izkušenega Battaina.

Za gajevce še kanček upanja, Zarja 3.

Balinari Gaje so v soboto in v nedeljo nastopili na kvalifikacijah za napredovanje v C-ligo. Na napornem tekmovanju (v soboto so se boji zaključili okoli ene ponoči) so skupno odigrali 5 srečanj, tri od teh so se zaključile z remijem, tako, da je bilo potrebno bližati in zbijati. Po začetnem gladkem porazu proti kasnejšemu zmagovalcu so se gajevci odlično opomogli in se uvrstili med prvo četverico. V nedeljskem obračunu proti videnškemu Paschu, s katerim so se že pomerili na tekmovanju za naslov deželnega prvaka, pa so po remiju 6:6 bili manj učinkoviti od nasprotnika v dodatnih poskusih, z morebitno zmagijo bi si že direktno priborili napredovanje. V boju za 3. mesto so premagali Romans in tako jim preostaja še kakšno upanje za morebiten prestop med tretjeligašče.

Zarjani pa so merili moči v Rivignanu. Med najboljšimi deželnimi ekipami 2. kategorije so za Tavagnaccem in Buttriom ter pred Avianom zasedli 3.mesto. (Z.S.)

GORSKO KOLESARSTVO

Devinovci množično na dirki pri Vidmu

Preteklo soboto so gorski kolesarji SK Devin nastopili na dirki v kraju Merso di sotto pri Vidmu. Klub Team Granzon je priredil dirko veljavno za trofejo Junior Bike in tekmovalo je 89 udeležencev. Devinovec je bil tokrat več kot ponavadi, saj so naši mladinci kolesarji tekmovali v skoraj vseh kategorijah, rezen v G6. Proga je bila izrazito tehnična z ozkimi ovinki in hudimi strminami. Kljub slabim vremenskim napovedi je bilo vreme še kar stabilno.

Vrstni red: G0: nastopal je Manuel Moimas (Devin); G1: 1. Davide Zanini (Jam's bike team Buja); 6. Adam Hamoussi (Devin); 7. Daniel Moimas (Devin); G2: 1. Lorenzo Sioane (Manzanese); 12. Mattia Dibaglio (Devin); G3: 1. Valentino Nadalutti (Team Granzon); 4. Tristan Taverna (Devin); 5. Peter Chenda (Devin); 7. Tarek Nelson (Devin) -(nevčlanjeni): 1. Thomas Balzano (Devin) G4: 1. Nicolo Buratti (Manzanese); 6. Jan Godnič (Devin); 14. Amina Hamoussi (Devin) -(nevčlanjeni): 1. Devan Sedmak (Devin); G5: 1. Jacopo Macorig (Team Granzon); 10. Ivan Braico (Devin); 12. Max Zannier (Devin); 20. Goran Hamoussi (Devin); ZAČETNIKI/NARAŠČAJNIKI: 1. Rudi Molinari (Jam's bike team Buja); 4. Erik Mozan (Devin); 7. Francesco Carletti (Devin); 13. Alberto Di Giorgio (Devin) -(nevčlanjeni): 3. Daniel Sedmak (Devin).

Proti koncu 19. in v začetku 20. stoletja so Francozi odločno in včasih tudi nasilno zatirali vietnamski nacionalizem. Po letu 1920 so nastala nova gibanja, katerih cilj je bil izgnati Francoze in ustanoviti republiko. Nekatera so temeljila na komunističnih načelih, tri, Cao Dai, Hoa Hao in manj znano Binh Xuyen, ki so nastala na ozemlju mekonške delte in Saigona, pa so bila verskega značaja. Njihov cilj ni bil le izgon tujcev, v deželi so hotela uvesti oblast verskih voditeljev, kar je bilo za Vietnam nekaj popolnoma novega. V petdesetih letih 20. stoletja je južnovietnamski diktator Diem z ameriško pomočjo uničil njihovo vojaško silo. Po združitvi države leta 1975 je komunistična oblast priprala številne verske voditelje ter ločinam odvzela zemljišča. Čez dober deset let pa so jim jih vrnili.

Okrog poldne se je gruča turistov vsula iz avtobusa in se skozi prostran park, ki so ga preplavljali številni prodajalci in obiskovalci, odpravila do katedrale, ki so jo začeli graditi v tridesetih, dokončali pa v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Obstala sem pred nenavadno rokokojsko katedralo, v kateri so združene arhitekturne posebnosti francoske cerkve, kitajske pagode in londonskega muzeja voščenih lutk gospe Tussaud. Že sama arhitektura kaže na sinkretistično naravo verstva, ki poleg katolištva in budizma upošteva tudi konfucianizem, taoizem in tradicionalno čaščenje duhov in prednikov. Cao Dai je pravzaprav poskus oblikovanja idealnega verstva, v katerem bi se spojile laične in verske filozofije Vzhoda in Zahoda.

mreč čakal ogled še ene vietnamske posebnosti, to so podzemeljski rovi v Ku Čiju, ki so kakih trideset kilometrov od Saïju,

vse do kampučijske meje, je postala v šestdesetih letih prava legenda. Vietkongovcem je omogočila nadzor in povezavo med posameznimi kraji, gverili pa nenačne napade tudi znotraj samih ameriških baz in nato hiter umik, izginili so brez najmanjšega sledu. Na samem območju Ku Čija je bilo preko dvesto kilometrov podzemnih rovov.

Na začetku leta 1963 je saigonski režim ukazal gradnjo strateških vasi, v katerih so preselili prebivalce iz območij, ki so jih nadzorovali komunisti. To so bila utrjena taborišča, ki so jih obdajale vrste ostrih bambusovih kolov. Podzemni rovi pa so vietkongovcem omogočali, da so se vtihotapili v naselja in jih nadzorovali. Američani so opravili vrsto pohodov, da bi odkrili in uničili to podzemeljsko mrežo. Pri tem pa so imeli ogromno žrtev, saj je na tem predelu kar mrgolelo najrazličnejših pasti. Ker niso bili uspešni, so se odločili za silna bombardiranja, ki so te kraje spremenila v to kar je nekdo imenoval "hajbol bombardirano, obsipano z izstrelki, s plinom zastreljeno, ogolelo in naspoloh uničeno ozemlje v vsej vojni zgodovini". V poznih šestdesetih letih so to območje prerezeta izstrelki zloglasnih bombnikov B52 in uničili večino tunelov, z njimi pa tudi vse kar je bilo nad njimi. Rove, ki jih ameriške bombe niso razdejale, se še danes prepletajo pod zemljo, iz katere poganjajo mlada drevesa. Z novim življenjem so se po končani vojni v te kraje naselili tudi domačini. Kemični strupi pa so ostali v zemlji kot še vedno živ spomin na to tragično obdobje vietnamske zgodovine.

Z manjšo skupinico turistov, sem se počasi vlekla pod zemeljskimi oboki, ki so

Po deželi visečih mrežic

jih v zadnjih letih baje nekoliko razširili in tako prilagodili velikosti oziroma debelosti zahodnih turistov. Prvotno so bili namreč veliko ožji in le drobna ter gibčna telesa Vietnamev so se lahko pomikala po njih. Že krajši postanek v teh podzemeljskih rovih, priča o skrajno težkih življenjskih razmerah, ki so jih morali prenašati Vietnameci. Dovolj zgovorne so tudi številke: od 16 tisoč borcev, ki so se vojskovali na tem ozemlju, samo šest tisoč je dočakalo osvoboditev domovine.

(se nadaljuje)

Na sliki zgoraj tajni vhod v podzemni rov na območju Ku Čija, na levu podzemni rov in spodaj verniki v katedrali sinkretisticnega verstva Cao Dai

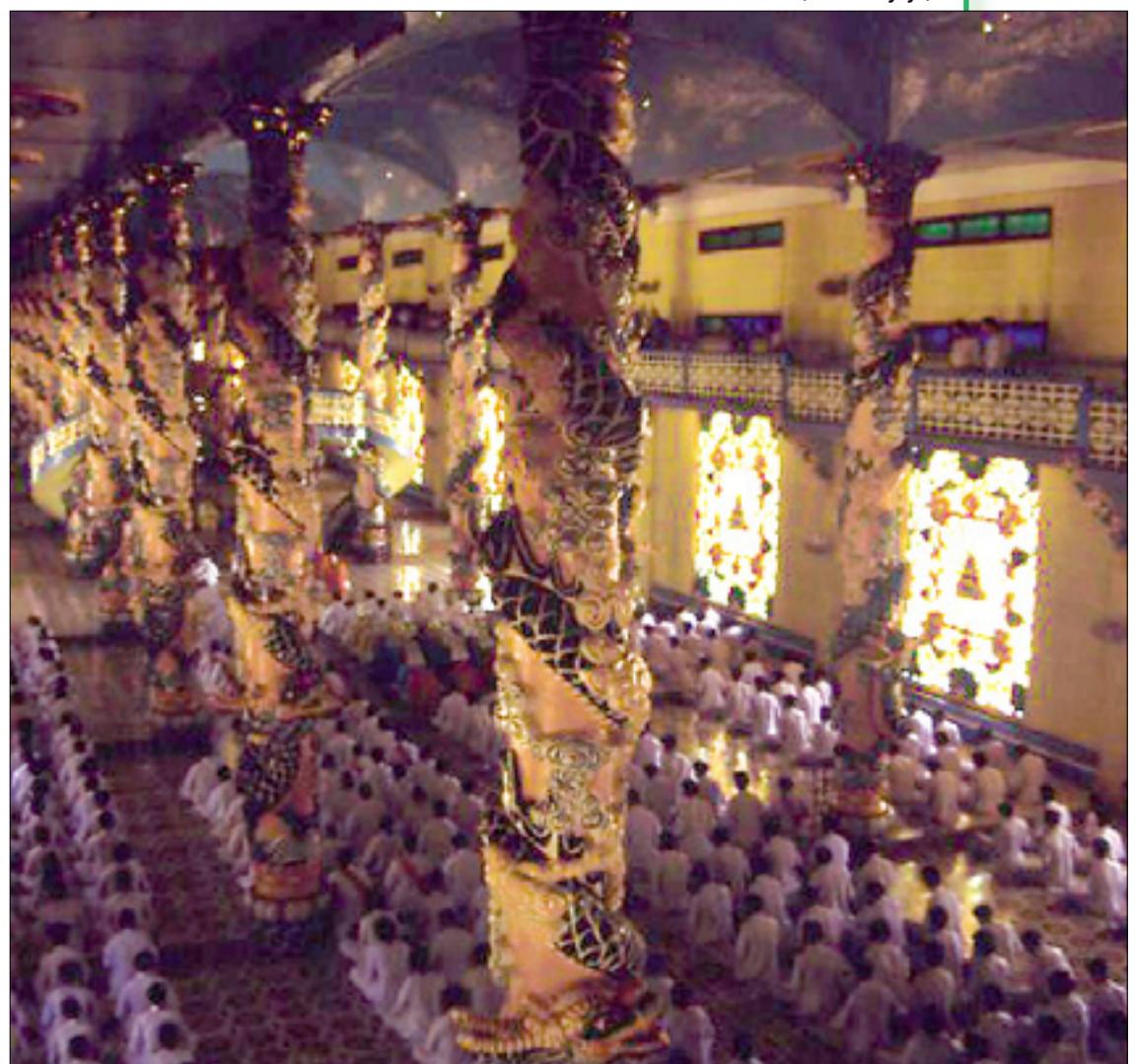
Opoldanski obred se je že začel, ko se je ob pomoči prijaznih vernic dolga vrsta turistov še vila po stopnicah in se razporejala po notranjem balkonu, s katerega je bil enkraten pogled na veliko dvorano, kjer so bili razporejeni verniki v velih haljah in z belimi trakovi okrog čela. Prerinila sem se do muzikantov, ki so na koru s tradicionalnimi vietnamskimi glasbili spremljali dokaj monotono petje vernikov, ki se je ubrano razlegalo po veliki katedrali in bližnji okolici. Taki obredi, kjer se petje prepleta s priklanjanjem, prižiganjem kadil, darovanjem pičače in cvetja, se neprehenoma vrstijo vsačih šest ur, vse od šestih zjutraj. Verniki, ki jih je v Vietnamu približno dva milijona, množično zahajajo k molitvi v upanju, da jih bo to rešilo reinkarnacije.

Obred se je končal. S kančkom zaskrbljenosti sem prišla do izhoda, kjer sem ob vstopu pustila svoje čevlje. Prav odleglo mi je, ko sem v morju najrazličnejše obutve, od poноšenih plastičnih vietnamskih opank do dragih timberlandovih gojzarjev, zagledala tudi svoje, že pošteno umazane, korejske superge.

Enodnevni turistični izlet je imel moto: dve muhi na en mah. Po kosilu, nas je na-

gona. Naš vietnamski vodič je bil nekdanji vojak južnovietnamske armade in se je v šestdesetih letih od ameriških vojakov prav dobro naučil angleško. Ta mu sedaj služi, da lahko vodi turiste po Vietnamu. Zaradi vojskovanja v južnovietnamski armadi je po vojni več let preživel v prevzgojnih taboriščih, kjer so se znašli nekdanji kolaboracionisti. S ponosom je razkazoval turistom album iz svojih vojaških let. Na nekaterih slikah je vpletjen v akcije, pri katerih so sodelovali tudi ameriški vojaki. Kljub svoji protikomunistični drži, pa je o vietkongovih in zgodovini rovov govoril spoštljivo, saj tudi ni mogel drugače, če je hotel obdržati službo.

Prostrane podzemeljske rove, tisti v Ku Čiju predstavljajo le majhen del celote, so začeli v poznih štiridesetih letih 20. stoletja graditi borce vietnamske osvoboditve, poznani kot Vietminh, ko so borili proti Francozom. Gradili pa so jih še naslednjih petindvajset let, ko so prišli v Vietnam ameriški vojaki. Bili so odgovor revno opremljene kmečke vojske na sovražnikov visoko razvit tehnološki arzenal. Mreža rovov, ki se je na vrhuncu svoje dejavnne uporabnosti raztezala od južnovietnamske prestolnice

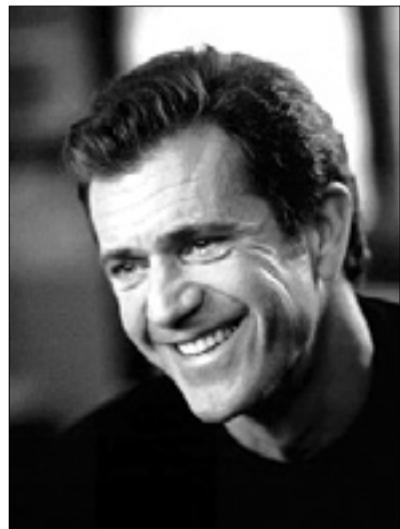
Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Prvi aplavz
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1A

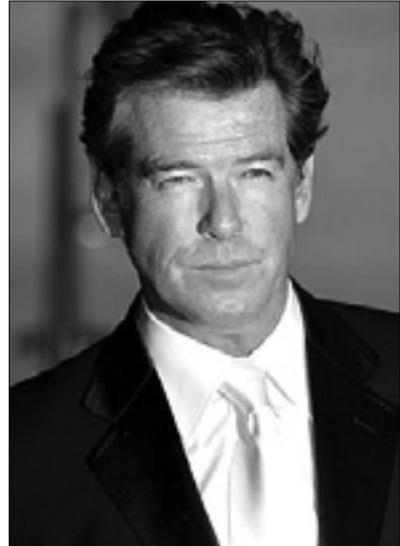
15.10 Nan.: GSG9 - Squadra d'assalto
16.15 Nad.: Sentieri **16.50** Film: Torna a casa, Lassie! (pust., ZDA, '43, r. F.M. Wilcox, i. R. McDowell, D. Crisp) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nan.: Renegade

21.10 Film: Due nel mirino (pust., ZDA, '90, r. J. Badham, i. Mel Gibson, G. Hawn) **23.35** Film: Il giocatore (dram., ZDA, '98, r. J. Dahl, i. M. Damon, E. Norton) **1.55** Nočni dnevnik **2.20** Film: L'arcangelo (kom., It., '69, r. G. Capitani, i. V. Gassman)

°5 Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.35** Film: La banda Olsen al circo (pust., Norv., '05, r. A.L. Naess, i. T.M. Aamodt, i. M. Andreassen) **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: CentoVetrine **14.45** Film: Inga Lindstrom - I cavalli di Monte Caterina (rom., Nem., '07, r. M. Steinke, i. S. Gartner, S. Luca) **16.45** Film: La vita che sogna (kom., Kan., '06, r. K. Makin, i. J. Kelly) **18.50** Kviz: Chi vuol esser milionario (v. G. Scotti) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** 2.00 Variete: Paperissima Sprint

21.10 Film: Gli ostacoli del cuore (dram., ZDA, '09, r. S. Feste, i. Pierce Brosnan, S. Sarandon) **23.30** Nan.: Parenthood **1.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

6.40 Nan.: Baywatch **8.20** Risanke **10.25** Nan.: Nini **11.25** Nan.: Una mamma per amica **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanke: Detective Conan **14.10** Risanke: Simpsonovi **15.00** Nan.: E alla fine arriva mamma **15.30** Nan.: Gossip Girl **16.20** Nan.: The O.C. - Orange County **17.10** Nan.: Hannah Montana **18.05** Nan.: Love Bugs **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Nan.: CSI - Miami **20.20** Nogomet: pokal Audi, Bayern Monaco - Milan, prenos **22.30** Film: Lucignolo (kom., It., '99, r.-i. M. Ceccherini, i. C. Gerini) **0.30** Aktualno: Poker1mania **1.20** Dnevnik - pregled tiska

Tele 4

7.00 Dnevnik **7.30** Variete: Dopo il Tg... Architetture (pon.) **8.00** 16.00 Aktualno: Lezioni di pittura **8.30** Dnevnik **9.00** Aktualno: L'età non conta **9.30** Nan.: Amanti **10.30** Variete: Sms Solo Musica e Spettacolo **11.30** Aktualno: Hard Trek **12.00** Dok.: Tetys **13.05** Aktualno: Pagine e fotogrammi - Estate 2011 **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualno: ...Nel baule dei tempi **14.35** Aktualno: Super Sea **15.30** Dok.: Italia Magica **16.30** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Ak-

tualno: Cittadino in linea - estate 2011 **19.30** Večerni dnevnik **20.05** Aktualno: Gioielli nascosti **20.15** Aktualno: L'aroma **20.30** Deželni dnevnik **21.00** Film: La signora del venerdì (kom./rom./dram., ZDA, '38, r. H. Hawks, i. C. Grant, R. Russell, R. Bellamy) **22.30** Aktualno: Uomini di successo **23.02** Nočni dnevnik **23.35** Gli incontri al Caffé De la Versiliana

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije **7.00** Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Aktualno: Coffee Break **10.30** Aktualno: (Ah)Piros **11.25** Nan.: Chicago Hope **12.30** Nan.: Due South **13.30** Dnevnik **13.55** Nan.: Iron Road **16.05** Dok.: La7 Doc **17.00** Nan.: L'ispettore Barnaby **19.00** Kviz: Cuochi e fiamme **19.35** Variete: G Day (v. G. Cucciari) **20.00** Dnevnik **20.30** 1.55 Aktualno: In Onda Estate **21.10** Nan.: Crossing Jordan **23.40** Nan.: In Plain Sight **0.35** Dnevnik **0.50** Nan.: N.Y.P.D. Blue

Slovenija 1

6.50 Poletna scena **7.20** Odmevi **8.00** Otr. nan.: Telebajski **8.25** Šport Špas (pon.) **8.50** Igr. nan.: Podstrešje - Gate (pon.) **9.05** Glasb. pravljica: Pravljice iz maverice **9.25** Lutk. nan.: Notkoti (pon.) **9.40** Zgodbe iz školjke - Ribič Pepe **10.00** Dok. film: Nando **10.15** Nad.: Modro poletje **10.50** Otr. nan.: Šola Einstein (pon.) **11.15** Druž. nad.: Sinje nebo **12.00** Večerni gost: Prof. ddr. Nataša Golob (pon.) **13.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.20** Dok. odd.: Vietnam (pon.) **14.20** Obzorja duha (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Mostovi - Hidak **15.45** Ris. nan.: Slavna peterica **16.10** Zlatko Zakladko **16.25** Dok. nan.: Na kričih pustolovčine **17.00** Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved **17.30** 0.00 Dok. serija: Po travnikih... **18.00** Ugriznimo znanost **18.20** Minute za jezik (pon.) **18.30** Žrebanje Astra **18.35** Risanke **18.55** Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti **20.00** Češ planke: Južna Tirolska **21.05** Dok. serija: Dnevnik nekega naroda (pon.) **22.00** Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved **22.50** Poletna scena! **23.20** Prava ideja **0.25** Dnevnik (pon.) **1.05** Dnevnik Slovencev in Italiji **1.30** Info-kanal

Slovenija 2

7.00 Infokanal **7.45** Otroški infokanal **8.30** 0.40 Zabavni infokanal **11.55** 17.30 Plavanje: SP, prenos iz Šangaja **15.10** Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.) **16.00** Med valovi (pon.) **16.25** Dober dan, Koroška (pon.) **17.00** Mostovi - Hidak (pon.) **20.00** Dok. odd.: Zgubljeni svet komunisma (pon.) **21.00** Hum. nad.: Sodobna družina **21.20** Posebna ponudba (pon.) **21.45** Brane Rončel - Izza odra **23.40** Dok. feljton: Celica **0.10** Dok. odd.: City Folk (pon.)

Slovenija 3

6.00 7.00 Sporočamo **7.50** 9.50 Kronika **8.40** Tedenski napovednik **10.10** Beseda volilcev **11.20** 16.30 Na Tretjem **12.05** Satirično oko **13.30** Poročila Tvs1 **17.25** Slovenska kronika **18.00** Danes **19.00** Tv dnevnik Tvs1 **20.00** Aktualno **21.30** Žarišče

Koper

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - Tdd **14.20** Euronews **14.30** Film: Vse za vse **16.00** Sredozemlje **16.30** Istra skozi čas **17.00** Artevisione magazin **17.30** Kuharski recepti **17.50** Kino premiere **18.00** City folk - dok. oddaja **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **20.00** Dok. odd.: K2 **20.30** Srečanje... **21.10** Effe's inferno **22.00** Vsedanes - Tv dnevnik **22.15** Šangaj: Svetovno prvenstvo, povzetek **23.15** Biker explorer **23.45** Istra in... **0.15** Vsedanes - TV dnevnik **0.30** Primorska kronika **0.45** Čezmejna Tv - TDD

POP Pop TV

7.10 Krofko (ris.) **7.20** Rori, dirkalnik (ris.) **7.35** Jaka na Luni (ris.) **7.50** Jekleni Max (akc. serija) **8.15** 14.30 Nebruseni dragulj (dram. serija) **9.10** 10.15, 11.35 TV produža, Reklame **9.25** 16.20, 17.10 Grenko slovo (dram. serija) **10.45** 17.25 Ko se zaljubim

(drama nan.) **12.05** 15.25 Tereza (dram. serija) **13.00** 24UR ob enih, Novice **13.30** 18.20 Ljubezen skozi želodec - recepti, Hrana in pijača **13.35** Oprah show (družb. teme) **17.00** 24UR popoldne, Novice **18.55** 24UR vremenska napoved **19.00** 24UR, Novice **20.00** Preverjeno, družbene teme **20.50** Krim. serija: Castle **21.45** Razočarane gospodinje (dram. serija) **22.35** 24UR zvečer, Novice **23.00** Kosti (krim. serija) **23.55** Čistilec (dramска serija) **0.50** 24UR, ponovitev, Novice

Kanal A

8.30 10.40 Obalna straža (akc. serija) **9.20** Zgodbe Toma in Jerryja (ris.) **9.45** Racman Dodgers (ris.) **10.10** Razred 3000 (ris.) **11.35** 16.15 Nan.: Teksaški mož postave **12.25** Frasier (hum. serija) **12.50** Tv prodaja, Reklame **13.20** Film: Pozabljeni čustva (rom. kom., ZDA, '97) **15.15** 23.30 Pa me ustrelil! (hum. serija) **17.05** 19.10 Na kraju zločina: NY CSI (krim. serija) **18.00** Svet, Novice **18.45** Avto - info, promet **20.00** Film: Ameriški ninja (akc., ZDA, '85) **21.45** Film: Prva tarča (akc., ZDA/Kan., '00) **0.00** Film: Modri vrag (horor kom., ZDA, '04) **1.40** Love tv (erotika) **3.35** Nočna ptica (erotika)

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.30 Prva izmena (Alenka Hrovatin in Romeo Grebenšek); 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Poletni Studio D; 11.30 Pogovori o glasbi; 12.15 Indija, dežela tisočerih presenečenj (pripr. Zaira Vidali); 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Tretja izmena; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica - Odprta knjiga: Ivan Aleksandrovič Gončarov - Oblomov - 4. nad.; 18.00 Koncert: Komorni orkester Pro Arte; Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaljukček oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

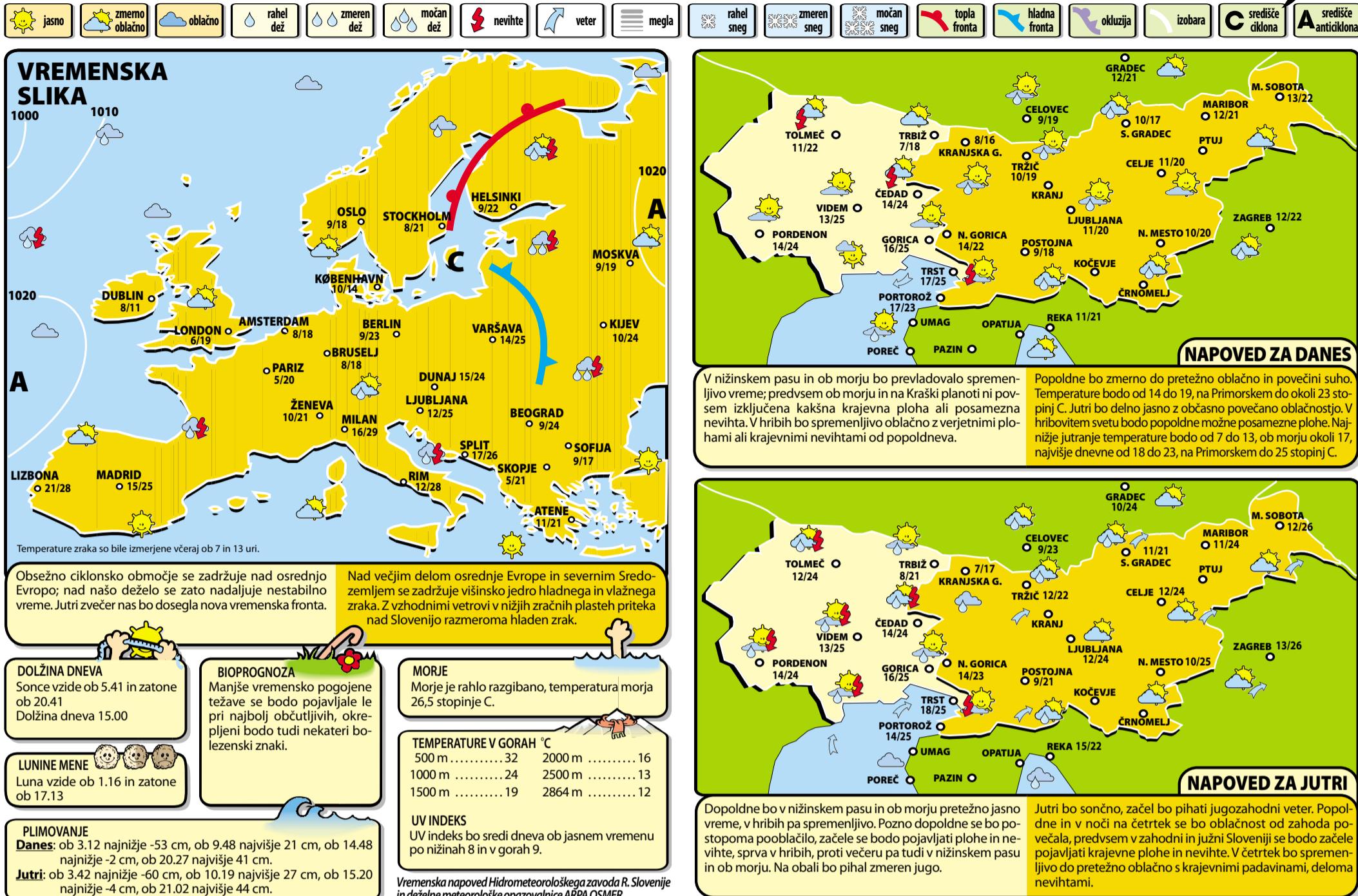
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na radiju Koper; 6.45, 19.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan - OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 9.00-12.30 Poletni Dopoldan in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30-15.00 Aktualno; 15.30 DIO; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00-19.00 Poletni utrip kulture; 19.00 Dnevnik; 20.00 Jazz in jazz; 21.00 Indie ni Indija; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Promenada koncertov: K-Passa.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00-8.00 Dobro jutro; Almanah; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.25 Drobci zgodbine; 6.58 Viaggiando (vsako uro); 7.00, 12.00, 15.28, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00-00.10.30 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Accadde oggi; 8.35, 17.35 Euroregion news; 8.40, 13.15 Pesem tedna; 9.00 Ricordi golosi; 9.25 Appuntamenti d'estate; 10.15, 21.55 Sigla single; 10.25 Radijski in televizijski program, zaključek; 11.00, 21.00 Verde Istrija; 11.33-12.28 Black is beautiful; 13.00-14.00, 23.00 Glasbena leštviča; 14.00 Summer beach (pon.); 16.00-18.00 E...state freschi; 18.00 RC Jazz corner; 19.00 La via della Plata - Il pellegrino parla italiano (od 13.6. dalje); 20.00 Večer z RC; Tempo scuola, Profumi di stagione, La rosa dei venti; Detto tra noi... in musica; 21.30 Proza; 22.00 Distretto 565 on Guitar radio show; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 6.50 Kviz; 7.00 Jutranja kronika; 7.40 Turistov glas seže v deveto vas; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Dobra dela; 10.10 Intelekt; 11.30 Ena ljudska; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih.; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna oddaja in angleščini in nemščini; 22.40 Big Band RTV Slo; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

GLASBA - Pevka je svetovno slavo doseglia z albumom Back to Black

Glasbeni svet užaloščen ob smrti Amy Winehouse

LONDON - Britanska pevka Amy Winehouse, ki so jo v soboto našli mrtvo v njenem stanovanju v Londonu, po besedah svoje matere že dan prej ni bila videti dobro, so v nedelji poročali britanski mediji. Oboževalci pred njen dom v Londonu še naprej prinašajo šopke rož in sporočilca.

Pevka, ki je svetovno slavo doseglia z albumom "Back to Black", za katerega je prejela kar pet grammyjev, se je že dlje časa borila z odvisnostjo od drog in alkohola. Sunday Mirror je povzel besede pevkine matere Janis Winehouse, ki je dejala, da je najbrž "le še vprašanje časa", kdaj bodo naši njeni hčerki mrtvi. "Vendar pa je odšla tako na hitro, da tega še vedno nisem dojela," je Weinhouseova dejala za časnik.

Medtem se včeraj sodno preiskavo o smerti pevke preložili na oktober. Vzroka smrti uradno niso sporočili, policija pa je poudarila, da ni umrla v sumljivih okoliščinah. Mrliški oglednik je včeraj izvedel obdukcijo, katere rezultati naj bi bili znani danes. Policia je sporočila, da so prizorišče smrti preiskali in da niso našli ničesar sumljivega.

Pevkina družina pa je v sporočilu za javnost zapisala: "Naša družina je bila z izgubo Amy oropana čudovite hčerke, sestre, nečakinje. V naših življenjih je nastala velika praznina."

Igralec Russell Brand, nekdanji odvisnik od drog, je pevki napisal dolgo posvetilo, v katerem je pozval medije in družbo, da je potrebno spremeniti pogled na odvisnost - "ne kot zločin ali romantično pretvarjanje, temveč kot bolezen, ki ubije", je napisal. Ameriška pevka in tekstopiska Carole King, avtorica pesmi "Will You Love Me Tomorrow", ki jo je posnela tudi Winehouseova, je za BBC dejala, da je njena izvedba izjemna in da je pevki hvaležna, da jo je posnela. "Upam, da je našla mir, kjerkoli je že," je dodala. Producent njenega drugega albuma Mark Robinson pa je izjavil: "Z njo sva bili sorodni duši, bila mi je kot sestra. To je eden najbolj žalostnih dnevov mojega življenja." The Dap-Kings, zasedba s katero je Amy

Šopki rož pred domom Amy Winehouse v Londonu

posnela svoj drugi album "Back to Black", je ob pevkini smrti zapisala: "Bila je nekaj posebnega in imeli smo srečo, da smo lahko sodelovali z njo. Vedno nam je bilo v veselje delati z njo tako v studiu kot zunaj njega. S svojim glasom in osebnostjo je razveseljevala mnoge. Prava tragedija je,

da nas je tako zdaj zapustila, ko pa bi lahko glasbi še toliko dala."

Album "Back to Black" je po pevkini smrti zavzel prvo mesto v spletni glasbeni trgovini iTunes, prodaja njenih dveh albmov pa se je po podatkih Official Charts Company od petka do sobote povečala za 37-krat, še poročajo agencije. (STA)

GLASBA - Sinoči z opero Tannhäuser

V Bayreuthu se je začel 100. Wagnerjev festival

BAYREUTH - V Bayreuthu na Bavarskem se je včeraj s premiero opere Tannhäuser začel festival glasbe Richarda Wagnerja, eden največjih opernih festivalov na svetu, ki ga nekateri označujejo za "mater vseh sodobnih festivalov". Do 28. avgusta se bo zvrstilo 30 uprizoritev petih Wagnerjevih glasbenih dram ter za otroke prirejena tetralogija Nibelunški prstan.

Ljubitelji Wagnerjevih tekmovanij na Wartburgu, kot se glasi podnaslov Tannhäusera, letos videvajo v novi postavitevi. Zanj je poskrbel režiser Sebastian Baumgartner, ki je s to veliko romantično opero debutiral na bayreuthskem Zelenem griču. Enako velja za dirigenta Thomasa Hengelbrocka. V naslovni vlogi poje Šved Lars Cleven, ki je domač tako v operni kot rock glasbi.

Poleg novega Tannhäusera bo na festivalu mogoče videti "staré" postavitev Lohengrina in inscenacijo Hansa Neuenfelsa z dirigentom Andrisom Nelsonsom, Tristan in Izolde in interpretacijo Christopha Marthalerja pod taktirko Petra Schneiderja, Parsifala v režiji Stefana Herheimra in pod vodstvom Danieleja Gattija ter Mojstrova pevcev nürnberških. S to opero je pred štirimi leti kot režiserka na Zelenem griču debutirala festivalna vodja Katharina Wagner - ta festival vodi skupaj s polsestro Evo Wagner Pasquier, za dirigentskim pulatom bo Sebastian Weigle. V projektu Wagner za otroke bodo letos izvedli tetralogijo Nibelunški prstan. Mladi režiser iz Münchna Maximilian von Mayenburg in dirigent Hartmut Keil sta to monumentalno 15-urno delo zgostila v otrokom prijaznem 90 minutih.

Richard Wagner je zamisel za festival prvič javno omenil po predmarčni revoluciji. Mecena za izgradnjo gledališča je našel v bavarskem kralju Ludviku II., postavili so ga v Bayreuthu. Prvič je festival potekal leta 1876, ko so uprizorili ciklus Nibelunški prstan, letos torej mineva 135 let od njegove prve izvedbe. Vendar pa bo letos zabeležil še svojo stoto sezono, saj je bil v prvih letih večkrat prekinjen zaradi finančnih težav, prav tako ga, v celoti kar 17 let, niso prirejali med in po obeh svetovnih vojnah.

V madridskem Pradu čez poletje razstava krajín

MADRID - V madridskem muzeju Prado je čez poletje na ogled razstava, posvečena krajini. Pod naslovom Rim: Narava in ideal, krajina 1600-1650 je predstavljenih več kot 100 del. Razstava je že bila na ogled v pariškem razstavišču Grand Palais. V Madridu bo odprtta do 25. septembra. Razstava je eden najambicioznejših projektov muzeja Prado v zadnjih letih. Nastala je v tesnem sodelovanju s pariškim muzejem Louvre. V želji, da prikažejo najbolj reprezentativni izbor krajín iz obravnavanega obdobja, so dela za razstavo pridobili iz 50 različnih virov.

Krajina je do poznega 16. stoletja pri umetnostnih teoretičnih veljala za manj vreden umetniški žanr. Pogosto so jadi obravnavali kot posebnost, omejeno na slikarje, ki so s severno Evropo prisli v Italijo. V Rimu je vzhodno živilo več različnih tradicij, na podlagi katerih so se izoblikovali najpomembnejši trendi znotraj tega žanra - arheološka krajina, naturalistična krajina in drugi. Prototip harmonično strukturirane krajine je razvil Annibale Carracci, nato pa so ga naprej razvijali bolonjski slikarji, med njimi Domenichino in Francesco Albani. Slednji je ta žanr obogatil z literarnimi referenci, Paul Bril pa je izobiloval še nove tipy krajin, kot sta denimo morska krajina ali žanrski prizori z ribiči. Bril in drugi antwerpenski slikarji, med njimi Jan Brueghel in Sebastian Vrancx, so antwerpensko krajino 16. stoletja modernizirali skozi stik z naravnim okoljem v Italiji.

V razvoju krajine pa je imel pomembno vlogo tudi nemški slikar Adam Elsheimer, ki je deloval v Rimu med letoma 1610 in 1620 in ki je v svoje krajine uvedel majhne figurice ter druge elemente, pa tudi literarne reference. Na razstavi so pomembno mesto namenili delom Claudio Lorrainu in Nicolasa Poussina, vodilnih predstavnikov tega žanra, ki sta imela pomembno vlogo pri novem vrednotenju krajine. (STA)